

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes számok helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztői Helység
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 704. Kiadóhivatal 704.

Conditio sine qua non

Írta: Dr. Kmety Károly.

Kossuth bécsi kihallgatását és azóta történt nyilatkozatait, valamint a külügyminiszter budapesti látogatását, nagy és messzekiható politikai fordulat eshetőségével, sőt valószínűségével hozta össze a bécsi és budapesti sajtó. A legváltozatosabb kombinációk vannak forgalomban, melyek magva nem kevesebb, mint az, hogy a korona és a függetlenségi párt együttműködése, vagyis egy tisztán függetlenségi kormány alakulása a közeli eshetőségek sorába jutott.

A kormányférfiak erősen begombolkoznak s a politikai körök is meglehetősen a sötétben tapogatódnak, de az események kiszámítható logikája csakugyan közelinek mutatja a helyzet gyökeres változását és tisztázását.

Az átmeneti időszak vége rohamlépésben közeledik; a hátralevő nagy alkotmányjogi reform parlamenti sorsa a házszabályrevízió sikerülte folytán biztosítva van; a koalícióban a bomlasztó erők mind gyakoribban és gyarapodó energiával jelentkeznek és így a politikai előrelátás elemi kötelességévé teszi a vezéréknek, kik most a nemzet sorsának letéteményesei, hogy a jövőt kellő időben előkészítsék, hogy a konfliktustól, válságos megrázkódtatásoktól meg legyünk kímélve.

A király és nemzet közötti egyetértés újabb megzavarásától minden hazafias államférfi óvni köteles mindkettőt; nem szabad elmulasztaniok a kellő időpontot, hogy minden zavaró, robbanó tényezőt elég korán elimináljanak.

Akár arról van szó, hogy már ezen országgyűlés folyamata alatt vegye át a függetlenségi párt a számarányszerint őt illető kormányhatalmat, akár csak arról, amit valószínűbbnek tartunk, hogy már most a koalíció utolsó phasisában tisztáztassék felfelé a függetlenségi párt programja, és az u. n. munkaprogram, hogy a korona is, a párt is kellőleg tájékozva és előkészítve legyenek maguktartása iránt, egyet meg kell állapítani s mint vezéreszmét rendíthetetlenül követni, s ez az, hogy a függetlenségi párt közjogi programját — hisz csak e körül lehetnek nehézségek — sem egészben, sem részben el nem ejtheti, s hogy a koronának, az uralkodó családnak ezt a közjogi programot minden csonkítás nélkül kormányképesnek kell elfogadnia.

Jól megértve azt a programot, jól megértve a nemzet lelkét, jól mérlegelve a multak nagy tanúságait, nem kételkedünk abban, hogy el is fogadja, mert semmi nagy érdek és nagy cél, melyet történelmi sorsa a Habsburg-háznak kijelöl, ezzel a programmal, a magyar

nemzet függetlenségével nem áll ellentétben.

A Habsburgok hatalma és dicsősége és a Habsburg joga alatt álló népek boldogulása a mi nemzeti függetlenségünket első követelményül tünteti föl.

A függetlenségi párt, úgy mint e nemzet maga egészében, őszinte royalis párt; teljes vaksággal van megverve az, ki ezt kétségbevonja, ki e pártot antidynasztikusnak tartaná s meggyanusítaná azzal, hogy a két állam együttes nagyhatalmi állását lerombolni, vagy gyengíteni törekszik.

Szentül és sérthetetlenül megtartani kívánja a függetlenségi párt a pragmatika szankciót: „Magyarországnak és Ausztriának ugyanazon uralkodó alatt feloszthatatlanul és elválhatatlanul együtt birtoklását s a közös biztosságnak együttes erővel való fenntartását, mint oly viszonyos kötelességet, mely egyenesen a pragmatika szankcióból ered. (1867. XII. t.-cz).

De ennek a kötelességnek saját külön nemzeti szervezetünkkel és főleg saját hadiintézményeinkkel kívánunk eleget tenni. Közös ügyeket, közös intézményeket, u. n. intézményes közösséget, mely real unióra vezet, nem akarunk fenntartani; erre a pragmatika szankció nem kötelez.

Ez a függetlenségi párt közjogi programjának eszenciája, mely teljes precizitással mutatja a hatvanhetes alaptól való eltérését is. Ettől a programtól a függetlenségi párt el nem tántorodhatik, arról le nem mondhat, mert ha ezt tenni elég gyenge volna fölfelé, elég bátor, elég vakmerő volna lefelé, akkor az a párt meghalt és még a gyászolást sem érdemli meg a nemzettől. Ennek a programnak elvi és gyakorlati elismerése, „conditio sine qua non“ ahhoz, hogy a függetlenségi párt átvehesse a kormányt; ha e nélkül veszi át, akkor nem is mint függetlenségi párt vette át, akkor majd róla, mint függetlenségi kormányról senki se beszéljen.

A program keresztülvitelének időtartama és módozatai, más megítélési pontokból is tekintendők, mint maga a teljes program, mint kitűzött és praktice is elérendő cél.

A közös intézmények százados multal bírnak, bárha túlnyomólag hatalmi erővel létesültek és tartattak fenn s alkotmányjogi érvényük későn, jobbrészt csak 1867-ben ismertetik el, gyökérzetükkel a valóságos életet átfogták. Egy csapásra, máról-holnapra való kiirtásuk, helyükön tabula rasa teremtése emberileg szinte lehetetlen. Az irtó és átalakító munka, mely csakis alkotmányos lebontás és nem forradalmi rombolás lehet az élet alkatórészét tevő intézményeknél, az étellel való gondos számo-

lást kíván, tehát megfelelő átmeneti időt igényel.

A függetlenségi pártnak, mint törvénytisztelő és politikailag eszélyes pártnak az átmenetet akceptálnia kell, ez természetes és jogi szükségesség, „Deus ex machina“-t nem produkálhat. Király és országgyűlés céltudatos gondos munkája kell, hogy kibontogassa az egyaránt szükségtelennek, sőt károsnak ítélt közösség gyökereit, s szabad külön érvényesülésre segítse a nemzet erőit.

A gazdasági különválás vagyis függetlenség törvényileg 1917-re teljességében biztosítva van. A függetlenségi kormányzat feltétlenül egyedül alkalmas a különválás ténylegesítését keresztülveteni.

A hitelélet függetlenítése teljesen a függetlenségi párt kezében van; az önálló nemzeti bankot akár a koalícióban, akár annak ellenére létesítenie kell... kell még akkor is, ha a szakértő jövődölések nem lesznek a legkedvezőbbek. Ez eminenter politikai kérdés.

A szoroson vett közjogi vagy politikai közösség éltető nevét veszti a gazdasági különválással.

A hadügyi közösség megszüntetésére első átmeneti lépés lesz a kiegészítő magyar hadsereg gyors effektuálása, t. i. annak magyar lábra állítása; ezt a kívánságot aktuálissá kell tenni a függetlenségi pártnak, itt átmeneti halasztásra sincs szükség; ez a hadi erő megrázkódtatása nélkül simán, gyorsan keresztülvihető.

Ez még jórészt a 67-es törvényből is folyó kívánság, mely az összes hadsereg hadászati és adminisztratív egész voltát nem semmisíti meg. További és későbbi lépés lesz a magyar kiegészítő hadsereg önállósítása, vagyis legfőbb vezetésben és igazgatásban is, tehát vezérkarban és miniszteri fokon is, szétválasztása. Ő felsége mint magyar király haduri hatalmának teljes fenntartásával a külön magyar hadsereg felett is, mely az osztrákkal a két állam kölcsönös védelmében együttműködésre a pragmatika sankcióból fojyólag köteles leend.

A delegációk megszüntetése még a mai közösséget sem érintené lényegesen, semmi különös nehézség megszüntetését nem akadályozza. Egészen egyszerű proceszus leend, e bizottságok hatáskörének áthárítása a két parlamentre. Komoly szükségnek a dualizmus mellett sem tesznek eleget e parádés testületek; egy céljuk volt komoly, t. i. a két államot birodalmi egység látszatával ellátni kifelé s a tájékozatlanokat félrevezetni a dualizmus igazi természete felől.

Nemcsak a magyar függetlenségi, de mindnagyobb nyomatókkal az osztrákok is sürgetik e haszontalan kerékkötőknek kiküszöbölését. A kormányt-

vállaló függetlenségi párt köteles aktuálissá tenni és munkaprogramjába venni a delegációk megszüntetését. Ügyrendi reformokkal a delegációra nézve nem elégedhetik meg.

A külügy közösségének nemzeti szempontból való súlyos hátrányai szintén tagadhatatlanok ugyan, de a paritásos dualizmus tökéletes megvalósítása ott hosszabb átmenetű is elfogadható, mert a bajokat jobbrészt már ez orvosolja. A paritásnak nyelvben és állami jelvényekben való effektuálását egy függetlenségi kormánynak halasztania sem szabad.

Ami a konzulátusokat illeti, ezek közössége 1917-ben a gazdasági különválással együtt lesz megszüntetendő.

A diplomáciai képviselőnek közös szervekkel való ellátása lesz az, mely mint intézményes közösség utolsó maradhat. Összefüggése a két állam uralkodójának személyazonosságával és a két állam külső biztonságának nagy érdekével, indokolhat véglegesen is olyan alakulatot a diplomáciai szervezetben, mely a magyar és osztrák államok diplomatáinak teljesen egyöntetű, harmonikus működését biztosíthatja.

Ime, egy halvány vázlat arról a perspektíváról, amely Magyarország vezető államférfiainak messzelátó szemei előtt kell hogy lebegjen, ha a jövőről, a király és nemzet jövő boldogságáról gondoskodnak.

Történelmi kort értünk: hisszük, hogy e kor is megtalálta a maga providenciális férfiát Kossuth Lajos fiában. Ha a fiának sikerül az epochalis békemű, akkor neve egy magasságban ragyoghat az apjával.

Budapest, április 11.

A képviselőház jegyzői. A képviselőház legutolsó ülésén tudvalevőleg elhatározta, hogy a jövő ülészakra kilencz jegyzőt fog választani. Ebből nyolcz állás a koalíció pártjai és egy állás a horvátok részére van fenntartva. Az egyik jegyzői állást a balpárt vindikálta a maga részére és a kormány eleinte

nem is idegenkedett a dologtól, azonban a függetlenségi párt vezetősége a balpárt ezen óhajával szemben olyan merev magatartást tanusított, hogy a kormány elejtette ama szándékát, hogy a balpártnak egy jegyzői állást juttasson.

Politikai hangulatok.

I. Kecskemétiiek jöttek . . .

Kecskemétiiek jöttek ma Budapestre hatalmas csoportban, zajos lelkesedéssel és felvonulatak az országház kupolacsarnokába. Kecskemétiiek, színmagyar emberek, abból a fajtából, amelyik nemcsak szavazni tud, de amelynek a praktikus élet feladatai iránt nagy érzeke van, munkabíró, vállalkozó, leleményes. A kecskemétiiek, akik szorgalmas munkával aranyat termelnek a homokon, ipart teremtettek a gyümölcsösben, holott nemrég még pusztaság volt a vidékük és termésük csak annyi, hogy a vándorló legények vaczkorral jóllakhassanak. Most nagy vagyont ér a pusztaság és a termés bejárja az egész világot, gazdagságot szerezve az egyszerű népből való gazdáknak. S ezek a praktikus, sok elfoglaltságú és jómódu kecskemétiiek, akiknek minden egyéb dolguk van, mint haszontalanságokkal pocékolni az időt, mégis felsorakoztak most, hogy tüntető gyűlést rendezzenek a parlament kupolacsarnokában. Üdvözlét és bizalomlevelet hoztak a kormánynak és ebből az alkalmából üdvözölték a kormány vezetőjét, Wekerle Sándort és külön Kossuth Ferenczet, kihez mint a függetlenségi párt vezetőjéhez fordultak bizalmuk kifejezésével.

A sokaság szemnek tetszetős látványt nyújtott. Mintha ideálizálva látnók, hogy milyenek kell lenni egy magyar város közönségének. Napbarnított arcú erős férfiak. Szemükben értelem. Beszédjükben önértzet és kedély. S míg érzelmük kifejezésre jut, áthalad a komoly gondolkodás szűrőjén. Itt a gazdaember és intelligens osztály nem külön fogalom, hanem egyugyanaz, mert egyiknek a munkáját és törekvését nem nézi le, nem kisebbíti a másik. Aki meggazdagodott abból, hogy fákat ültetett, nem tartja kevesebbet érő foglalkozásnak a gyermeknevelő tanító dolgát. Viszont a tudós professzor szíves

örömmel parolázik és beszélget a kecskeméti paraszttal.

Kétségtelen, hogy minisztereink inspirációkat szereztek e gyűlés embereinek a szemléléséből, amíg a főispán, Gulner Gyula az ő jöveteleik célját ismertette. Érthető, hogy a nemzeti kormány a maga céljainak elérésére bátorítást szerez, ha tapasztalja, hogy az a magyar fajta, mely az ország fenntartására életképességéről bizonyoságot tesz, megérti a törekvéseket és nagyhangú frázisok és agitációk által magát eltántoríttatni nem engedi. Ahol a balpárti vezér Szappanos István a követ, kinek fehér nagy lengő hajára, mint zászlóra esküdtött fel Nagy György, onnan került ez a hatalmas deputáció. Tehát a kecskemétiiek még a lokálpatriotizmus kedvéért sem tántorodnak el s ha meg is bocsájtják talán az öreg Szappanos István hiúságos eltévelyedését, hát nehogy félreértés legyen, eljönnek demonstrálni, hogy az ország sorsának intézését jó kezekben tudják a mostani miniszterek kezében.

Nem is felelhetett tehát mást Wekerle, mint azt, hogy a magyarságnak össze kell tartani és a nemzet minden hivatott rétegét az aktiv politika terére kell szólítani. Am a kecskemétiieknek már a modern kor jelszavairól is lehetett beszélni, amelyeket meg lehet valósítani nemzeti irányban. Hisz éppen a kecskemétiiek megértik, hogy amiként a gazdasági életben, úgy a politikaiban sem szabad visszaesésnek beállania s ami fejlődés csak lehetséges, azt mind biztosítani kell akként, hogy a nemzet abból új erőforrásokat merítsen.

Eszerint a demokratikus áramlatok befolyásáról van szó és a szociális követelmények érvényesüléséről, de nem jelszavakról, hanem az eszmék oly átformálásáról, amiképpen ezek a nemzeti fejlődést a világejlődéssel lépést tartva, előmozdíthatják.

Ugyanez a meggyőződés hatja át a függetlenségi politika vezetőjét, Kossuth Ferenczet, aki nem szorul ékes beszédek tanuságára, hogy a modern világáramlatokban az elsőrangú európai államférfiak sorában áll az eszmék tárgyilagos megítélésével, valamint a mi körülményeinkhez való alkalmazásával Magyarország sorsáért való gondoskodása többet ér, mint évtizedek valamennyi zajos dikciója. Kossuth Ferencz ma is

Tragédia.

Írta: Vándor Iván.

(Utánnyomás illus.)

— Édes barátom, segíts rajtam, ments meg . . .

— Mennyi kell? — kérdeztem Józsi áldozatképpen.

— Nem pénzről van szó, hanem nőről. Nem is egy nőről, hanem többről.

Józsi megtűrülte a homlokát és fölhajtott egy pohár konyakot. Aztán a következő bizarr kijelentést tette.

— Nem szeret engemet az isten, mert ha szeretne, nem kerültem volna ilyen baiba.

Mindig dühbe hoz, ha az emberek a maguk baklövéséiért az Uristent teszik felelőssé, tehát ráírvalltam Józsira:

— Értelmesebben beszélj és ne kerülgesd a dolgot.

A szegény fiu nagyot sóhajtott és tenyerébe hajtotta fekete fejét.

— Ösmered Zágoni Katát.

— Hogyne. Nagyon szép lány.

— El kell vennem feleségül.

— Ez a bajod? Csodálkoztam.

— Ez is. Mert nemcsak őt kell elvennem, hanem Elek Gusztinét is.

— Hisz annak férje van.

— Éppen azért.

Aggódva néztem Józsira, ő pedig rendületlenül folytatta:

— Sárosy Pistánét is el kell vennem.

— Te be vagy rugva.

— Nem vagyok. Ez a száraz tény. Vagy el-

veszem mind a három nőt, vagy föbe kell magamat löni.

— De hát miért, te szerencsétlen.

— Mert kompromittáltam mind a hármat.

— Muszáj neked egyszerre három nőt kompromittálni — te — te Don Juan.

— Azért kompromittáltam hármat, mert egynek tulságosan vigyáztam a jó hírére. Azt gondoltam, három nőnek udvarolni nem veszedelmes. Ha az egyiket megrágalmazza velem, ott lesz villámhárítónak a másik és az emberek találgatni fognak mindent, tudni azonban nem fognak semmit. Érted?

— Nem.

— Akkor figyelj, elmondom, hogy történt.

Mikor huszonegyedszer játszották a Vig özeget, elmentem a színházba. A darabot én már kívülről tudtam; akkor láttam huszonötödször, mert Bécsben is megnéztem négyszer. Szóval az özeget nem érdekelt tulságosan és amint hátrádültem a zsölygében, színpad helyett a páholyokat néztem. A negyedik páholyban ült egy asszony, ösmered, Sárosy Pistáné. Háttal ült a színpadnak és tíz perczig egyfolytában rám nézett. Az az asszony fehér volt, mint a Montblanc és meg vagyok győződve, hogy hiába nézett rám olyan merőben, mégsem tudta volna megmondani, milyen vagyok. Én azonban nem úgy néztem őt. Fejembe ment az ő büvös, tiszta szemsugara. Barátom, kábult lettem tőle és mikor az első felvonás végén a valczert hallgattam, azt képzeltem, hogy lejött a páholyból az a kékszemű asszony és odaült mellém. Mondhatom neked, soha asszony ilyen gyorsan meg nem bolondított. Két napig nem lehetett velem beszélni, harmadnap pedig majdnem bot-

rányos hódolattal csókoltam meg a kezét a kuzinom zsuriján.

Szerettem Ágotát öregem. De persze csak messziről. Ágota fehér és hü. Ágota büszke és jó. Ágota tökéletes. Mikor megvallottam neki, hogy imádom, el kezdett sirni és rimázkodott, hogy vigyázzak a jó hírevére. Ezt megfogadtam neki. Arra is kért, hogy kerüljem őt, erre pedig ezt mondtam:

— Mindent a világon megteszek a kedvéért, a csillagot lehozom az égről, de kerülni nem bírom. Azért élek, hogy a szemét lássam és hogy a ruhája szélét megérinthessem néha. Engedje meg, hogy barátia lehessenek. Ágota csöndesen megrázta szép fejét és így szólt:

— Én bízom magában és magamban, de az emberek rosszak. Tönkreteszik nem az én, hanem a férjem boldogságát és nyugalmát.

Beláttam, hogy igaza van és egy bűnös, rossz gondolat fogamzott meg az agyamban.

— Ágota, fölládozom magamat, magáért. Udvarolni fogok egy másik nőnek is, hogy port hintsek a világ szemébe. Óriási áldozat lesz, de ezen az áron a barátia maradhatok.

Az én fehér angyalom kissé megijedt előbb, de aztán helyeselte a tervemet.

Igy kerültem én a második asszonyomhoz ki fekete volt és tüzes, mint a vulkán.

Őt is ösmered: Elek Gusztiné. Nagyon temperamentumos, beszédes nőcske, merőben ellentéte Ágotának, de mondhatom neked, hogy bizonyos tekintetben épp olyan érdekes. A két asszony egy dologban azonban megörjítő módon hasonlított egymáshoz: ez is roppant vigyázott a jó hírére.

— Maga tulságos gyakran jön hozzánk —

akként jelölte meg a feladatokat, hogy a függetlenségi pártnak hivatása kell, hogy maradjon a magyar államiség eszméjének előbbrevitele. És a függetlenségi törekvések? Erre azt feleli Kossuth Ferencz, hogy a függetlenségi törekvéseket a körülményekhez képest és alkotmányos fegyverekkel kell megvalósítani. Tehát nem szabad megbontani a függetlenségi pártot, hanem inkább gyarapítására kell törekedni, hogy hozzája csatlakozzanak, akik ugyanilyen célzattal látják megvalósíthatónak a nemzeti ideálokat.

A mai felvonulásban kétségtelenül örömetelt a kormány, mert míg egyrészt munkássága dicséretét hallhatta, másrészt alkalmat nyújtott politikai irányáról éppen a felmerült agitációs jelszavakkal szemben, nyilatkozatokat tenni.

Több öröm még az lenne, hogyha a kis diszidens-csoport, amely eddig folyton csak kudarcot tetézett kudarcra, belátná, hogy az országban csak egyképpen tehet szolgálatot, tudniillik, hogyha az együttműködés kötelességét befőtva, a további agitációról lemond.

II. Cseréparabok.

Április 11-ike volt, a hivatalos nemzeti ünnep, melyet márczius 15-ike helyett hoztak törvénybe.

Valamikor Bánffy idejében ez is nemzeti vívmány volt. Amikor a történelmi évfordulókat leginkább csak asztaltársaságok összejevetelein ünnepelték, avagy szereplési viselkedésben szenvedők forszírozták.

Ma már más világ van. A képviselőházban aképen kellett elvégezni a munkát, hogy április 11-ikére ne lehessen együtt a képviselőház, mert máskülönbön vita keletkezhetett volna afelől, hogy az országgyűlés ünnepeljen-e vagy nem, holott az ünnepet törvény rendeli. Mert már készült is indítvány, mely az április 11-iki ünnep törvényének eltörléséről és márczius 15-ike ünnepelésének törvénybe iktatásáról szólt.

Egyébként a közönség alig vett tudomást április 11-ikének külön jelentőségéről. S ami tudomást kellett szereznie róla, csak kellemetlen volt. Az állami hivatalokban ünnepeltek s e miatt a publikum, mely megfélemedezett róla, ok nélkül

járt-kelt. Az iskolák szüneteltek s míg a szülők rendes foglalatosságban voltak, a gyermekek felügyelet nélkül maradtak. A nagyobb pénzintézetek csukva voltak s az emberek megdöbbenve állottak meg a leeresztett rolók előtt, amíg megtudták, hogy csakis ünnepről van szó és máskülönbön nincs baj.

Viszás helyzetek keletkeztek mindenütt, ahol az állami ünneppel szembetalálkozott a tájékozatlan publikum.

Ebből pedig az a tanulság, hogy az erőszakolt ünnepek kedvességét nem szereznek és jobb, ha inkább semminő sincs, ha akár márczius 15-ike úgy marad a nemzet ünnepe, mint eddig volt, akár törvénybe iktatás nélkül, de ezt az áprilist el kell törölni.

Báró Aehrenthal külügyminiszter látogatása felől sokféle tippet hoztak forgalomba, de egyről megfélemedhetek, s ez az, hogy báró Aehrenthal politikai vizitiei sorában Wekerlénél legelőször báró Rauch Pállal, a horvát bánnal találkozott.

Ez pedig sem nem véletlen eset, sem nem illetéktelen találkozás. A horvát agitációk odáig fejlődtek, hogy a külpolitika intézőjének csak tájékozódnia kell felőlük és szüksége van hiteles adatok szerzésére.

Nem egyszer hangzott fel a gyanu, hogy a horvátok államellenes akciókat szerveznek és a külföldön a mi ellenségeinkkel szövetkeznek. A szláv propaganda messze kiterjed.

És úgy látszik, hogy a horvátok is csalódnak, de külföldi ellenségeink is csalódnak, amikor azt hiszik, hogy az ellenséges szervezkedést folytathatják.

A diplomácia is megteszi a magáét, hogy a külföldi összeköttetések szálait széttepje.

„Üresfejű ágens“-nek írja a nevét Miksa Imre, aki ellen vádat emeltek, hogy a függetlenségi pártban új csoportozat alakítására és másféle verbuválásra vállalkozott. De Miksa Imre arra hivatkozik, hogy céljai nemesek és törekvései önzetlenek.

Egyelőre leginkább azt szeretnék tudni, hogy ki áll a Miksa Imre háta mögött.

Viszont ezidőszert, amikor csak kísérlet-

ről referálnak, Miksa Imrét nem annyira az üres fejű elnevezés illeti meg, mint inkább az, hogy — üres fejű.

A külügyminiszter Budapesten.

— Tanácskozások a kormány tagjaival. —

Budapest, április 11.

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter, aki tegnap este érkezett Budapestre, ma egész nap tanácskozott a magyar kormány tagjaival. Délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnökkel tanácskozott és az értekezlet egy részén jelen volt báró Rauch horvát bán is, aki ma reggel érkezett a fővárosba, délután pedig előbb gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel, azután Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterrel tárgyalt. Este résztvett azon az ebéden, amelyet az ő tiszteletére adott Wekerle Sándor miniszterelnök, végül pedig családjával végignézte az Opera előadását.

Ezek a külsőségei a közös külügyminiszter mai napjának. Tanácskozásai belső tartalmáról, amely iránt, nagyon is érthetően, a politikai világ a legnagyobb érdeklődést tanusítja, a kormány környezetéből eredő hírek egészen nyomtatékosan azt mondják, hogy a Balkán ügyei, nevezetesen a maczedón-kérdés, a szerb, bolgár és román kereskedelmi szerződés, a szandzsák-vasut és a nagyszerb agitáció körül forgott. Különösen ezt az utolsó ügyet emelik ki és hangsúlyozzák, hogy báró Rauch horvát bán is ezért rendelte föl a miniszterelnök. Félhivatalosan is hosszasan fejtegetik ezt a kérdést, szinte úgy látszik, hogy azzal a szándékkal, hogy a közös külügyminiszter tanácskozásainak többi tárgyáról a figyelmet eltereljék.

Pedig báró Aehrenthal budapesti időzése szoros kapcsolatban van a delegációk részéről fenyegető bonyodalommal és kétségtelen, hogy ennek a kérdésnek tisztázása most a legnehezebb feladat. A tisztí fizetések fölemelése és a delegációknak májusban való összehívása mellett állást foglaltak a közös miniszterek, nevezetesen Aehrenthal és Schönaich igen határozott nyilatkozatot tettek az osztrák delegáció utolsó ülés-

mondta minden látogatásomkor a menyecske. — Guszti megöl engemet meg magát is, ha valamit észrevesz.

Kénytelen voltam itt is villámhárítóról gondoskodni. Mert a villámhárító pokoli szisztemám csodásan bevált.

Ha az Ágota ura véletlenül öt óraker hazavetődött és ott talált a szalónban a feleségével teázva, barátságosan megveregette a vállamat és sunyi módon mosolyogva szólott.

— Láttam tegnap a barna menyecskével. Teringettét, maga ugyan ügyes ember.

Ilyenkor Ágota is bosszantott a másikkal és elmenőben féltékenykedve kérdezte:

— Biztos benne, hogy értet teszi? Barátom, tökéletesen boldog voltam.

Nincs szebb és felemelőbb dolog, mintha féltékeny ránk egy asszony. Akkor érzi az ember, hogy már kezd szeretni. Egyre jobban szeret, most már rajong értünk . . .

Olyan biztos voltam a módszerem csalhatatlan voltában, hogy minden aggodalom és töprengés nélkül, rövid időn belül, gondoskodtam egy második villámhárítóról. És itt követtem el a végzetes hibát, ez az új villámhárító — leány volt.

Jósi itt szünetet tartott és ismét felhajtott egy pohár konyakot. Én pedig közbeszóltam.

— Most következett Zágoni Kata.

— Ó. Ez a leány, határozott jellem, nincs apja, csak egy szelid, jó édesanyja és hozzá van szokva, hogy ő viselje a családban a kalapot. Tudod, nekem imponált ez a leány. Nagyon jól éreztem magamat a társaságában. Minden kedden és pénteken náluk teáztam és ha min-

denki elment, még ott maradtam egy kis órát bizalmasan beszélgetni.

Mert így volt beosztva az életem. Kedden és pénteken Katánál, csütörtökön és hétfőn Gusztiéknál, szerdán és szombaton Ágotánál. Kata meg én, jó barátok voltunk, Gusztiéknál az asszony udvarolt nekem, Sárosiéknál pedig csodáltam Ágotát. Azt hittem, pompásan osztottam be az életemet, mert a napjaim gyönyörűen teltek. Hanem tegnap — tegnap lecsapott a mennydörgős mennykő . . .

— Halljuk.

— Péntek volt és gyanútlanul beállítottam Katához. A leány mosolyog mindenkire, csak rám nem. Ez izgatott és nyugtalanító tett. Kata bájos volt és arra a gondolatra, hogy valamiért elküldhet maga mellől, fájdalmat éreztem. Szóltam hozzá, de nem felelt. Ugy tett, mintha nem hallotta volna. Mikor az utolsó vendég is bucsuzott, akkor odajött hozzám és ennyit kérdezett:

— Maga még nem megy?

— Ha megengedi, pár perczig maradok.

Kiegyenesedett. Az ajkát összeszorította és büszkén nézett rám. Zavarba jöttem és elhatároztam, hogy az életem árán is kiengesztelem.

— Miért haragszik Kata, puhatólítottam, mikor négy szemközt maradtunk.

— Nem haragszom, csak nem látom be miért folytassunk tovább egy szégyenletes komédiát.

Ma tudtam meg, hogy miért szerencsétlen a látogatásával. Azt a dicsőséget, hogy egy léha asszony becsületét én mentsem meg a rágalmától, azt a dicsőséget átengedem másnak. Elképedtem. Az ember mindig meglenődik,

mikor szemé elé tartják az igazságot. Nekem fogalmam sem volt róla, hogy helytelen az, amit teszek. Én nem vettem túlságosan komolyan a cselekedetemet, azt hittem, más sem fogja azt tenni. Roppant rösteltem a dolgot és azt gondoltam, hogy tisztázom az esetet.

— De ez nem úgy van, amint mondja. Magát valaki rám akarta haragítani. Én magának őszinte barátja vagyok.

Kata megvetően nézett rám. Éreztem, hogy elégtétellel tartozom a szép lánynak és hogy ez az elégtétel csöppet sem lesz áldozat.

— Hígyie el nekem, hogy jó barátja vagyok és hogy egyetlen vágyam, hogy több is legyenek, mint jó barátja.

— És Elek Gusztiné?

— Mi közöm nekem ahhoz az uri nőhöz, mondtam vállat vonva.

Barátom, kibékültünk. Nagy nehezen rávettem Katát, hogy hígyien nekem és mikor sikerült, mint félig-meddig völegény, boldogan indultam haza.

Otthon egy levélke várt rám Ágotától.

Magához rendelt az asszony. Kicsit zavart volt a fejem, mire hozzá értem. Kata, Ágota, váltakozva jöttek-mentek a szemem előtt. Az én fehér asszonyom most rózsaszínű volt, mint a Mont-Blanc alkonyatkor . . . és csupa szemrehányás.

— Maga megcsal engemet, mondja.

— Én? csodálkoztam a legőszintébben.

— Azt ígérte, hogy a barátom lesz, aztán mindenki beszél, hogy más szeret . . . Ez így nem lehet tovább . . .

— De édes angyalom, szólottam, hogy megvigasztaltam, mert a könnyei lassan végiggör-

sén. Gróf Andrásy Gyulával és különösen Kossuth Ferenczcel már főképpen erről a kérdéstről tárgyalt a külügyminiszter. Sok eredménye ennek a tárgyalásnak nem lehet, csak az, hogy báró Aehrenthal belátja, hogy a magyar kormány és a magyar parlament ragaszkodik a paktumban kifejezett elvhez, hogy az átmeneti időszak tartamára a katonai kérdések ki vannak kapcsolva és hogy a tiszti fizetések fölemelése a katonai kérdések egész komplexumának megoldása nélkül nem lehetséges.

A külügyminiszter tárgyalásairól tudósítasunk a következő:

Aehrenthal látogatásai.

Báró Aehrenthal külügyminiszter délelőtt tíz órakor hagyta el a Hungária-szállodát, ahonnan néhány perccel előbb felesége, Széchenyi Mária grófnő is látogatásra indult. Ugyancsak több látogatást tett gróf Esterházy Pál is, a szállodában csak gróf Szapáry Frigyes külügyminiszteri osztálytanácsos maradt, aki hivatalos akták elintézésével volt elfoglalva. Tíz óra után megjelent a szállodában gróf Széchenyi Gyula, Aehrenthal báróné édesatyja, aki az Operaház mai előadására páholyjegyet hozott a külügyminiszter és neje számára.

Báró Aehrenthal a szállodából a budavári miniszterelnöki palotába hajtatott. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök fél 11 órakor fogadta a külügyminiszter látogatását. A külügyminiszter déli 12 óráig maradt a miniszterelnöknél, ekkor félbeszakították tanácskozásukat, mert a miniszterelnök az országházba ment, hogy fogadja Kecskemét városának üdvözlő küldöttségét.

A külügyminiszter látogatása közben érkezett a miniszterelnöki palotába báró Rauch Pál horvát bán, aki hosszabb ideig résztvevett a tanácskozáson.

A külügyminiszter a miniszterelnöki palotából a belügyminisztérium épületébe hajtatott, ahol gróf Andrásy Gyula belügyminiszternél tett hosszabb látogatást.

A tanácskozás után, amely déli 1 óráig tartott, báró Aehrenthal apósánál, gróf Széchenyi Gyulánál tett látogatást. Délután 4 órakor gróf Andrásy Gyula belügyminiszterrel annak palotájában egy órai értekezést folytatott, majd a Gresham-palotába ment, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterrel értekezzen. Ez az értekező több mint öt-negyedóra hosszát tartott.

Wekerle miniszterelnök és neje báró

dültek az arcán. Siró asszonyt pedig nem láthatok anélkül, hogy el ne szorulna a szívem.

— Addig járt utánam, míg én is megszerettem magát. Én nem tehetek róla, de így tovább nem maradhat. Nem bánom, akármit mond a világ, azt akarom, hogy csak az enyém legyen . . .

Ujjongott volna a szívem, ha ebben a percben meg nem jelenik előttem Kata. Délczezen, megvető tekintettel.

— Ha úgy szeret, mint eddig folyvást mondta, magának ajándékozom az életemet. Elhagyom magáért az uramat. Együtt fogunk élni — úgy, amint maga kívánta.

— Gondolja meg a dolgot. Nem vagyok én talán méltó sem magára, mondottam zavartan. Ágota azonban édesen elmosolyodott.

— Azt én jobban tudom — és átfonta karjával nyakamat először életében.

Barátom ez már gyilkos boldogság volt. Megzavaró, fájó öröm. Kétségbeesve csókoltam meg az Ágota haját és amint lehetett futottam haza.

— És mit gondolsz, otthon ki várt rám?

— A harmadik nő.

— Azaz a második, a legédesebb fekete menyecske. Szintén sirva, szintén elszántan és követelőzve. Soha az az asszony olyan szép nem volt, mint most. És mikor a fejemre olvasta, hogy mennyit rimáncodtam neki, mennyit kértem, hogy szeressen, én ezt egészen természetesnek találtam. Csakhogy mikor ránéztem, Ágotát is láttam, meg Katát is.

— Jaj magának, ha csak játszott velem. Boldog, megelégedett asszony voltam, az egész világom az uram volt, de maga kifogatott önma-

Aehrenthalnál és nejénél leadták névjegyeiket, mire báró Aehrenthal és neje a miniszterelnökségen látogatást tettek.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma este 7 órakor a miniszterelnöki palotában ebédet adott a külügyminiszter tiszteletére. Az ebédre hivatalosak voltak: Báró Aehrenthal-Lexa Alajos külügyminiszter és neje, született Széchenyi grófnő, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, gróf Andrásy Gyula, Darányi Ignác, Josipovich Géza és gróf Zichy Aladár miniszterek, gróf Esterházy Pál külügyminiszteri osztályfőnök, örgóf Palavicini János nagykövet, gróf Forgách János követ és gróf Szapáry Frigyes külügyminiszteri osztálytanácsos.

A miniszterelnök ebéde után báró Aehrenthal külügyminiszter és neje 9 óra tájban az Operaházba mentek, ahol végignézték a „Bolygó hollandi” előadását.

A külügyminiszter a hétnapi napot neje családjának körében tölti és holtón utazik el Budapestre.

A bán nyilatkozata.

Báró Rauch Pál bán ma reggel Zágrárból Budapestre érkezett, hogy a horvát politikai helyzetről jelentést tegyen a miniszterelnöknek. Összefüggésben volt ez a jelentés a horvátországi szerb önálló párt tegnapi kiáltványával, amelyben a szerbek tagadják a kiélté való gravitálást. A bán délelőtt 11 órakor kereste fel a miniszterelnöki palotában Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki azonnal fogadta és a bán báró Aehrenthal külügyminiszter előtt tette meg jelentését. Körülbelül fél óra hosszát tartott az előterjesztése. A bán a palotából való távozása után a következő nyilatkozatot tette közzé:

Miután az önálló szerb párt főnök látta a tisztán politikai ügyet a személyes térére átvinni, ennélfogva kijelentem, hogy én öt erre a térére követni annál kevésbé óhajtom, mert a párt célszerűnek találta, hogy tisztán felismerhető célzatait győngítse. Az önálló szerb párt és főlapja, a Szrbobran a monarchia határain kívül a sajtó terén hangoztatott nagy szerb álmokkal való rokonszenvezése által éppen ellenkezőleg azt bizonyítja, hogy előszeretettel adja át magát az ilyen álmodozásoknak. Az én megjegyzéseim az önálló szerb pártnak erre a magatartására vonatkoztak. További polemikákba nem bocsátkozom. Báró Rauch Pál.

E nyilatkozatból nyilvánvalóan kitűnik, hogy a miniszterelnök helyesléssel vette tudomásul a bánnak a szerbekkel szemben követett politikáját és hogy a szerbek, de meg egyáltalában a szerb-horvát koalíció hasztalanul re-

gamból. Maga fölgyújtotta a lelkemet és ebben a lángban elégett a vonakodásom, a becsületem . . . Kész vagyok mindenre . . . Kész vagyok elhagyni magáért az uramat . . . itt maradni . . .

— Majd holnap — szólottam kétségbeesve. Nagy nehezen rábeszéltem, hogy menjen haza és fontolja meg, amit tenni akar holnapig. Én pedig magamra zártam az ajtót, szememet egy pontra szögöztem és estétől reggelig gondolkodtam, anélkül, hogy eszembe jutott volna valami.

Most pedig itt vagyok. Adj tanácsot.

— Hm. Te a szerelem martírja vagy. Agyon szeretnek a nők. Fuldoklassz a mézben. Agyonéget a nap és mázsás sulylyal nehezedik váladra — a boldogság.

— Itt csak egy mód van a menekülésre: Utáltasd meg magadat kettővel, egyet pedig vegyél el.

— Az lehetetlen. Én belőlem nem ábrándulnak ki a nők.

— Akkor légy hozzájuk őszinte. Ez kegyetlen eljárás, de célszerű. Mondd meg kettőnek, hogy nem szereted.

— Nem bírom megölni a lelkeket. Hanem, szólott homlokára csapva, mond meg nekik te . . .

— Melyiknek?

— Nem tudom.

— Tehát mindnek.

Józsí szomoruan nézett rám.

— Mindnek?

Az arczáról látszott, hogy szenved.

— Igazad van, szólott sóhajtván. Egyformán szeretem mind a hármat, tehát le kell mondanom mind a háromról . . .

ménykedik abban, hogy báró Rauch Pált megbuktassa. A szerbeknek a nagy szerb mozgalommal való szoros összeköttetése kétségtelen.

Zágrárból jelentik: A horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága tegnap értekezletet tartott, amelyen különböző folyó ügyeket intézett el. Szipiló tett ezután jelentést bécsi tartózkodásáról, valamint a Reichsrath délszláv tagjainak magatartásáról, kijelentvén, hogy ezek és a horvát-szerb koalíció teljesen szolidárisak. A „Hrvatska” azt jelenti, hogy a kormány oly irányu intézkedést tett volna, hogy azoknak a tandíjmentességért folyamodó egyetemi hallgatóknak kérvényei, kiknek atyja a mult választáson a koalíció ellen szavazott, elutasítsanak. Nevezett lap arról is tud, hogy a kormány Surmin Györgynek, a zágrábi egyetemen a horvát nyelv és irodalom tanárának nyugdíjazása iránt is megtette a lépéseket. Ezek a hírek természetesen még megerősítésre szorulnak.

A nagy-szerb agitáció.

A nagy-szerb agitációról és annak a külügyminiszter és a bán budapesti utjával való összefüggéséről a kormány környezetéből a következőket jelentik:

Báró Aehrenthal külügyminiszter budapesti tartózkodásának első délelőtti a külpolitikai kérdéseknek szólott. A külpolitikában sok olyan esemény történt ujabban, amelyek úgy lehet, mély nyomokat fognak hagyni Magyarország és Ausztria történetében. Ezeket a nagy jelentőségű momentumokat részben a külhatalmak, részben Ausztria-Magyarország diplomáciája idézte fel, részük volt azonban e momentumok felidézésében a balkán népek expanzív törekvéseinek is. Előtérben a szerb királysághoz való viszonyunk áll, amely a rendesnél is nagyobb jelentőségre jutott a már megkötött vám- és kereskedelmi szerződés sorsa következtében. A szerb kormányváltás veszélyezteti a szerződés elfogadását Szerbia részéről s a belgrádi politikai viszonyok újabb alakulása amugy is a nagy-szerb irányzatnak kedvez.

Mindezeknek a monarchia külpolitikájában messzire kiható jelentőségük van. A bécsi külügyi hivatalhoz érkezett jelentések szerint a nagy-szerb propaganda valósággyal Magyarország területére tette át működése színterét, nem is szólva azokról az izgatásokról, amelyeket ügynökei a megszállott osztrák-magyar tartományokban végeznek. Bécsben is, Budapesten is jól tudják, hogy ennek a veszedelmes mozgalomnak Belgrád a főfészke. A szerb fővárosból indulnak ki a szájak, amelyek Délmagyarországra és Horvátországra, főleg Zágrábra vezetnek. A magyar kormánykörök előtt rég nem titok már, hogy a horvát válság elmérgesítését a szerbek csak előmozdították s különösen nyilvánvaló volt ez a márciusi választások után, amikor kiderült, hogy az önálló szerbek báró Raucht cserbenhagyták. Hogy ez belgrádi utasításra történt, az iránt senkinek nem lehet kétsége.

Mennyiben van része a szerb királyi kormánynak ebben a propagandában, annak fejtegetése a külügyminiszter tanácskozásán nem került szóba.

Tény azonban, hogy a monarchiának úgy bel-, mint külpolitikájában nagyon kényelmetlen már a szerb túlzók politikája. Wekerle Sándor miniszterelnöknek is, báró Aehrenthal külügyminiszternek is egy véleménye lehetett csak ebben a kérdésben s ez a mai tanácskozáson meg is nyilvánult. A két államférfi felfogása teljesen megegyezik abban is, hogy a nagy-szerb propaganda leküzdésére, illetőleg a monarchiából való kiszorítására minden lehető el kell követni. Az a nagy változás, mely Ausztria-Magyarország külpolitikájának intézésében gróf Goluchovszky távozása óta bekövetkezett, önkéntelenül is magával hozta most a szerb propaganda ellen teendő intézkedéseket. Ezek az intézkedések merőben közigazgatási jellegűek lesznek, de végeredményben a szerb agitátorok megfékezésére fognak vezetni.

A külügyminiszter budapesti utazása már el volt határozva s báró Rauch már visszautazott Zágrábra, amikor az önálló szerbek nyílt levele megjelent. Báró Rauch ennek a nyílt levélnek a szokottnál nagyobb jelentőséget tulajdonított. A bán tudja, hogy ez a dinasztia- és államellenes párt Belgrádból van irányítva s így a szerb politikai köröknek Horvátország politikájának intézésére közvetlen befolyásuk van. Ilyen körülmé-

nyek között eredményes kormányzás el sem képzelhető és a bának egyrészt védekeznie kellett a levélben felhozott vádaskodások ellen, másrészt tudomásra kellett hoznia illetékes helyen értesüléseit.

Mindkettő megtörtént ma délelőtt. Báró Rauch, aki csütörtökön érkezett meg Zágrábba, már tegnap este visszautazott Budapestre, hogy itt a kormányval a teendők iránt megbeszéléseket folytasson. A bán megérkezvén Budapestre, felhasználta a külügyminiszter itt időzését és délelőtt tizenegy órakor megjelent a miniszterelnöki palotában. Báró Aehrenthal és dr. Wekerle Sándor azonnal bevonták tanácskozásukba s a bán itt tüzetesen ismertette a szerb tülzök Zágrábban elkövetett üzemeltetéseit. Kétségbevonhatatlan és minden eddigi értesülését megerősítő bizonyítékokat szolgáltatott arra nézve, hogy a szerb propaganda — az, amely Zágrábban észlelhető — egyik legnagyobb akadály a Horvátország lecsendesítésének s hogy ez teljesen azonos forrású a Boszniában és Hercegovinában megnyilvánuló szerb izgatással. Báró Rauch a tanácskozás után nyilatkozatot bocsátott ki s okunk van feltenni, hogy ezt a nyilatkozatot úgy báró Aehrenthal külügyminiszter, mint dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elolvasta, mielőtt a bán közléte.

A delegációk összehívása.

A külügyi, nevezetesen balkáni kérdéseken kívül igen nevezetes tárgya volt báró Aehrenthal külügyminiszter mai tanácskozásainak a jövő delegációk összehívásának ügye. Osztrák politikai körökben úgy fogják fel a helyzetet, hogy a külügyminiszternek abban a két irányban kellett megismernie a magyar kormányt és a magyar parlamentnek álláspontját, hogy egyrészt hajlandó-e a delegációknak májusra való összehívásához hozzájárulni, másrészt hozzájárul-e a tisztí fizetéseknek és a legénységi zsoldnak a rendes hadügyi költségvetés keretén belül való fölemeléséhez. Báró Aehrenthal a két irányban puhatóldozott is tanácskozásában, amelyeket Wekerle Sándor miniszterelnökkel, valamint gróf Andrássy Gyula és Kossuth Ferencz miniszterekkel, mint pártvezérekkel folytatott.

A kormányhoz közelálló, kitünően értesült helyről kapjuk azt az információt, hogy ezek a tárgyalások nem vezettek végleges eredményre, amennyiben ma nem történt döntés. A helyzet ma úgy alakult, hogy báró Aehrenthal ez alkalommal csak tájékozódni kívánt, hogy megismerje a budapesti politikai körök hangulatát. Ezt a vágyát elérte. Most már tudja, hogy a parlament tulajdonképpen többségű alkotó koalíció a paktum alapján áll, amely pedig kizárja azt, hogy a katonai terhek bármilyen módon is emeltessenek a katonai kérdéseknek a nemzet követeléseinek megfelelő megoldása nélkül. A kormány pedig, amely ugyanezen az alapon vállalta el az átmeneti kormányzást, első kötelességének tartja a vállalt feladatok teljesítését.

Báró Aehrenthal, aki különben holnap még Budapestben marad, ezeket az információkat viszi Bécsbe. Húsvét után Bécsben folytatódni fognak a tárgyalások, amelyekben ekkor Schönauich közös hadügyminiszter is részt vesz. Valószínűleg Kossuth Ferencz és gróf Andrássy Gyula is felutaznak Bécsbe Wekerle Sándor miniszterelnökkel és a delegációk összehívása körül támadt bonyodalom akkor fog elintézését nyerni. Követni fogja ezeket a tárgyalásokat a közös miniszteri tanácskozás, amelyen a két pénzügyminiszter közreműködésével megállapítják a jövő évi közös költségvetés tervezetét. Ezeket a tárgyalásokon fog eldőlni, hogy a közös miniszterek felvetik-e a kabinetkérdést, vagy pedig meghajolnak a föltétlenül jogos magyar álláspont előtt. Ez utóbbi esetben a katonai kérdések megoldása a jövő alakulás feladata lesz.

Aehrenthal védekezik.

Bécsből jelentik, hogy a külügyminiszteriumhoz közelálló „Freundenblatt” holnapi száma báró Aehrenthal budapesti útjához fűzött kombinációkról írva, a következőket mondja:

Külön magyarázatra nincs ok, amidőn arról van szó, hogy a külügyminiszter időről-időre közvetlen érintkezésbe lép a magyar államférfiakkal. Másrésztől senkinek kétkelhetetlen abban, hogy ezen alkalmat fel fogja használni, hogy a

tárczájába vágó különböző kérdéseket illetőleg alapos eszmecserét folytasson. A tisztí fizetés-javítás ügye nem tartozik a külügyminiszter tárczájához és az az álláspont, amelyet a külügyminiszter ezekben elfoglalt, annál kevésbé indíthatja a külügyminisztert budapesti utazására, minthogy ezen ügy tárgyalása csak a még április havában a közös költségvetés megállapítására tartandó minisztertanácsban fog megtörténni. És ha a külügyminiszter utazása nem czélozza a tisztí fizetések javításának kérdésében a döntést, ezzel esleik az a feltevés is, hogy a magyar államférfiakkal való értekezése az összes katonai kérdésekre fog kiterjedni és ugyanolyan alaptalan az a kombináció, hogy báró Aehrenthalnak, mint homo régiusnak Magyarországon nagy politikai változást kellene előkészítenie.

A miniszter teljesen távol áll attól, hogy kancellári jelleget arrogáljon magának. E jelleget különben csak azért ruházzák rá, hogy költött gyanu alapján megtámadhassák. Magyarország belpolitikájában ma csak egy kérdés bír aktuális fontossággal, a választói reform, illetőleg az új választójog életbeléptetése időpontjának megállapítása és a magyar kormányt erre vonatkozó elhatározása távol állanak a külügyminiszter bármilyen ingerenciájától. Önámításnak esnek tehát áldozatul azok, akik hitelt adnak ezen híreszteléseknek, amelyek csak arra szolgálnak, hogy a figyelmet még magasabb mértékben más magyar belpolitikai problémákra és talán még távoli eshetőségekre irányítsák. Igen sajnálatos zavarokat idéznek elő azok, akik ilyenképpen fantasztikusan kiszineznek egy eseményt, amely tulajdonképpen nélkülöz minden szenzációs jelentőséget.

Budapest, április 11.

Kossuth és Szerényi üdvözlése. Az Országos Iparegyesület Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez és Szerényi József államtitkárhoz legfelsőbb kitüntetésük alkalmából üdvözlő iratot intézett. A kereskedelmi miniszterhez intézett üdvözlő irat kifejté, hogy Kossuth érdeműs köztevékenysége határt jelez a magyar közgazdasági élet fejlődésében, amely határnak a jelentőségét talán legjobban tudja méltányolni az Országos Iparegyesület. Magyarország egyik legrégebbi közgazdasági egyesülete, mely azonfelül, hogy hazafias méltánlással kíséri Nagyméltóságának mindig hazafias és közhasznú munkásságát, még abban a szerencsés helyzetben is van, hogy a kereskedelmi miniszter diszelnöke gyanánt tisztelheti. A kereskedelmi államtitkárhoz küldött irat rámutat arra a kivételes és páratlan sikerű munkásságra, amelyet Szerényi majdnem egy emberöltőn át a magyar ipar érdekeinek czéltudatos és rendszeres fejlesztése érdekében vas következetességgel és ritka erélyvel kifejtett. Ennek a köztevékenységnek messzeható sikerei biztosították az államtitkárnak azt a magas kitüntetést, melynek híre méltó örömet okozott az ország iparosságának minden rétegében.

Nagygyűlés a nemzeti bank ügyében. A fővárosi függetlenségi pártok holnap virágvasárnap délután félnyolc órakor a VI. ker. függetlenségi és 48-as kör helyiségében (VI. Andrássy-ut 67.) a nemzeti bank ügyében nagygyűlést tartanak Holló Lajos elnökelete alatt. A gyűlésen meg fog jelenni Kossuth Ferencz is és ismertetni fogja az önálló nemzeti bank ügyében elfoglalt álláspontját. A gyűlésre a függetlenségi párt elnöksége tegnap délután küldöttségileg hívta meg az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártot, amely testületileg fog megjelenni a gyűlésen. A párt tagjai holnap, vasárnap délután fél négy órakor gyülekeznek a Royal-szállóbeli helyiségben s onnét mennek a nagygyűlésre, amely iránt főváros-szerte nagy érdeklődés nyilvánul.

Beiktatott és törölt főrendek. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a főrendiház dr. Rakodczay Sándor, Vajda Ödön zirczi apát, dr. Gaál Jenő élethossziglan kinevezett főrendiházi tagok nevét és gróf Semsey László örökösöjü főrendiházi tag nevét a főrendek jegyzékébe beiktatta; dr. Mauróvics Antal zerges-modrusi püspök, gróf Karátsonyi Kamilló főrendiházi tagokat elhalálozásuk, báró Uray Bálint örökösöjü főrendi tagot pedig a vagyoni képesítés megszűnése következtében a főrendek jegyzékéből törölte.

A tót nemzetiségi párt szervezkedése. A tót nemzetiségi párt a felvidéki kerületekben megkezdte a szervezkedést. A tót nemzetiségi képviselők húsvét első napján mindenütt beszámoló beszédet tartanak

a kerületekben. Húsvét másodnapján pedig a párt vezérférfiai Turócszentmártonban összejönnek, hogy a párt szervezés kérdését megbeszéljék és hogy az általános választói jog érdekében a nyár folyamán kifejtendő akciót végleg megállapítsák.

Gróf Zichy János a királynál.

Budapest, április 11.

Váratlanul híre ment, hogy gróf Zichy János tegnap kihallgatáson volt a királynál s ez a rövid tízperces audiencia máról-holnapra politikai eseménynyé avanzszirozott.

Azóta, hogy a trónörökös annak idején oroszországi útjára Zichy Jánost választotta kíséret társául, a közvélemény megszokta, hogy jelentős politikai eseményeket várjon attól, hogy ha gróf Zichy János az udvarral valami kontaktusba kerül. Az audiencia híre éppen azért most is nagy érdeklődést keltett, annál inkább, mert híre járt, hogy Zichy János a tegnapi nap folyamán a trónörökösrel is hosszasan tanácskozott.

Az audienciához fűzött kombinációk jelentőségét emelte az, hogy a kihallgatás éppen most történt, amidőn amugy is nagy átalakulások előszelét érzi a levegőben a közvélemény. Nem régen pattant ki, hogy a trónörökös külön alkalmat keresett ki arra, hogy ausztriai hűvelvel, Lucgerrel tanácskozzék s ezért különös fontosságúnak látszott az a hír, hogy most pedig Magyarország hívének, gróf Zichy Jánosnak eszközölt ki a királynál audienciát. Kevés ideje mult, hogy Kossuth Ferencz, mint a függetlenségi párt vezére megtanácskozta a királynál a jövőt illető kérdéseket s Aehrenthal-Lexa Lajos éppen most jár Budapestben, állítólag abból a czélből, hogy a politikai élet legközelebbre várható fontos fordulátát a magyar vezérférfiakkal megtárgyalja. Éppen azért akadtak, akik hajlottak arra a kombinációra, hogy a Zichy János kihallgatása is ezzel a kérdéssel függ össze.

Osztrák forrásból például úgy kommentálták Zichy János kihallgatását, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös rövid idővel ezelőtt azt a kérést intézte gróf Zichy Jánoshoz, terjeszsen eléje véleményét arról, hogy a jövődó politikai alakulás milyen helyzetet fog teremteni a katonai kérdés megoldása számára. Gróf Zichy e fölszólításnak memorandum átnyújtásával tett eleget. Ezt a memorandumot a trónörökös eljuttatta ő felségéhez, akinek egyuttal azt az előterjesztést tette, hogy hívja meg kihallgatásra gróf Zichy Jánost. Ez az előterjesztés néhány nappal ezelőtt megtörtént és gróf Zichyhez azt a kérdést intézték, hogy hajlandó-e ily kihallgatáson megjelenni. Természetes, hogy gróf Zichy nek igennel kellett válaszolnia és így a kihallgatásra a meghívót pár nap mulva meg is kapta.

Ezzel a híreszteléssel szemben hivatalos forrásból az audiencia körülményeit így adják elő: A király a vallásalapból nemrég nagyobb összeget engedélyezett a soproni Jozefinum-árvaháznak, amelynek Jozefa főhercegnő, Ottó főherceg özvegye a védnöke és gróf Zichy János az elnöke. Gróf Zichy János erre kihallgatásra jelentkezett a kabinetrodánál, hogy a királynak az árvaház iránt tanúsított jóindulatát megköszönje. Az uralkodó azonban — mint rendesen — a húsvéti ünnepek előtt nem ad általános kihallgatást, ennél fogva a grófot külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás 10—12 percig tartott.

Gróf Zichy János, aki ma délután két órakor utazott el Bécsből, audienciájáról elutazása előtt egy újságíró előtt hasonlóan nyilatkozott.

— Most értesülök róla egy bécsi esti lapból, — mondta, — hogy tegnapi kihallgatásom a felségnél Budapestben politikai kombinációra szolgáltatott alkalmat. Ezzel szemben ki kell jelentenem, hogy kihallgatásom a politikát nem érintette. Teljesen magánjellegű kérdésben voltam a felségnél. Ő felsége a Jozefin-körháznak, amelynek elnöke vagyok, százezer koronát utalványozott a vallásalapból. Ezt megköszönni mentem a felséghez. Miután mostanában ő felsége nem igen ad általános kihallgatásokat, tehát Schönbrunnba kellett mennem audienciára. Kihallgatásom egyébiránt legfőbb tizenöt percig tartott és ez az idő aligha alkalmas arra, hogy politikai előterjesztést tehettem volna. Ezt ki kell jelentenem, tekintettel a ki-

hallgatásomhoz fűzött szenzációhajhászó híresztelésekre.

A magunk részéről hajlandók vagyunk elhinni, hogy a gróf Zichy János kihallgatásának nem volt politikai karaktere. Nem pedig azért, mert bármilyennek képzeljük is a politikai jövőt, azt nem tudjuk olyannak látni, hogy abban Zichy Jánosnak döntő szerep juthatna. Zichy János ma az alkotmánypárt tagja, már most: vagy az alkotmánypártra támaszkodva tervezik az udvarnál a koalíciót követő pártalakulást és akkor Andrássy Gyula és Széll Kálmán mellett nem Zichy János kompetens arra, hogy az udvarnál az alkotmánypárt állásfoglalását tolmácsolja, vagy az alkotmánypárt nélkül s akkor Zichy János eo ipso nem illetékes véleménymondásra.

Igy mi hajlandók vagyunk elhinni, hogy Zichy János, mint a Jozefinum-árvaház elnöke járt a királynál a vallásalapból juttatott kegyes adományt megköszönni és semmi egyébért. Annál is inkább, mert egy miniszterelnök sem tűrné el azt, hogy a háta mögött politikai tartalmu memorandumokat mutassanak be a királynak. Gróf Tisza István annak idején a szemébe is mondta ezt Andrássy Gyulának, aki a házszabályrevízió kérdésében ugyancsak jogos skrupulusai felől akarta fölvilágosítani az uralkodót s Tisza meg is tudta akadályozni azt, hogy Andrássy a király elé jusson. Pedig Andrássy valóságos belső titkos tanácsos volt, Zichy János pedig nem is az.

Bizalom a kormány iránt.

— Kecskeméti százasküldöttsége. —

Budapest, április 11.

Kecskemét város törvényhatóságának és függetlenségi pártjának mintegy 150 tagu küldöttsége tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, Gulner Gyula főispán vezetésével. A küldöttség tisztelgésnek jelentőséget kölcsönzött az, hogy a disszidens párt elnökének, Szappanos Istvánnak a kerületéből hozott bizalmi nyilatkozatot Kossuth Ferencznek, a negyvennyolcas párt elnökének, Kossuth Ferencz választásában melegen megköszönte ezt a bizalomnyilvánítást s pálcát tört azok fölött, akik a függetlenségi párt egységét igyekeznek megbontani.

A küldöttség, mielőtt Kossuth Ferencz előtt tisztelt, Wekerle Sándort kereste föl.

Wekerlénél.

A küldöttség először Wekerle Sándor miniszterelnöknel tisztelt. A miniszterelnököt Gulner Gyula üdvözölte:

— Alig volt kormány, amely annyi nehézséggel lett volna kénytelen megküzdeni, mint nagyméltóságod kormánya. Alig hogy hozzáláthatott azon romok eltakarításához, amelyeket a két év előtt átélt sötét időszak hátrahagyott, az államháztartás rendjének helyreállítása, a gazdasági élet biztosítása, számos szociális érdekű igazságszolgáltatás, humanitárius és kulturális törvény megalkotása és a választási törvény előkészítése által a nemzet jövő politikai léteinek előkészítése vált a kormány feladatává, mindez olyan időben, amikor annyi nyílt és titkos ellenség, rövidlátó kicsinyeskedés és gonoszság állott és áll a kormány munkájának útjában és amikor még a jóhiszeműek is egy csapáson haladnak azokkal, akik a nemzet életére törnek. Eljöttünk, hogy nagyméltóságotoknak tudtára adjuk, hogy azt a politikai irányítást, amelyet a kormány követ, helyeseliük. Eljöttünk, hogy kijelentsük, miszerint nagyméltóságod és kormánya politikai eljárását helyeseliük és hogy bizunk nagyméltóságod kipróbált hazafiságában és éleslátásában, hogy a nemzeti érdekeket megvédelmezni és a nemzet politikai jövőjének fejlődését biztosítani tudja is, akarja is. (Hosszantartó, élénk éljenzés.)

Hallgattunk lelkiismeretünk és hazafiai érzelmünk parancsoló szavára, amely azt követelte, hogy itt megjelenjünk és ország-világ előtt kinyilatkoztassuk, hogy Kecskemét városa, ez a nagy magyar emporium, Nagyméltóságod és kormánya háta mögött áll. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Isten tartsa meg, Isten áldja meg Nagyméltóságodat nagy és súlyos, a történelem által megjutalmazandó államférfi munkájában. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök a következőleg válaszolt:

Igen tisztelt uraim! Engedjék meg, hogy a magam és miniszterársaim nevében mélyen érzett kö-

szönetemet nyilvánítsam azért a nagy megtiszteltetésért, melyben részesítenek, a bizalomnak azon megnyilvánulásáért, amelyet mindenek felett becsülni köteleességünk. Mi, tisztelt uraim, a nép, a közvélemény bizalmából merítjük nemcsak működésünk jogcímét, hanem abban keressük működésünk erőforrásait is. Ez a kiindulási pontunk tünteti fel leginkább azt, hogy mennyire nagyra kell becsülnünk a közvélemény felénk irányuló bizalmát. Becsülnük azt azért, mert újabb és újabb erőt merítünk abból a küzdelemre, a munkásságra, bátorítást elhatárolásainkra, újabb buzdítást feltevéseinkre és a haladás munkálására. De különösen nagyra becsülnük ezt a megtiszteltést és a megnyilvánuló bizalmat az Alföld leghatalmasabb városa részéről és örülök neki azért is, mert ebben nemzetem higgadságának bizonyítékát látom. Különösen nagyra becsülöm ezt a jelen viszonyok közt, amidőn becsületes munkánk sok tekintetben ócsároltatik, tevékenységünk elé akadályok gördítettek és amidőn ellenségeink számát nemcsak az ellentétes politikai nézetek, hanem nemzetünk egysége és megerősödése ellen irányuló mindenféle aknamunkák is szaporítják. Mi egy nagy politikai és társadalmi átalakulás létesítésére vállalkoztunk. Nagy politikai munkára azáltal, hogy a nemzet minden hivatott rétegét az aktív politika terére óhajtjuk szólítani és nagy társadalmi munkára, mert a haladó kor társadalmi téren előre tölül és el nem némitható követelményei azt igénylik, hogy a magyar társadalmat egy nagy egészszé tömörítsük, a különböző osztályok közötti válaszfalakat és egyéb elkülönítő akadályokat lerombolva, nagy és erős magyar társadalmat biztosítsunk. (Élénk éljenzés.) E politikai és társadalmi feladat indított bennünket arra, hogy a talán elválasztó politikai nézeteket félretéve is, de sértetlenül fentartva, együttes munkára vállalkozzunk, mert erős és a meggyőződésünk, hogy nem a mai megéltetés politikáját csináljuk, hanem egy jövő politikai életnek rakjuk le biztos alapjait. (Élénk éljenzés.) Legyenek meggyőződve, hogy ezen irány mellett a haladó kor jelszavai fognak bennünket vezetni és hogy egy köteleességet mindenekfelett szem előtt tartunk, hogyha közügyeinket előbbre vinni nem tudjuk, legalább a visszaeséstől óvjuk meg. Minden téren óvakodni fogunk attól, hogy visszaesés állhasson be, minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy azt a nagy nemzeti fejlődést, azt a nagy munkát, amelyet hazánk boldogsága függ, amennyire csak lehet, előre vigyünk. Azt hiszem, meg fogunk felelni és méltók leszünk arra a bizalomra, amelylyel ma megajándékoztak. Legyenek meggyőződve, hogy azt, mint közéleti működésünk egyik legbecesebb kincsét, nemcsak jelen munkánkban fogjuk újabb biztatással tekinteni, hanem közpályánk legkedvesebb emlékei közé is fogjuk sorozni. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Gulner Gyula főispán erre átvonította a miniszterelnöknek Kecskemét város üdvözlő feliratát. A miniszterelnök egy ideig még társalgott a küldöttség tagjaival, akiket Kada Elek polgármester mutatott be.

Kossuth Ferencznél.

Ezután ugyancsak a kupolacsarnokban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, mint a függetlenségi és 48-as párt elnöke fogadta a kecskeméti felső kerület függetlenségi pártjának küldöttségét.

A függetlenségi párt vezérét Kecskemét városa nevében szintén Gulner Gyula üdvözölte, aki itt a következő nagyhatású beszédet mondotta:

— Kegyelmes urunk! Tisztelt pártvezérünk! Kecskemét város a múlt hó 29-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a kormányt és különösen megnevezetten Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert (Leikes éljenzés.), úgy is mint az országos függetlenségi és 48-as párt elnökét bizalmáról biztosítja és elhatározta, hogy ezt küldöttségben adja exczellenciád tudtára. Nem készítette föl ezt senki, kegyelmes uram, tekintse ezt a küldöttséget úgy, mint a politikai pártvezérnek és egyúttal a miniszternek szóló bizalom, szeretet, ragaszkodás és nagyra becsülés önként megnyilatkozó manifesztációját. (Ugy van!) Eljöttünk azért, mert éreztük, hogy azokkal a támadásokkal szemben, amelyeknek központja éppen exczellenciád, akit népszerűségében gyengíteni, munkájában megnehezíteni, irányító elteríteni törekuszenek albarátok, nyílt és titkos ellenségek, szövetkező sokszor azokkal az elemekkel, akik az ország nemzeti léte ellen törnek, ezek-

kel a támadásokkal szemben nekünk, akik hiven kitartunk azon párt mellett, amelynek bölcs vezére Nagyméltóságod, hazafiai köteleességünk, hogy eljövünk spontán bizalmunkat kifejezni. (Leikes éljenzés.) Kecskemét város közel 60 ezer lelket számlál s ennek a városnak törvényhatósági bizottsága, amelyet Nagyméltóságod itt lát maga előtt, csaknem kivétel nélkül, elenyésző kisebbség kivételével, Nagyméltóságod zászlaját követi. Bármiként is igyekezzenek e város hiséges lakosságát a függetlenségi zászlótól eltántorítani, senkinek sem fog az sikerülni, mindaddig, amíg azt látjuk, tudjuk és arról vagyunk meggyőződve, hogy a függetlenségi pártnak az ország nyugodt, békés, öntudatos fejlődése, a nemzet önállósága felé vezető politikáját Nagyméltóságod irányítja. (Éljenzés.) Áldja meg az Isten Nagyméltóságodat munkájában, tartsa meg erőben, egészségben, hogy azt a nagy eszmét, amelyet Kossuth Lajostól, Kossuth apánktól vett át örökül, amely minden magyar szívében benne él, Magyarország függetlenségét minél inkább meg tudja közeleltetni. (Leikes éljenzés.)

Ezután dr. Garzó Gyula tanár üdvözölte a minisztert lendületes szavakban, a kecskeméti felsőkerületi függetlenségi és 48-as párt nevében és átvonította neki a párt április 5-én tartott rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyvét, amely így szól:

Tekintettel arra, hogy ama szomorú éra után, amidőn a nemzeti párt vezetékéi átvették az ország kormányzását, egy esetleg nagy országos veszedelmétől mentették meg drága hazánkat s nemzetünket; tekintettel arra, hogy eddig egy kormány sem volt még kénytelen annyi mindenféle külső és belső, látható és láthatatlan, titkos és nyílt ellenséggel küzdeni, mint éppen a ma fennálló szövetkezett ellenzék legkimagaslóbb alakjaiból, nemzetünk vezéreiből alakult nemzeti kormányunk; tekintettel továbbá arra is, hogy az ország kormányzásában éppen a függetlenségi párt, mint többség viszi a főszerepet, amelyiknek elveit vallja a kecskeméti felsőkerületi és 48-as párt is; végül tekintve azt is, hogy az országos függetlenségi és 48-as pártnak dicső Kossuth apánk fia, Kossuth Ferencz a vezére s egyben a kormánynak is egyik oszlopos és kimagasló tagja, pártunk a közösen vallott elvekből kifolyólag reménységgel néz a jövő elé s bizalommal várja, hogy az ország javára fogják értékesíteni az általunk egységesen vallott függetlenségi eszméket. Eltekintve országgyűlési képviselőnk, Szappanos István álláspontjától, teljes bizalommal viseltetik az országos függetlenségi és 48-as párt, valamint ennek vezére, Kossuth Ferencz iránt, ugyiszintén bizalmát fejezi ki a nemzet kimagasló vezérférfiaiból álló nemzeti kormányunk iránt is.

Kossuth Ferencz miniszter a következő szavakban válaszolt:

Méltóságos uram! Kedves barátom! Igen tisztelt polgártársak! Végtelenül megtisztelve érzem magam az által, hogy Kecskemét törvényhatósága és Kecskemét függetlenségi pártja idejárult elem azért, hogy bizalmának és szeretetének jelét adja. Mindnyájunk emlékezetében élénken él az az ok, ami rábirta a mostani minisztériumot arra, hogy kormányt vállaljon és rábirt engemet is arra, hogy meghozzam azt a nagy áldozatot, hogy én is miniszterré legyek. (Éljenzés.) Ugy látszik, hogy egy kis csapat elfelejtette már ezeket az okokat és nagy sajnálattal látom, hogy Kecskemét felső kerületének őshajzu képviselője e kis csapathoz csatlakozott.

De, tisztelt barátaim, én egy perczig sem hittem, hogy ennek az ősz embernek érzelmeiben a választók, a kecskeméti polgárok osztoznak. (Ugy van!) Nem hittem, mert ismerem Kecskemétnek hazafiságát, ismerem józanságát, ismerem azon polgári erényeket, amelyeket méltán lehet feltalálni a kecskeméti polgárokban és amelyeket feltalált édes atyám akkor, midőn honvédekért Kecskeméttől és feltalálom én most, mikor a politikai téren kérek harcosokat Kecskeméttől és találok is olyanokat, akik dicsőségére válnak a magyar közgazdasági munka erejének. Tudtam, hogy ez a hazafis Kecskemét, a magyar Alföldnek ez az egyik legszebb gyöngye nem osztozkodhatik az öreg ember tévelygéseiben. (Ugy van!)

Ha vannak olyanok, akik azt hiszik, hogy ők jobb hazafiak, mint én, ha vannak olyanok, kik azt gondolják, hogy jobb függetlenségiek, mint én és jobban tudják azt, hogy mit és mikor kell tenni a haza javára és a függetlenségi eszmének megvalósítására, mint ahogy én tudom, ha vannak ilyenek, még pedig nem régi függetlenségiek mind, hanem egész új keletű hívei a függetlenségi elveknek (Igaz! Ugy van!), akkor én ezen keveseknek nagymérvű és talán túlzott öntudatát csodálattal szemlélem, de he-

Ijeselni nem tudom. Nem azt helytelenítem náluk, hogy ők nagy hanggal igyekeznek hirdetni a magasztos függetlenségi eszméket, azokat, amelyekét mi évtizedek óta hirdetünk, hanem, hogy ez a kis csoport azzal véli szolgálni hazáját és a függetlenségi elveket, hogy igyekeznek az ország bizalmát megtingatni azokban a férfiakban is, akik — szerény magam is — egy egész életet áldoztak a függetlenségi eszmék megvalósítására és akik nemcsak dolgoztak, hanem szenvedtek is ezekért az elvekért. (Lelkes éljenezés.)

A mai feladatnak annak kellene lenni, nem hogy a függetlenségi pártot megbontsuk, hanem hogy annak híveit szaporítsuk olyanok hozzákapcsolásával, akik épp úgy szeretik hazájukat, mint mi szeretjük és az lenne szerintem a kormány feladata, hogy a kormányzásra jelenleg hivatott férfiak iránt a bizalmat ne gyengítsük, hanem erősítsük, mert e bizalom ad a férfiaknak erőt és az erő ad nekik képességet a nemzet ügyét úgy szolgálni, mint ahogy ők ezt lelkiükből óhajtják.

Ismétlem, sajnálom azt az öreg embert, aki hosszú életén át függetlenségi párti volt és kívánom neki, hogy bírja el a megbánás keserűségét azért, hogy olyanok közé került, akik igyekeznek megtingatni a nemzet hitét az évtizedes függetlenségi párt hűségében. Nem is tudom elképzelni, hogy mit érez most magában ez az öreg ember és mit érzett, amikor Debreczenben az ő hallgatósága a Kossuth-nevet gyalázta és kísérőinek nagy tömege az utcán nem a magyar nemzeti dalokat énekelte, hanem egy idegen nemzetnek forradalmi dalát.

Azon nehéz helyzetben, amelyben vagyok az egész függetlenségi párttal, együtt, folyvást, magam előtt tartom dicső emlékül édes atyámnak azt az intélmét, hogy a hazáért mindent szabad kockáztatni, csak magát a hazát nem. Most először van a függetlenségi párt olyan helyzetben, hogy alkotni van hivatva, az alkotásban természetesen meg kell válogatni azt, hogy mi lehető most és mi lehetetlen, de a czélt szem elől tévesztetni nemcsak hogy nem szabad, hanem az állam szekerének rudiát e czél felé kell irányítani és a párt mérsékletével, higgadtságával, hazafiságával, öntudatos munkásságával kell, hogy magához vonzza az országnak azokat az elemeket, amelyek a magyar nemzet jövőjét, a mai válságos körülmények közt biztosítani akarják. (Élénk éljenezés és taps.)

A függetlenségi eszme a magyar lélekben örök vonzalommal bír és nem lesz hűtlenné ezen eszme iránt az, aki a felhők magaslatából lehozza az eszmét a magyar föld színére és az eszme hatalmas erejével igyekezik a magyar nemzet jövőjét biztosítani. Ha a történelem meg fog emlékezni a mi csekélységünkről, bár azt mondhasa, hogy hűségesen szolgáltuk hazánkat; aki szívünkbe lát, az tudja, hogy ez a vágyódásunk, aki elhatározásunkat ismeri, az tudja, hogy ez az akaratunk. A kételkedők a mi erőnköt csökkentik, azok, akik biznak bennünk, növelik alkotóképességünket, melyet hazánknak szentelünk s ami engem illet, mindenki tudja, hogy én a függetlenségi elvek jegyében születtem, a jegyben életem és ebben fogok meghalni.

A miniszter beszédét lelkes éljenezéssel és tapsal fogadták a jelenlevők, majd hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Budapest, április 11.

Az „üresfejű ágens“. A „Magyarország“ a napokban azt írta egy helyzet-cikkben, hogy egy „üresfejű ágens“ a függetlenségi pártban negyven függetlenségi képviselőt akart toborozni, hogy átvigye őket a hatvanhetes táborba. A „Magyar Hírlap“, az alkotmánypárt lapja, ezt a vádat nyomatékosan visszautasította, mire válaszul a „Magyarország“ kijelentette, hogy „akinek nem inge, ne vegye magára“. Ebbe a hírlapi polemiába ma reggel beleszólt Miksa Imre függetlenségi képviselő, a következő nyilatkozatot téve közzé:

A „Magyarország“ egyik utóbbi számában „A helyzet“ című rovatban megdöbbenéssel és bámulattal olvasom, hogy „A helyzet“ tisztelt írója kinevezett engem politikai ágensnek, aki negyvened magammal, megbízásból arra vállalkoztam, hogy megbontsam a függetlenségi pártot. Hogy a függetlenségi képviselőket átvigyük a 67-es alapra, 67-es kormány támogatására, Kossuthnak és a függetlenségi elveknek pedig elárulására bírjuk.

Ez igaztalan és legnagyobb fokban valótlan gyanúsítások és durva támadások engem a legkevésbé érhetnek, aki soha semmiféle állásra nem aspiráltam, még az igazságügyminiszterségre sem, ami pedig igen szép állás, amint azt igen jól tudják azok, akik most valami nagyon vonakodnának annak elfogadásától... És annál csodálatosabb ez a támadás éppen arról az oldalról, amelyről a képviselők legnagyobb része tudja, hogy igen gyakran titkos konventikulumokat tart, amelyek nem is a koalíció, nem is a függetlenségi párt egységéről esik szó, hanem olyan kérdésekről, amelyek a legtávolabbról sincsenek semmi összefüggésben sem a koalícióval, sem a függetlenségi párttal.

Igaz az, hogy én, szerettem volna politikai barátaim közül negyven-ötven olyan egyént összehozni, olyanokat, akik teljesen függetlenek, semmiféle állás után nem törnek magukat, azért, hogy egyfelől a párt megbontására mind-egyre törekvő frakciókkal szemben sikeresen felvegyék a küzdelmet, másfelől pedig, hogy a nemzeti kormányt igazi, tántoríthatatlan barátokat és támogatókat adjanak. Ebben és ilyen irányban igenis ágenskedtem és vállalom is érte a felelősséget. De mindazokat az állításokat, burkolt gyanúsításokat, melyekkel engem illetnek, tántoríthatatlan függetlenségi érzelmeimre való hivatkozással egyenesen visszautasítom és személyem ellen indított hajszáknak minősítem.

Elvem ma is az, hogy ez idő szerint egy koalíció, mint a függetlenségi párt megbontása örök bűn volna és hazám és politikai hitvallásomhoz való ragaszkodásom komolyságával állíthatom, hogy annak megbontására én soha sem törekedtem.

Az „üresfejű ágens“

A szerb kormányválság.

Belgrád, április 11.

A szerb ellenzéki pártok harcza a Pasics-kormány ellen, úgy látszik, mégis a szkupstina feloszlatását eredményezi. Bár Péter király még egy kísérletet tett, hogy a feloszlatást elkerülje, amennyiben újra megbizta Pasicot kormányalakítással, miután a kormánypárt tegnap este visszautasította a korona javaslatát, hogy a két radikális párt részvételével alakítsák koalíciós kormányt. Péter király Pasics miniszterelnököt, majd az ifjuradikális Stojanovics Ljubát fogadta ma kihallgatáson. Az utóbbi megmaradt azon nézete mellett, hogy a szkupstina feloszlatása elkerülhetetlen és hogy az új választásokat oly kormányt kell keresztülvinni, amely a politikai pártoknak és a nagyközönségnek a választások tisztaságát garantálja.

A helyzetről ma a következő hivatalos kommunikékétté közzé: Miután az összes ellenzéki pártok bejelentették az obstrukciót, a Pasics-kabinet azt az ajánlatot tette a királynak, hogy oszlassa fel a szkupstinát, vagy fogadja el a kormány lemondását. A király tudomásul vette a kormány javaslatát, kifejezte azonban abbeli kívánságát, hogy a helyzet más módon oldassék meg és pedig akként, hogy a jelenlegi szkupstina további fennállása is lehetővé váljon. A korona és a szkupstina elnöksége, valamint az összes pártvezérekkel folytatott négy napi tanácskozás után, a király felszólította Pasics miniszterelnököt és Stojanovics Ljuba ifjú radikális pártvezért, hogy a kormánytöbbség alapján álló új kabinetet alakítsanak, amelybe a pártpolitikai harcok homlokerében álló személyiségek közül csak kevesen lépnének be. E kabinet feladata volna a költségvetés és a több okból halasztást nem tűrő Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi szerződés elintézése. Ezt azonnal követné a szkupstina feloszlatása és az új választások. Pasics az ó-radikális párt nevében hozzájárult e tervhez, míg Stojanovics Ljuba elutasító álláspontot foglalt el és egyuttal javasolta az összes pártok tagjaiból álló koalíciós kabinet alakítását, amely a költségvetés és a kereskedelmi szerződés elintézése nélkül, azonnal feloszlana a szkupstinát és vezetné az új választásokat. A király sajnálattal jelentette ki, hogy e fontos kérdésben nem sikerült megegyezésre jutni és kijelentette, hogy a parlamentárismus határain belül maradván, a válság mielőbbi megoldásához vezető legkedvezőbb utat fogja követni.

Ujabb jelentések szerint a király elfogadta a Pasics-kabinet lemondását és újra Pasicot bizta meg a kabinetalakítással. Az új kabinet Petrovics belügyminiszter, Putnik tábornok hadügyminiszter és Jovanovics építésügyi miniszter kivételével, akiknek helyébe mások lépnek,

az eddigi miniszterekből fognak állani. A hadügyi tárczát Stepanovics, a dunai hadosztály parancsnoka vállalja, a belügyi tárczát Miloszlavjevics államtanácsosnak ajánlották fel.

Péter király ma este aláírta a Pasics-kormány rekonstrukciójára vonatkozó dekrétumot. Saját kérelmükre felmentésüket kérték Petrovics Anasztázius belügyminiszter, Jovanovics Jován közügyminiszter és Putnik tábornok, hadügyminiszter. Az új radikális kabinet a következőképp alakult meg: Pasics Miklós miniszterelnökség és vele külügy, Nikolics András közoktatásügyi, dr. Pacsu Lázár pénzügy, Stojanovics Koszta földművelésügyi és ideiglenesen közügy, Trifkovics Marko igazságügyi, ideiglenesen belügy és Stefanovics tábornok hadügy. A kamara feloszlatására és az új választásokra vonatkozó dekrétumot holnap írja alá a király. — Késő éjjel táviratozzák Belgrádból, hogy Stojanovics földművelésügyi miniszter ideiglenesen a középítésiügyi és Trifkovics igazságügyminiszter a belügyi tárczát veszi át, mely utóbbit Miloszlavjevics nem fogadta el. Az új választások valószínűleg május 31-ikén lesznek.

KÜLFÖLD.

Bülow herceg Rómában. Tegnap este utazott el a birodalmi kancellár nevével az anhalti állomárról Rómába. A hercegi pár utközben sehol sem szállt ki s virágvasárnap délután egy óra 30 perczkor érkeztek Rómába. A kancellárt Flottov követségi tanácsos és Schefer titkos tanácsos kíséri, velük van egy távirat-schiffreuer és több hivatalnok. Előrelátólag hétfőn megy kihallgatásra Viktor Emánuel királyhoz a birodalmi kancellár és másnap lesz az audiencia a pápánál. Két hétig marad távol Bülow herceg Berlinton, de a visszatérés napja még nincs megállapítva, csak annyi bizonyos, hogy a kancellár rövid időt fog tölteni Velenczében is.

Az angol kabinetválság. Asquith Herbert miniszterelnök még tegnap este rövid látogatást tett Winston Churchillnél, akinek kabinetminiszterre való előléptetése elhatározott dolog. Asquith tegnap legbensőbb barátaival vacsorázott. Ott voltak nála Crewe lord, a titkos tanács mostani elnöke, Rosebery lordnak veje, Haldane hadügyminiszter, Sir Edvárd Grey külügyi államtitkár, Kenna Miksa közoktatásügyi miniszter és Morley John indiai államtitkár. Késő este jelentették, hogy Crewe lord a gyarmatiügyi hivatal, Kenna a tengerészeti tárczát fogja megkapni; e két tárczának eddigi birtokosai, Elgin lord és Tweedmouth lord kevésbé vesződséges és felelős állásokra fognak visszavonulni.

Az amerikai elnökválasztás. A köztársasági párt a választás alkalmával követendő magatartása ügyében elhatározta, hogy Roosevelt politikájával teljes egészében egyetért és a tarifarevizio szükségességének hangsúlyozása mellett Taftot a viszályok elkerülése végett, bár nem nyilvánította a párt hivatalos jelöltjének, hanem kimondotta, hogy a párttagok többsége az ő jelöltségét kívánja.

Az angol flotta mozgósítása. A Daily Telegraph tengerészeti munkatársa jelenti, hogy a jövő nyáron az egész angol flottát, egy hónap tartamára hadilábra helyezik. Az admirális kiadta a parancsot, hogy június 15-én a Portsmouth-Dewonsport és Chatam parti hajórajok összes hajói és legénysége teljes hadilét-számra egészítendők ki és ebben az állapotban maradjanak egy hónapig. A tartalékokat nem fogják igénybevenni.

Törökország londoni nagykövete. A portánaK lioszas alkudozás után sikerült végre kieszközölni az angol kormány hozzájárulását a londoni török nagykövetség betöltése tárgyában. de Rifat bey nagykövet egyre halogatja elutazását az angol fővárosból, mert nem képes kifizetni a török nagykövetség régi adósságait. A porta még most sem küldött megfelelő összeget a tartozások kiegyenlítésére és Rifat kinos helyzetében Abdulah Hamid bey bizta meg ideiglenesen a nagykövetség vezetésével, aki a londoni nagykövetségen eddig viselt tanácsosi állását a madridi követséggel fogja feleltetni.

Marokkó. Tangerből jelentik a lapoknak, hogy Fezben összeesküvést forralnak annak érdekében, hogy Abdul Aziszt ismét elismerjék szultánnak. El

Mran és Basa Basir állanak az összeesküvés élén, amelyhez állítólag a várórség is csatlakozott.

A lisszaboni vérontás. A Kölnische Zeitung lisszaboni tudósítója, aki szemtanúja volt a múlt szombaton és vasárnap a vérontásoknak s akinek a táviratait a cenzura visszatartotta, most levélben ad hírt a mézárásokról. Vasárnap a Domingo-templom körül a katonák tizenöt embert öltek meg és ötven sebesültet vittek a kórházakba. Reggel 4 óráig kétszáz embert tartóztattak le. A Santos-székesegyház körül is vérontás volt. A katonaság vadul lövöldözött, sok ember elesett, még több megsebesült. A külvárosokban is szakadatlanul ropogtak a puskák. Hogy mennyien haltak meg, arról nincs hír. A templomok belsőjébe is behatoltak a katonák és lövöldöztek. A megtámadott nép revolverrel védekezett s innen van, hogy sok katona is meghalt.

Aki demokrata, örüljön.

Beszélhetnek a törvények, amennyit akarunk, egyenlőségről; szent bizonyos, hogy a vita arról, vajon az arisztokraták és a fejedelmek éppen olyan emberek, mint a többiek, nincsen végképpen befejezve. A tények ugyan bizonyíthatnának egyet-mást; így például tény, hogy az arisztokraták palotákban laknak, automobilon járnak, selyembe öltözködnek, fecskefészkét esznek, kakastejefet isznak, — míg a halandók (nevezük őket demokratáknak) nem igen cselekszik meg ezt.

De az emberek önfelületes s ilyen tényekkel nem szeretnek bibelődni s még mindig azt hajtogatják, hogy de bizony egyenlőek vagyunk. Hajdan, hogy ezt bebizonyítsák, elővettek szép, halványarcú grófkisasszonyokat vagy baroneszeket.

— Nézzetek ide — prédikálta egy a demokraták közül — ennek a polgártársnőnek a halántékán az erek kékek. Azt hiszitek, hogy a vére is kék és valóban kékvértűek, mint ahogy ők mondják?! Szó sincs róla. Éppen olyan piros ennek a dámának a vére, mint a halaskofáé. Nem hiszitek? No, hát mindjárt bebizonyítom, hogy igenis egyenlőek vagyunk.

És vitte a comtesset a guillotínere s itt csakhamar kitűnt, hogy a demokrata igazat mondott. Persze, manapság kissé bajos lenne ilyen demonstrációkat végezni. Hanem azért nem kell kétségbeesniük a demokratáknak.

Emlékeznek ugy-e arra, hogy a mostani szász király Lujza nevű hitestársa megszökött Giron Andor nevű francia nyelvemesterrel. A kissé bőbeszédű hercegnő nyomban a szökése után egy édes titkot sugott az újságírók fülébe.

— Zsurnaliszta urak, — mondotta nekik, — én anyának érzem magam. Nagy szerelmem gyümölcsét szívem alatt hordozom. Koronát, bírodalmat, udvart, hódolókat hagytam ott; de ezt a gyermekemet nem adom oda. Semmi köze hozzá a királynak. Értsék meg, hogy „semmi köze” hozzá. (Kérem, nyomassák ki vastag betűkkel ezt a két szót: „semmi köze.”) Ez az enyém és az én egyetlen nyelvemsteremé.

Multak az idők; Giron sajtkereskedést nyitott, megházasodott, Lujza hercegnő szintén virágzó lett és a szerelem gyümölcse (a keresztiségben a „Monica” nevet kapta) nőtt, gyarapodott testben és erkölcsben. Közben a szász király folyton reklamáta Monicát; mert úgy vélekedett, hogy akkor, amikor a felesége megszökött, már áldott állapotban volt s így a gyerek csak az övé lehet. Ő tudta talán a legjobban, hogy nem az övé; de azért mégis magának követelte Giron leányát, mert hát jogilag az övé volt; s ha a királyok nem respektálják a jogot, hát akkor ki csoda.

Addig reklamáta, míg megkapta. A napokban érkezett meg Giron leánya a szász főváros-

ba, ahol kivonult diszszázad, fehérruhás leányok, csokrok és üdvözlő beszédek fogadták. „A hódolatnak mindezeket a jeleit pedig — írja a szász hivatalos lap — a hercegnő (Giron leánya) leereszkedő nyájassággal fogadta; mindenki számára volt egy barátságos mosolya.”

Nos, hát ezért kell örülniük a demokratáknak. Kétségtelen ugyanis, hogy ez a hercegnő közönséges demokrata és mint ilyen mégis be tudta tölteni azt a tisztet, melyet azok viselnek, kik bíborbölcsőben születtek. Világos ebből, hogy egy nyelvemster és király leánya között tulajdonképpen semmi különbség sincsen. Az, hogy normális körülmények között a nyelvemster leánya egész életen keresztül szalámit eszik vacsorára (vagy még azt se), míg a hercegnő kutyuskája a párolt filetre is elfintorítja az orrát — senkit meg nem zavarhat a demokratikus egyenlőségbe vetett hitében.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pest vármegye alispánja, Fazekas Ágoston a megye rendezett tanácsa városainak képviselőtestületeihez köriratot intézett a városi tisztviselő állásának összeférhetetlenségi esetei tárgyában. Alispán körirata a tisztviselői állásoknak részvenytársulati, vagy szövetkezeti pénztintézetek és nagyipari, vagy közlekedési vállalatok igazgatósági, illetve felügyelő-bizottsági tagságával való összeférhetősége tekintetében a következő utasításokat adja:

Összeférhetetlenség esete forog fenn: 1. Ha a mellékfoglalkozásként tekinthető igazgatósági tagság, vagy más hasonló megítélés alá eső állás a tisztviselő idejét oly mértékben foglalja el, hogy ebből a hivatali ügymenetre, akár a hivatali teendők ellátása, akár a hivatalos órák betartása tekintetében hátrány származhatna. 2. Ha a pénztintézet, illetve intézet, illetve a vállalat üzlete a várossal, vagy az illető tisztviselő rendes hivatalos ügykörében előforduló ügyekkel olyan összeköttetésben van, hogy a tisztviselő a hivatali ügyköréhez tartozó teendők és ügyek ellátása tekintetében érdekelttség miatt akadályozva lenne. 3. Ha az intézet, illetve vállalat szervezete, vagy működésének iránya olyan, amely kizárja azt, hogy annak igazgatásában a vármegye tisztviselője a hivatali állás tekintélyének, az állam érdekeinek, vagy a közérdeknek sérelme nélkül részt vehessen. Ezeknek a szempontoknak mérlegelése és az összeférhetőség kérdésének eldöntése — az alispáni leirat szerint — saját tisztviselőire vonatkozólag a városi képviselőtestület, főlegbezés esetén a törvényhatósági bizottsági közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A vármegyei nyugdíjalapok. Krassószörény vármegye annak idején körlevélileg felkérte az összes vármegyét, hogy irjanak fel a belügyminiszterhez, hogy az összes vármegyei nyugdíjalapokat egyesítse országos szervezetté és vegye azokat állami kezelésbe. Most Zólyom vármegye a törvényhatóságoktól Krassószörény vármegye átiratának mellőzését kéri. Megokolja ezen állásfoglalását azzal, hogy az esetre, ha a nyugdíjkérdést az egész országra kihatólag egyöntetűen szabályozná a miniszter, akkor a nyugdíjazás jogát is vagy a kormányra, vagy pedig egy a kormánytól és a törvényhatóságtól különálló szervre kellene ruházni. Azt pedig Zólyom vármegye a közelmúlta való czélzással veszedelmesnek tartaná, ha a megyék eminens autonóm jogokról lemondának. Nem járul hozzá Zólyom vármegye a nyugdíjalap állami kezelésbe való vételéhez azért sem, mert ez esetben az állami tisztviselőkre fennálló nyugdíjszabályokat kellene alkalmazni a vármegyei alkalmazottakra nézve is; pedig Zólyom vármegye és kivül több más vármegye is az alkalmazottairól, azok özvegyeiről és árváiról sokkal méltányosabban gondoskodott, mint az állam s így az állami kezelésbe való vétellel sérelem esnék a vármegyei alkalmazottakon. De ellenzi főleg azért, mert amit a nyugdíjalapok kimutatásából vett példakkal igazol, a nyugdíjalapok nagysága tekintetében, figyelemmel a törvényhatóságok lakosainak számára és adóalapjaira, a képzhetők legnagyobb aránytalanságok vannak s ha ily aránytalan nyugdíjalapok egy szövetkezetté lennének egyesítve, egyes vármegyék sérelmet szenvednének és épp azok a vármegyék jár-

nának jól, amelyek vagy szűkkeblűségből a nyugdíjalapokat gyarapítani elmulasztották, vagy pedig közömbösségből az alap létesítéséhez csak későn fogtak hozzá. Épp azért Zólyom vármegye ellenzi a tisztviselői nyugdíjalapok országos szervezetté való egyesítését; de mert a törvényhatóságokra a nyugdíjalapok fentartása igen nagy teherrel jár és ez a teher jövőben évről-évre természetesen emelkedni fog és minthogy a vármegyei tisztviselők állandó nyugdíjárulékka vannak megterhelve, holott az állami tisztviselők csak egyszer és mindenkorra fizetik a 33 százalékos díjat, melyet a vármegyei tisztviselők az állandó 2—4 százalékon felül szintén viselnek, azt kéri, hogy az állam vállalja el a terhek egy részét és járuljon hozzá a nyugdíjalapok fentartásához.

Felfüggesztett jegyző. Gróf Károlyi Gyula aradi főispán az aradszentmártoni körjegyzőt, Hatszenhofer Adámot állásától felfüggesztette. Azt hiszik, hogy a községi főkönyv körül fedeztek fel szabálytalanságokat.

Losonc rendezett tanácsa város ma tisztújító közgyűlést tartott Nagy Mihály alispán elnöklésével, amelyen polgármesterré Wagner Sándor kir. tanácsost, helyettes polgármesterré Szabó Pált választották meg.

Zombor város törvényhatósága ma tartott közgyűlésén a villamos nappali áramfűtést bevezetését 112.000 korona költségelőránnyal elhatározta. Faragó Dénes kir. tanfelügyelő azt a sajnálatos telen-tést terjesztette elő, hogy a magyar nyelv tanítása nem felel meg a szabályai, boldogasszonyfalvi gör. kel. népiskola két osztályában, továbbá a kiszácsi és pirosi ág. ev. elemi és a tisztaistvánfalvi községi iskolában a legszigorubb intézkedéseket tette, hogy ezek az iskolák a törvények követelményeinek megfeleljenek. Szablya, Pinczéd, Óker, Dunagárdony és Szond községek felekezeti iskolái államosítottak.

Székesfehérvár polgármestere. Dr. Saára Gyula orsz. képviselő, akit a minapában Székesfehérvár polgármesterévé választottak, ma arról értesítette a törvényhatósági bizottságot, tekintve, hogy a választás határnapját nem a törvény rendelkezése szerint irták ki, ezen az alapon a polgármesteri állásról való leköszönését ezennel bejelenté. A polgármesteri állás betöltésére május hónapban tartandó közgyűlésen fognak határozni, illetőleg az állás betöltésére a pályázatot kiírni.

Veszprém vármegye közigazgatási bizottságának mai napon tartott ülésén Hunkár Béla elnökölő főispán azt indítványozta, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert, kinek a Balatonvidék és így Veszprém vármegye is sokat köszönhet, tíz éves miniszterségének évfordulója alkalmából üdvözlőjék, a bizottság egyhangulag magáévá tette és a minisztert az ülésről táviratilag üdvözölték.

Trencsénben a régi megyei kórház helyébe új épületet emelnek, kibővítve azt új sebészeti pavillonnal és gazdasági épülettel. Az épület költségei 300.000 koronára rugnak.

A vármegyei tisztviselők státuszrendezése. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének szakbizottsága vasárnap délelőtt 11 órakor Segesvárott Somogyi István nagykükküllői alispán elnöklete alatt a vármegyei tisztviselők státuszrendezésének kérdését és a gyakorlati közigazgatási szakvizsga életbe léptetését tárgyalja. Ez alkalomra a mai napon számos alispán és vármegyei tisztviselő Segesvárra utazott. Az Országos Egyesület központja a szakbizottságban való képviselődésével marosújvári Horváth József országgyűlési képviselőt bizta meg.

Ugocsa vármegye törvényhatósági bizottsága most tartotta ifj. Ugron Gábor főispán elnöklésével rendez tavaszi közgyűlést. Az alispáni jelentés tudomásul vétele után egyhangulag elhatározták, hogy a kormányt üdvözlők, működése iránt bizalommal viseljenek. E határozatot egy küldöttség viszi Budapestre, hogy a kormánynak tudomására hozza. A József főherceg nevével viselő szanatórium-egyesület helyi bizottságának 10.000 korona segélyt szavaztak meg egy dispansaire felállítására és e bizottság elnöknőjének, ifj. Ugron Gábornénak hasznos és önzetlen működéséért elismerését és köszönetét fejezte ki a közgyűlés.

Nagykükküllő vármegye közigazgatási bizottsága Apáthy Péter főispán elnöklésével tartott rendezt havi ülést. Az alispán és több szakelődő jelentése után Drusner György kir. tanfelügyelőnek előterjesztésére 43 gör. kel. 49 gör. kat. román tannyelvű népiskolát az első megintést megelőző figyelmeztetés-

ben részesítette. Egyben megkeresni határozta a bizottság a nagyszabeni gör. kel. érseki konzisztóriumot, hogy intézkedjék a szászkereszturi, holdvilági és oltbogáti népiszkolákban a hiányok megszüntetése és az oklevél nélküli tanítók elmozdításáról. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Nagyküküllő vármegye közigazgatási bizottságának előterjesztésére a hegeni, retusi, nagyselyki és táblási gör. kel., továbbá a baráthelyi, berethalmi, eczei, medgyesi és valdhi di gör. kat. román tannyelvű népiszkolákkal szemben az elsőfoku megintést alkalmazta.

Régi írásokból.

Ragályi Gedeon tudósításai az 1830-iki pozsonyi koronázási ünnepélyről.

Budapest, április 11.

Az országgyűlések lefolyásáról 1830-ban még nem adtak ki hiteles értesítéseket. Az országgyűlési ifjuság volt ugyyszólván a nyilvánosság. Az ő feljegyzéseik és levelezéseik őrizték meg azok emlékét. Ilyen emlék a Kőlcsey Ferenc országgyűlési naplója is az 1832/36-iki országgyűlésről, de már 1834-ben megindítja Kosuth Lajos az „Országgyűlési Tudósítások”-at, melyet az országgyűlés feloszlása után „Törvényhatósági Tudósítások” cím alatt folytat, míg végre elszenvedti a magyar sajtószabadság első martiriumát.

Az országgyűlési „újság” eszméje azonban már az 1830-iki diétán született meg. Azon év szeptember 13-án tartott kerületi ülésben szólat fel először gróf Andrássy György egy Diétális Újság felállítására iránt, magára vállalván egyszersmind annak redakcióját. Amde a perszonális makacsodott s az ügy függőben maradt. Ugyanekkor — így olvassuk Ragályi Gedeonnak „Tekintetes Nemes Nemzetes és Vitézlő Kőmcszi Csernus András Urhoz, több tettes Ns. Vármegyék Fő-tábla-Birájához” intézett levelében — Lónyai János bereghi követ ezen kis beszédet mondta az Újság felállításának hasznáról: „Tudjuk, hogy Európában majd mindenütt a követek bizonyos időre választatnak, mely időszakasz néhol egy, kettő, három, néhol öt Esztendőket is magába foglal, mely idő lefolyása alatt a követek visszahivhatatlanok, de a mi Óseink erről is böltsen gondolkottak és csak addig engedték meg követjeiket az Ország Gyűlésen, míg Utasításaiknak tökéletesen megfelelték, hogy ha pedig attul eltávozott, tüstént a Megyétől vissza hivattattak, e részben is mely nagy haszna lézen az Újság leveleknek, ha t. i. ezekből mindenkor látni fogják küldőink, hogy magunkat itten mint viseljük, miket beszélünk és miképen felelünk meg az előnkbe kiszabott utmutatásnak; de még az a nagy haszna is van az Újságok felállításának, hogy tapasztaljuk a Viszketeg eszüek mely gyakran minden czél nélkül gyakori Paszquilusaik által sokszor némelyeket méltatlanul sértenek, azomba meg kell vallanunk, hogy mind eddig Hazánkfiak igen keveset tudván az Országos Ülésekről s igen kevésbé ismervén meg a Követeket, nagy hitelt adtak az ilyen gyakorta hamisan rágalmozó leveleknek, de ha már ez kijön, mentek léznek minden követek minden gyanutul s így többé soha senkit egyéb a község előtt nem rágalmozhat, mint önnön maga viselete”.

Hírlapok ugyan léteztek már ekkor is. A „Bétsi Kurir” és a „Pressburger Zeitung” hoztak híreket az országgyűlésről is, amde ezeket szigoruan ellenőrizte a cenzura és azért kétszeresen is becsesek azok a levelek, melyeket Ragályi Gedeon (mint magát aláírni szokta Ragályi Gida), ki maga is az országgyűlési ifjusághoz tartozott, Csernushoz intéz és a melyeket — szám szerint 21 darabot — a Magyar Nemzeti Múzeum őriz. Ezekből a levelekből lestem el egy pár érdekes adatát a koronázási országgyűlés ünnepségeinek, melyeket az írójá Miksesre emlékeztető jóízű magyar humorral közöl.

Szeptember hó 13-án várta a megkoronázandó V. Ferdinánd királyi udvarát Pozsony városa, de a tervbe vett fényes királyi bevonulást elmosta az eső. Az udvar inkognitó vonult be a városba; a gárdistákat előre küldötték az egész kísérettel, míg a királyi család egész más utcán, ahol nem várták, ugyyszólván titokban jött a városba. Az esőzés állandóan tartott és még a koronázási szertartás is többszörös halasztást szenvedett miatta.

1830. szeptember 26-ra, vasárnapra meghívta a nádor a mánásokat és a rendeket és státusokat ebédre, melyet már koronázási ebédnek készítettek, de mivel az eső a koronázást vasárnap nem engedte, „csak olyan Privát ebéd lett belőle, melybe magam is ott voltam, a meleg ételek nem igen jók voltak, Német guszttussal voltak készítve s mikor a káposztát ettük békélt az udvar és minthogy a felső nézőhely egy el volt foglalva, hogy oda nem mehetett, kénytelen volt be jönni a Szálába a hol ebédeltünk, a hol nagy élyen kiabálással fogadtatott s mikor Revitzkihez ért, megállott, nagyon átt nyutott neki Revitzki egy pohár Sampánert, melyből ivott a Nemzet egészségéért s osztán vissza adta Revitzkinek, hogy köszöntse meg a Rendetek magyarul az ő nevébe, a Királyné 's a Koronaörökös nevekbe, ezek után nagy élyen kiáltások közt kiment. Az ebéd nem volt egészen királyi, semmibe se volt olly nagy luxus, mint a Borokba s annál fogva a Nemes ifjuság nem legszebben viselte magát; de nem csak az ifjuság közt, hanem még az Öregek közt is voltak „akik garázdálkottak, nevezetesen Almási, a' Szepeess Vármegye követje nagyon meghélyagozta magát.”

Szeptember 28-án végre megtörtént a koronázás. Reggel öt órakor nagy ágyuzásra ébredt Pozsony város népe s az utcákra vonult, aki tette.

A diszmenetet a trónörökös nyitotta meg fiatlovas batáron. A nagytemplomban folyt le a koronázás, ahonnan a király egy kisebb templomba ment gyalog. „Mindeniütt ki volt az utca deszkázva a merre elment és feje zöld és veres Posztóval behuzva. Ennél a kisebb templomnál egy szürke lóra ült a király, melyet két Német vezetett és ment a Piatzra a hol megesküdött 's innét ment a Duna partjára a Királyhegyre, a hol négy fele vágott s innen ment a Diplomaticus Ebédre, de ahová be nem mehettem a nagy tolongás miatt. Posztó szagatásba és a Pénz kaposdásánál igen sok ember megvergetett, némelyeknek három négy ujját is elvágta, a hogy megvagdalták a posztót egy más keziből, s ezt a comediat igen szép volt messziről nézni. Itt küldök egy kis koronázási kis pénzt, ha valahol ki nem veszi valamelyik Posta Mester.”

A koronázás külső fénye, ugylátszik nem volt olyan impozáns, mintsem várták. Legalább arra enged következtetni Ragályi azon értesítése, hogy: „A mint mondtak, hogy ennyi amannyi külső Udvarok lesznek itt a koronázáson, a nem igaz, mert itt nem volt egynehány Hertzegen kívül egy se.”

Szeptember 29-én megszavazták a Királynak 50.000 arany arándékat és elhatározták, hogy október 4-én a királyt — neve napján — köszöntsék fel. Szeptember 30-án ismét királyi ebéd volt, „de már én ebbe, minthogy csak Biléttel lehetett bé menni, jelen nem voltam, azt mondják, hogy fényesebb volt, mint a másik . . . A Magyar Országú Clenódiumok a nézés végett ki vagnak téve Üveg alatt s annyi a néző, hogy allig fér hozzá az ember”.

A Récsi Kurir okt. 5-iki számában még a következőket közli: Mintán a négy vágás megtörtént, a király a primási palotába ment pihenni. Ezalatt „összevgyűltek a Statusok azon szálában, hol a Király mindenek láttára ebédelni fogna.” A felségek asztalához ült ősi szokás szerint a főherczeg-nádor, a primás és az apostoli nunczius. A primás elmondá az étkezésselőtti fohászt, a király letette fejéről a koronát, amely egy mellékasztalra tétetett, hol két koronaör állott melléle. Ebéd alatt régi szokás szerint a főkonnyhamester egy darabot hozott fel abból a sült ökörből, amely a nép számára süttetett. D. u. 2 órakor az ünnepély véget ért.

„A Mihály kapu előtt két állásról folyt le a Bor, és egy ökör egészen megsülve a nép számára ki volt téve. Estve szabad theatrom nyitattott mindenneknek és a város pompásan kivilágosítottott.”

Szeptember 30-án másodsor vendégelte meg a király az ország rendeit a városi „redut Szálában”, melynél 900 személy volt jelen.

Az említett „szabad theatrum”-ra nézve a Pressburger Zeitung közli, hogy szeptember 30-án este a „Semiramis” című operát adták, melyet legfelsőbb parancs folytán egy alkalmi szindarab: „A hős legszebb álma” (des Helden schönsten Traum) előzött meg. Ezt az egész udvar végig nézte. A darabnak a koronázásra czélzó aktualitásait és a szerzőnek, Wallishauser Ferencnek ez alkalomra írt népdalát nagy lelke-

sedéssel fogadta a közönség. Mikor pedig a darabban az álmából felébredő harczos felkiáltott: Heil dir mein Volk! Heil dir mein Vaterland!

Der Friede naht durch Franz und Ferdinand.“ a közönség tomboló vivatózásban adott kifejezést lelkesedésének.

Október 4-én Ferencz király nevenapiát ünnepelték, miért is ülés nem tartatott. Az ünnepélyről ezeket írja Ragályi:

„Reggel a város végén a gyepen a szabad Ég alatt Isteni tisztelet tartatott, melybe a Primás misézett, a Katonáság ágyuzott és Puskázott, a Mánások lovagoltak, a követek is mind együtt a Király üdvözlésére a Primatális palotába, a hol a Primás az egész Ország nevébe megköszöntötte a Királyt. Estve 7 órakor kezdődött a Királyi Bál vagy az ugynevezett Bál Paré, de a melybe jelen nem voltam, mert csak fényes ruhába lehetett bé menni, nekem pedig fényes ruhám nintsen, tehát itthon maradtam; azt mondják, hogy a Királyné sok fiatal emberrel beszélt és azt mondják, hogy a Bál igen szép volt.”

Feletőbb érdekes volt az október 5-én tartott országos ülés, melyen élénk küzdelem támadt a nunczius magyar nyelvű szövege körül. Különösen felsőbüki Nagy Pált rója meg Ragályi Gida, elmondván róla, hogy „Nagy Pál igen rosszul kezdi magát viselni minden előtte Beszélőket szatyrizál, másokat vagdal Beszélőjével s mindig többnyire azokhoz áll, akiknek gondollya, hogy több lesz a számok, hogy ő valami dolog mellett haszontalanul ne beszéljen. Voltak még többen is, akik a Magyar Nuncium ellen beszéltek, holmi Tót Vármegyék 's Városok követjei? de a Pluritás győzött 's a Magyar Nuncium át küldődött a Főrendek Táblájához, mely nuncium ellen először beszélt Cziráki az Ország Birája, azután Almási a Gömöri Főispán, aki a többek (közt) azt mondta, hogy e Constitutio ellen való dolog, hogy ezt elfogadni nem lehet, továbbá, hogy a Főrendek Táblája arra való, hogy a másik Tábla tüzét moderálja és hogy még ennek nintsen itt az ideje, 's azon ellenvetéseket is felhozta, melyeket a Personalis; sokan Beszéltek még mások is ellene. Mellette beszéltek pedig a Magyar Nunciumnak Gróf Esterházi Mihály azután Báro Veselényi Erdély büi, akinek midőn Revitzki Aufrólta a Felsőnek azt mondta Ferentz Urunk, hogy vigyázzon magára, mert már a Veselényi Famillából sokan voltak szerencsétlenek, melyre Veselényi azt felelte: Igenis szerencsétlenek voltak, de bünösök nem.”

A tárgyalások a diétán még jó ideig folytak. Közben gyászpompa kifejtésére is nyílt alkalom. December 3-án referálja Ragályi: „Azon Újságot irhatom, hogy Baranya Vármegyének első követjét Kajdási Consiliáriust nekünk és a Magyar Constitutionnak öröme December 1-ső napján estveli 11 órakor megütötte a Guta; még ugyanazon estve a Theátrumba volt; 's a holt test ma nagy Pompával eltemettetett.

Dr. Gábor Gyula.

EGYHÁZAK.

— (Bogdanovics püspök Ujvidéken.) Bogdanovics Lucian budai gör. kel. püspök, a metropólia adminisztrátora ma déiben Ujvidékre érkezett, ahol dr. Szekulics, a szerb nemzeti egyház titkára fogadta. A patriarchátus udvari négyes fogatán Sevcis Mitrofan bácsi szerb püspökhöz ment ebédre. Délután 4 órakor érkezett kocsin Karlócára s elfoglalta lakosztályul a rezidencia bal szárnyának első emeletét. Röviddel megérkezése után értesítette az összes szerb püspököket és eevházi főhatóságokat kinevezetéséről.

— (Az erdélyi katolikus státus) Igazgató-tanácsának ülése után Kolozsvárt Malláth püspök a délután folyamán meglátogatta Kenessey Béla ev. ref. püspököt, akinek melegen gratulált és azon óhaját fejezte ki, hogy közös munkát folytassanak az egyház érdekében a nemzet javára a haza- és társadalom-ellenes elemekkel szemben. Kenessey melegen megköszönte a látogatást, majd kijelentette, hogy békés munkát óhaj és nem az ellentéteket keresi, de azt, ami egyesít. Kenessey püspök Gyulafehérvárról adja vissza Malláth püspök látogatását.

Mozgó képek.

Egy titokzatos eset.

I.

Bemutakozás.

Tegnap délután, pontosan három órákor, kinyílt a szekrényem ajtaja és egy reszkető öreg ember lépett a szobámba. Habozás nélkül belémarkolt a cigarettás dobozba és beletelepedett a karosszékeembe.

— Igen tisztelt uram — kezdte.

— Kedves Sherlock Holmes, tegye le kabátját, kalapját, álszakálát és kőcbajuszát. Egyáltalában helyezkedjék kényelembe — feleltem én.

Az öreg ember meglepődött ezen a beszéden. Kicsit fészkelődött a helyén, aztán tagadni próbált.

— Ön valóban nem értem, uram, hogy miért csúfolódik Ön egy szegény aggastyánnal.

— Ne okoskodjék, barátom, mert én nem ülök föl Önnek. Most nincs jelen a szerzője, Ön tehát egy közönséges fajánkó, aki háromig se tud számolni.

Sherlock Holmes sohajtva rakott le magáról minden vendégahaját.

— Mit csináljak — mondta siró hangon — élni kell. A gazdám közönséges csirkefogó. Neki jó, mert ő mindig hátulról tudja, hogy mi lesz velem, hogyan mászom ki a csávából, hogyan fogok el egy gazembert, de én szegény, én nem tudok semmit. Már nagyon unom ezt a mesterséget és ha Uraságod tudna számomra valami polgári foglalkozást, hálával fogadnám.

Nem figyeltem Sherlock Holmes szavaira, mert észrevettem, hogy mosdószekrényem teteje mozog. Némán intettem Holmesnek, aki szintén odanézett.

— Uram — reszketett Holmes — fogadok, hogy abban a szekrényben egér illetlenkedik.

— Aligha — sugtam — mert egy egér nem tudná megmozgatni a szekrény tetejét.

— Egyszer Manchesterben nyomoztam egy rejtélyes ügyben — szólt Holmes.

— Hagyjuk ezt, kedves mester, szerzője nélkül Ön ugy sem tudná befejezni ezt a históriát.

Holmes rezignáltan sohajtott, én pedig odaléptem a szekrényhez, fölemeltem a lapot és udvariasan így szóltam:

— Drága Nick Carter, lépjen ki.

A szappan és a fogkefe mellől egy kis emberke mászott ki és elém tartott egy csomó pántlikát.

— Cipőzsínór tessék!

— No, no öreg, ne csaljunk. Magának is csak azt mondom, amit Sherlock Holmesnek: hagyjuk a mókát.

Nick Carter és Sherlock Holmes egymásra néztek és Holmes a cigarettá mellől hegyeset köpött.

— Megint szemtelen — gorombáskodott Carter — mert nyolczvanezer példánnyal több fogy el belőle, mint belőlem. Vén, paralitikus marha...

— Tacsó, zöld kölyök. Az én czégem...

— Nyugalom uraim — intettem vendégeimet, mert becsületszavamra, kidobom Önöket.

— Az ilyen hülye szedjen pajzsmirigyeket — dohogott Carter — hiszen a kretinizmus most már gyógyítható.

Talán tovább is vitaköznak, ha hirtelen föl nem borul a ruhafogasom. Kabátjaim mögül egy vigyorgó, tót formájú ember nézett ránk.

— Kérek graiczárgát tót templomkának.

— Jól van, Nobody paitás, majd kap graiczárgát is. Egyelőre vigye el az orrom elől ezt a bukszát és álljon le.

Nobody letette a perselyt, de nem ült le, hanem holtelenkedett a szobában, mint egy rakoncztalan gyerek. Dudolászott, lehajolt, a szekrény alá nézett, végül féllábon ugrált és fütyürészett.

— Nobody, álljon le, mert baj lesz — rivaltam rá.

Nobody naivoskodott, mint egy bakfis.

— Jé, itt két percczel ezelőtt egy ember ült, mert be van hopadva a pamlag. En egy okos ember vagyok, egy detektív vagyok...

— Nobody, álljon le, Nobody, a kutyafejét magának...

Nobody lelt társai mellé.

— Ide figyeljenek, uraim — fordultam a diszes társasághoz. — En Önök miatt nem tudok az utcára lépni. Minden trafikból az Önök arca néz rám ezer változatban. Ha a kezembe veszel egy füzetet, Önök

okosak, éleseszűek, úgy, hogy a butaságomért beleszégylem magamat az anyaföldbe öt méternyire. Három füzet elolvasása után úgy járok az utcán, mintha betörőt keresnék, a szabómhoz a kéményen keresztül állítok be, egy pohár sört revolvert szegezve kérek a pinczértől és valószínű, hogy legközelebb letartóztatok valakit. Ugy határoztam tehát, hogy munkába veszem Önöket. Van egy titokzatos esetem, ebben Önök, tisztelt uraim, oly bután fognak viselkedni, hogy az olvasó sirni fog. Ezzel tartozom magamnak, a nyugalomnak, a nagyközönségnek. Most pedig távozhatsz. Viszontlításra holnap.

— Uram — könyörgött Carter — kegyelmezzen nekünk, hiszen nyugdíjunk nincs...

— Elég — vágtam a szavába — én meguntam az Önök örökös fölényét. Majd meglátjuk, tisztelt uraim, mi lesz Önökből, ha a szerző nem akar. Most pedig odébb innen, emberek!

Sherlock Holmes, Nick Carter és Nobody busan hagyták el lakásomat.

Ray.

TÁVIRATOK.

Nikita Oroszországban.

Pétervár, április 11. Miklós montenegrói fejedelem kihallgatáson fogadta Isvolsky külügyminisztert, Farredin bey török nagykövetségi tanácsost és Limerics, Komarow, valamint Straugkoff tábornokokat.

Nikita pétervári látogatásáról illetékes helyről jelentik a következőket: Miklós montenegrói fejedelem pétervári látogatásának sem tendenciája, sem pedig a látogatás egyes részleteire való tekintettel nem tulajdonítható politikai jelleg. Az a szívélyes és tisztelt fogadtatás, melyben a fejedelem Péterváron és Carskoje-Selóban részesült, természetes folyománya annak a benső rokoni viszonyoknak, amely a fejedelem és az orosz czári ház közt fennáll. Az a pohárköszöntő, amelyet a czár mondott a fejedelemre, fényesen bizonyítja a hagyományos barátságot, de épenséggel nem adhat politikai következtetésekre nevezetesebb alkalmat. Közvetett politikai jelentősége ennek a látogatásnak csak annyiban van, hogy emeli a montenegrói fejedelmi ház presztizsét. A montenegrói dinasztiának ebből folyó erkölcsi megerősödése csak örömet kelthet mindenkinben, aki barátja az Európa délkeleti részén fennálló rendnek. Ehhez azt a megjegyzést fűzhetjük, hogy azok a nyilatkozatok, amelyeket a montenegrói fejedelem látogatásáról itteni mértékadó helyekről hallottunk, az előadott pétervári feljegyzésekkel teljesen egyeznek.

A görög flotta reorganizációja.

Athén, április 11. A kamarában Theotokisz miniszterelnök kijelentette, hogy bár a flotta reorganizációja céljából külföldi tengeragyot hívtak meg, ez nem prejudikál egy bizonyos flottaprogram elfogadásának.

Roosevelt az anarchisták ellen.

London, április 11. (Saját tudósítónktól.) A „Daily Mail”-nek táviratozzák New-Yorkból, hogy Roosevelt elnöknek az anarchizmusról a kongresszushoz intézett üzenetével egyidejűleg a fitkos rendőrség főnöke szigorú rendszabályokat fogantatosított az elnök és a miniszterek személybiztonsága céljából. Meyer főpostamester hivatalát is éjjel-nappal őrzi a rendőrség, mert Meyer több fenyegető levelet kapott anarchistáktól.

Lázadás Nicaraguában.

New-York, április 11. (Saját tudósítónktól.) A „World”-nak jelentik, hogy Nicaraguában lázadás ütött ki. Delaya elnök nyolczvan lázadót minden kihallgatás nélkül agyonlövetett. Ország-szerte rémuralom van.

Orosz-japán egyezség.

Vladivosztojk, április 11. A Szachalin-sziget-beli határrendezéssel megbízott orosz és japán bizottság elnökei tegnap írták alá a határt megállapító okmányt.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	ápr. 11.	ápr. 10.
Buza		
locobuza	100 ¹ / ₄	99
májusra	100 ¹ / ₂	98 ⁷ / ₈
juliusra	94 ¹ / ₈	93
szeptemberre	—	—
Tengeri		
májusra	77 ¹ / ₄	76 ⁷ / ₈
juliusra	73 ³ / ₄	73 ¹ / ₄

Csikagó.

Buza	májusra	92 ¹ / ₄	91 ¹ / ₄
juliusra	85 ⁵ / ₈	84 ⁷ / ₈	
Tengeri	májusra	67 ⁷ / ₈	67 ⁷ / ₈

New-York, ápr. 11. Gyapot New-Yorkban helyben 10.25 (10.25 tegnap), gyapot áprilisra 10.26 (10.36), gyapot júniusra 10.30 (10.40), gyapot New-Orleansban helyb. 10¹/₄ (10¹/₄), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, április 11. (Zárlat.) Zsir májusra 8.37 (tegnap 8.35), zsír júliusra 8.60 (tegnap 8.57), szalonna short clear, 7.62 (tegnap 7.62), sertéshus júliusra 13.75 (tegnap 13.65).

A német birodalmi kölcsön.

Berlin, április 11. A 4%-os német birodalmi kölcsönre és a 4%-os orosz konszolidált állami kölcsönre a jegyzések, mint már most látható, nagy mértékben történtek, habár a jegyzési fórumok tekintélyes tömege még nem küldötte be jelentését. Minőségük tekintetében lényegesen különböznek a jelenlegi jegyzések az előbbi eredményektől, amennyiben igen nagy összegeket részint folyószámlára, részint vinkulált darabokra jegyeztek.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, április 12. — Róm. kat.: D. Virágvasárnap. — Prot. D. 6. Gyula. — Görög-orosz: Március 30. E. Nagybold. 5. v. — Zsidó: Niz. 11. — A nap két reggel 5 óra 19 perczkor, nyugszik este 6 óra 43 perczkor. — A hold két délután 2 óra 9 perczkor, nyugszik éjjel 4 óra 25 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A főváros függ. pártjának nagyülése délután 4 órákor a VI. ker. függ. pártkörben. — A Budapesti Újságírók Egyesületének közgyűlése délelőtt 11 órákor a Kereskedelmi és Inakmára díszteremben. Utána szabadság-lakoma a Gambrius-vendéglőben. — A Petőfi-lászló-szobor felavató ülése délelőtt 11 órákor az Akadémiában. — Az Orsz. Műszaki Egyesület közgyűlése a felső iparisoklóban. — A Magyar Munkások Országos Egyesületének ülése délután 5 órákor Molnár-utca 11. — A Képzőművészeti Társulat közgyűlése délelőtt 11 órákor a Műcsarnokban. — Tavasz-i tárlat a városi Műcsarnokban nyitva 9-12-ig 1 korona, 1-6-ig 30 fillér és fél 8-11-ig sétahangverseny 1 korona belépődíjjal. — Poczka Ferenc és Kornélia kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum összes tárlai nyitva 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — Az Inaromvárosi Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-12-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — Az állatkerti múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9-12-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A többi múzeum és könyvtár zárva.

Naptár. Hétfő, április 13. — Róm. kat.: Hermina. — Prof. Hermeneuz. — Görög-orosz: Március 31. Hipsz. — Zsidó: Niz. 12. — A nap két reggel 5 óra 17 perczkor, nyugszik 6 óra 44 perczkor este. — A hold két délután 3 óra 14 perczkor, nyugszik reggel 4 óra 52 perczkor.

— Személyi hírek. Ferencz bajor herceg má Sárvarra érkezett. Fogadtatására a pályaudvaron megjelent Nagy József főszolgabíró és Masák Mihály íráskész. A főszolgabíró üdvözléte a kir. herceg magyar nyelven válaszolt. Fogadtatása után a herceg a nemzetiszínű és bajor zászlókkal díszített várba hajtatott.

— A bajor király hatvanéves. Ottó, a bajorok örök királya most töltötte be hatvanadik évét. Orvosai szerint a kor nem hagyott nyomott szervezetén, évek óta beteg sem volt, de lelke örökre elhomályosult. A király már kora gyermekkorában elmebajos volt, ami főképen annak tulajdonítható, hogy idő előtt született, hét hónapra. A királyné ugyanis a forradalmi napokban nagyon megijedt egy zavargástól. Közben Ottó herceg jókedvű és elég erős fiúvá fejlődött. Igen szigorú nevelésben volt része s katonai pályáján gyorsan haladt előre. Az 1866-iki háborúban kitüntette magát személyes bátorságával és veszélyes pillanatokban tanúsított hidegvérűséggel. Bátyja II. Lajos néven 1864-ben került a trónra, s akkoriban kellett először kínos feltűnést viselkedésével s nem engedték meg neki ezentul, hogy a nyilvánosság előtt szerepeljen. Hazaküldték Münchenbe, ahol már szél-tiben beszéltek, hogy a szerencsétlen herceg örült. 1873-ban urnapiján sikerült a palotából megszöknie. Elment gyalog a müncheni székesegyházba s ott hangosan misét kezdett olvasni. Erre Ottó herceget Schleissheim kastélyba vitték, ahol 1878-ig maradt, mikor is a fűrstenriedi kastélyba, jelenlegi tartózkodási helyére vitték. 1886. pünkösdi vasárnapján a király öngyilkossá lett s az új király az örült herceg lett. Azóta két évtized múlt el s a szegény király még mindig élé halott.

— **Császári jubileum.** A Corr. Wilhelm illetékes helyről jelenti, hogy a német szövetséges fejedelmeknek Vilmos császárral leendő együttes tisztelgése tényleg meg fog történni. A német császáron kívül, aki május 7-én reggel a császárnéval együtt Korfuból visszatérve érkezik Bécsbe, még körülbelül 14—16 német uralkodó fejedelem lesz jelen, hogy Ferencz József ő felségét május 7-én délben a schönbrunni kastélyban együttesen és személyesen üdvözzöljék. Május 7-én este ünnepélyes diszlakoma lesz, amelyen a német császári pár, a német fejedelmek és az uralkodóház tagjai vesznek részt. A vendégek május 7-én este elutaznak.

Hamburgból írják: dr. Burchard, a szenátus elnöke május első napjaiban Bécsbe utazik, hogy május 7-én a német császárral és a német szövetséges fejedelmekkel egyetemben Ferencz József király hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmával Hamburg, Bréma és Lübeck városok szerencsekívánatát közvetítse.

— **Vilmos császár Korfuban.** A korfui Achilleion-kastélyban a német császár a megváltozott dispoziciók szerint két hetet fog tölteni. A császár a tegnapi délutánt és estét a legszűkebb családi körben töltötte, de azért közvetlenül megérkezése után megtekintette új birtokát és elment egészen a tengerig; megnézte az éppen most elkészült új házat is, amelyben Fürstenberg herceg fog lakni. Bülow herceg megérkezéséről még semmit sem tudnak. A császárt nem tudják eltántorítani attól a tervétől, hogy az Epiruszban levő Dodonát meglátogassa, habár e terv megvalósítása előtt nagyon sok akadály gördül. A tegnapi estére tervezett kivilágítást a rossz időjárás miatt elhalasztották. Általánosan feltűnt, hogy a török hajók nem üdvözölték a császárt Korfu felé való útjában. Hir szerint a görög udvar már jövő hétfőn délben visszautazik Aténbe és csak Zsófia görög trónörökösne marad Korfuban. Az albániai vadászkirándulás valószínűtlen lett, mert a császár óvakodik attól, hogy utazásának politikai fontosságot tulajdonítsanak.

Ma délelőtt a császárné Viktória hercegnővel sétált tett Gasturi faluban. Ebéd után a felséges pár a kastély nagy teraszán időzött és élvezték a gyönyörű kilátást. Délután a császári pár és ágost Vilmos herceg automobilon Korfuba mentek, hol megtekintették a királyi kastélyt. Estére az Achilleionban adandó lakomára a trónörökös és neje, György görög herceg, valamint a két angol hajó parancsnokai is hivatalosak.

Délután az idő gyönyörű volt. Vilmos császár délelőtt automobilon az Achilleionból Korfuba utazott, ahol megszemlélte az angol és a két olasz hadihajót. Tegnapi a görög királynéhoz, aki éjjel Oroszországba utazott, táviratot intézett a császár, amelyben megköszöni a tőle nyert szívélyes fogadtatást, sajnálkozását fejezi ki, hogy ez alkalommal már nem láthatja a szerencsés utazást kíván neki.

— **Gizella bajor hercegnő Konstantinápolyban.** Gizella bajor hercegnő fiával, Konrád herceggel Konstantinápolyba érkezett. A pályaudvaron a vendégeket a szultán képviselői, valamint Below német nagykövetségi tanácsos fogadták. A hercegnő azután udvari kocsi a Pera-palotai szállásra hajtattott.

— **Leégett kastély.** Gróf Károlyi István bályoki kastélya az éjjel ismeretlen okból teljesen leégett. A kár több százezerre rug.

— **Czmadományozás.** A király dr. Kassai Gusztáv budapesti tanítóképző-intézeti nyugalmazott tanárnak és tudományegyetemi magántanárnak, a tanügy terén kifejtett sok évi eredményes működésével szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címét adományozta.

— **A csanádi püspökség átadása.** Csernoch János püspöknek tegnap és ma adták át az egyházmegye makói uradalmát. Az átadásnál a vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről Madách miniszteri tanácsos és Dénes számvizsgáló, a csanádi káptalan részéről pedig Kun és Wittenberg kanonokok voltak jelen.

— **Az angol miniszterelnök felesége.** Asquithné, az új angol miniszterelnök hitvese a modellje volt Benson „Dodo” című sokat olvasott regényének. Mint Tennant Margot, néhai Tennant Charles leánya előkelő szerepet játszott a londoni társadalomban. Házánál megfordultak az összes pártok nevezetesebb politikusai, írók és művészek. Tisztelői közé számíthatja Balfour Arturt, aki férjének is jóbarátja.

— **Levysohn Arthur meghalt.** A német újságíróvilágnak nagy gyásza van: Levysohn Arthur, a „Berliner Tageblatt” főszerkesztője, ma Meránban meghalt. A „Berliner Tageblatt” egyike a kontinens legnagyobb lapjainak. Nagyságát és felvirágozását Levysohn Arthurnak köszönheti, aki óriási energiával és fáradhatatlan munkával emelte a lapot mai nyírájára. A rengeteg munka aláásta a kiváló főszerkesztő munkacereiét, aki betegsége délvídeken keresett hiába üdülést. A kiváló újságíró halálhíre Berlinben nagy részvétet keltett.

— **A tót liga bélyegei.** A „Slovenski Liga” által forgalomba hozott bélyegek és érmeik használatának és árusításának eltiltása tárgyában gróf Andrassy Gyula helyügyminiszter, mint értesülünk, a következő körrendeletet intézte valamennyi hatóság első tisztviselőjéhez:

Arról értesültem, hogy az amerikai „Slovenski Liga” pénztára javára kibocsátott bélyegek és érmeik oly célból adtak ki, hogy az ugynevezett tót nemzeti alapnak a magyarországi tót mozgalmak intézésében kellő pénzüsszeg álljon rendelkezésére.

Tekintettel arra, hogy az említett bélyegjegyek és érmeikből előálló jövedelem oly nemzetiségi agitáció céljait kívánja szolgálni, melynek magyar államellenes irányzata kétségtelen, a kérdéses bélyegjegyek és érmeik használatát, terjesztését és árusítását a magyar szent korona országainak területén megtiltom. E rendelkezés foganatosítása végett a kereskedelemügyi miniszter ur utasítja a m. kir. postahivatalokat, miképp az ezekkel a bélyegjegyekkel megragasztott postai küldeményeket (levelek, levelező-lapok és nyomtatványok) a czimzetteknek ne kézbesítsék, hanem azokat megfelelő feljegyzéssel a feladás helyére kioldják vissza.

Az érmeik pedig — mint amelyeknek árusítása és viselése eltiltatott — lefoglalandók és rendeletem alapján elkobzandók.

A szóban levő s a „Slovenski Liga” által kiadott 1 czentos bélyegjegyen a következő felírás van: „Slovenski brat, obijim si mat.” Az érmen Mudrony Pál arczépe lesz és a következő felírás: „Ja som pisny, ja som Slovák.”

Erről a czimtet tudomásvétel végett oly felhívással értesítem, hogy a bélyegjegyek és érmeik használatának és árusításának tilalmát a közönséggel való közlés céljából alkalmas módon tésesse közzé.

Andrassy s. k.

— **Garay János leánya.** Felkértek a következő sorok közlésére: — A magyar írók segélyegylete sohasem hozza nyilvánosságra, kiket segélyezett. Ezt a gyöngéd elvét nemcsak fentartja, de meg is tartja. Alólírott azonban, ki mint titkár intézem az egyelet ügyeit, nem tűrhetem tovább azt az örökös legendát, amely Garay János leányának nyomoráról az újságokban minduntalan feimerül. Ez a hír már Amerikába is kivándorolt, s mint ma látom, onnan megint visszavándorolt. Miután nem lehetetlen, hogy valaki czélzatosan terjeszti ezt, s hogy valami visszaélés történik, Garay János igaz tiszteltreméltó leányának nevével, tudatom mindenkivel, akit érdekel, hogy az elhunyt nagy magyar költő leánya szükségét ezelőtt sem szenvedett, most sem szenved s szenvedni soha nem is fog. Bár minden szegényül elhalt magyar író hátrahagyottjairól úgy lehetne gondoskodni, amint Garay leányáról az írók segélyegylete és gróf Apponyi vallás- és közoktatásügyi miniszter ur gondoskodott. Kozma Andor.

— **Millió sikkasztás.** Moszkvából megint óriási sikkasztás híre érkezik. Moszkvában letartóztatták Szokulov ügyvédet és Lacharow nevű segédjét. Szokulov egy gondnokság alatt levő öreg kisasszony vagyonának a kezelője volt s azzal vádolják, hogy a rája bízott pénzből másfél millió koronára rugó összeget ellopott, az értékpapírosokból pedig félmillió korona árut eladott. Az ügyvéd mindig urasan és vidáman élt, sokat kártyázott és mindig hazárdjátékokat játszott. Az utóbbi időben roppant sokat vesztett s mindenkit gondolkodóba ejtett, hogy soha sem jutott pénzzavarba. Nemrégben aláíratott a gyámoltjával egy nyugtát ötvenezer rubelről s a nyugtában azt írta, hogy most már semmije sincs nála. A leánynak egy rokona megtudta ezt, följelentette a csalást a rendőrségen, amely nyomban elrendelte az ügyvédnek és bünségéjének letartóztatását. Szokulov a legelőkelőbb ügyvédje volt Moszkvának.

— **A Tiger katasztrófiája.** Londonban a hadbíró-ság a Tiger torpedóuzó szerencsétlensége ügyében indított eljárást azzal fejezte be, hogy kimondta, miszerint a szerencsétlenség véletlen műve.

— **Április tizenegyediké.** A hivatalos világ a szokásos módon ünnepelte ma az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját. A középületekre, színházakra és iskolákra kitűzték a nemzeti lobogót. A hivatalos főistentisztelet délelőtt tíz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, amely előtt Mátyás Hugó rendőrtanácsos és Beniczky feiügyelő vezetésével nagyszámu rendőrség ügyelt a rendre. A templomban Halász Gyula százados vezetésével koronaőrök alkottak díszőrséget. A főszentély padsoraiban foglaltak helyet: gróf Zichy Aladár és Josipovich Géza miniszterek, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Desselwffy Aurél, a főrendiház elnöke, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, Bolgár Ferencz, Molnár Viktor, Töry Gusztáv és Ottlik Iván államtitkárok, Ballai Lajos min. tanácsos, a szabaddalmi hivatal elnöke, Szohner Antal, Jekelfalussy Zoltán, Kosztka Antal és Lukács Sándor min. tanácsosok, Fülepp Kálmán főpolgármester és Almády Géza tanácsnok, Boda Dezső főkapitány, Barthos Tivadár cs. és kir. kamarás és Lossonczy Géza min. titkárok, Török Aurél udv. tanácsos, a tudományegyetem rektora Kiss János, Csarada János, Lenhossék Mihály és Hegedüs István dékánokkal, Wartha Vincze, a műegyetem és Hutyra Ferencz, az állatorvosi főiskola rektora, az idegen államok konzulai, a budapesti helyőrség tábornokai és főtisztjei teljes díszben. Az ünnepi misét dr. Nemes Antal pápai prelátus budavári apátplébános mondta nagy segédlettel. A templomi ének és zenekar Vavrincz Mór karnagy miséjét és a Himnuszot adta elő. — A mai napot a főváros összes iskoláiban szünetelt a tanítás.

— **Feszty Árpád ünneplése.** Lelkesen, szeretetteljesen ünnepelték az irodalom és művészet munkásai és barátai Feszty Árpádot, a kiváló festőművészt abból az alkalomból, hogy gyönyörű verses elbeszélése: az „Arva Bandi” megjelent s tiszteletére pénteken este a Fészekben fényesen sikerült lakomát rendeztek. A lakomát a kormány részéről megjelent Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár, ott volt továbbá Krejcsik Ferencz kuriai bíró, az országgyűlési képviselők közül: Holló Lajos, Szivák Imre, Dániel Pál, Rudnyánszky György, Sümei Vilmos, Czibra Bertalan, Lovász Márton, Visontai Soma és Szilassy Zoltán; a művészek és írók közül: Bársony István, Ambrozovics Dezs, dr. Kovács Dénes, Ihász Aladár, Hegedüs Sándor, Réthy László, Zboray Aladár, Kálnoki Izidor, Asbóth Jenő, Bálint Zoltán, Ligeti Miklós, Tolnai Ákos, Bezeredy Gyula, Holló Barnabás, Both Menyhért, Bruck Lajos, Márk Lajos és igen sokan mások. A lakoma folyamán az ünneplésre az első felköszöntőt Szivák Imre mondotta, aki gyönyörűen méltatta Feszty Árpád zamatos magyar könyvét, amely minden magyar házban gyönyörűséget fog szerezni. Poharát a legújabb magyar íróra üritette. Molnár Viktor államtitkár a régi embert, a művészt éltette Fesztyben, akit Both Menyhért vissza is reklamáta a művészeknek. Ezután Feszty Árpád beszélt. Lelkéből örül — ugymond — hogy első irodalmi kísérlete sikerrel járt. Gyerekkori ideálja az irodalom, mindig írónak készült s nem tehet róla, hogy művész lett belőle. De most öszülő fűrtökkel mégis csak visszakívánta régi szerelmét és sokak biztatására ki is adta első könyvét. Ezentul már szorgalmasabban fog dolgozni. A közszereplésektől teljesen visszavonul és irni fog. Beszédét óriási tetszéssel és tüssal fogadták. Holló Lajos Molnár Viktort köszöntötte fel, a művészet és irodalom leglelkesebb barátját és pártfogóját, ezután Réthy László csinos versben, Kovács Dénes pedig rendkívül szellemes, humoros pohárköszöntőben éltette Fesztyt, majd végül Asbóth Jenő az új íróra, a legjobb barátja emelte poharát. A társaság egész hajnalig maradt együtt.

— **Nemzetközi orvosi kongresszus.** A Budapesten 1909. augusztus 29-étől szeptember 4-ig tartandó XVI. nemzetközi orvosi kongresszus előzetes programját 20.000 példányban a napokban küldték szét a világ minden tájékára. A program már is a legszébb reményekre jogosít; 350 külföldi tudós — többnyire egyetemi tanárok — vállaltak referátumot a 21. szekció számára. Az összes üléseken a nagy kulturnemzetek kiváló képviselői fognak előadást tartani. A külföldi nemzeti bizottságok megalakultak s a kormányok már is bejelentették, hogy képviseltek magukat. A kongresszusnak kulturális, gazdasági és nemzeti szempontból egyaránt nagy jelentősége van. Ezt úgy a magyar kormány, mint a főváros s tudományos testületeink egyaránt méltányolják s vállaltva törekszenek arra, hogy az a 4000—5000

orvos, ki ez alkalommal Budapesten fog találkozni, kedvező véleményt alkotson viszonyainkról.

— **A bécsi sakkverseny.** A tizenötödik fordulón — mint tudósítónk jelenti — Maróczy spanyol játékban szép győzelmet aratott Duras ellen 52 lépés után. Schlechter bécsi huszárijátékban nyert Berger ellen. Teichmann legyőzte Bardeleben. Spielmann erős támadással nyert dr. Perlis ellen. Rubinstein vezérgyalogjátékban Swiderski ellen nyert. Marshall elegánsan győzött Mieses ellen. Salve könnyen nyert Réti ellen. A Tartakower—Alapin szicíliai- és Süchting—Cohn spanyol játék remis lett. A Leonhardt—Johner játszma egyenlő állásban függőben maradt.

A verseny állása a tizenötödik forduló után: Schlechter 12, Duras 11, Maróczy 10½, Teichmann 10, Rubinstein, Spielmann 9½, Marshall, Tartakower 8, Mieses 7½, Leonhardt (1), Berger, dr. Perlis, Salve, Swiderski 7, Alapin 6½, Süchting 5½, Bardeleben, Cohn 5, Johner 4 (1), Réti 1½.

Hogy az első három milyen kilátásokkal játszik az utolsó héten, közöljük a hátralévő négy forduló párosítását:

Schlechter ellenfelei: Teichmann, Bardeleben, Duras, Mieses.

Duras ellenfelei: Berger, Teichmann, Schlechter, Bardeleben.

Maróczy ellenfelei: Mieses, Süchting, Tartakower, Leonhardt.

A hétfői tizenhatodik fordulón a következő párok mérkőznek: dr. Perlis—Salve, Rubinstein—Spielmann, Johner—Swiderski, Alapin—Leonhardt, Cohn—Tartakower, Marshall—Süchting, Maróczy—Mieses, Berger—Duras, Teichmann—Schlechter, Bardeleben—Réti.

— **Pogrom készül.** Jekaterinoszlávban az igazi orosz férfiak népszövetsége tömegesen osztogat proklamációkat, amelyekben a zsidók kiirtására hivatogat. A felhívás így végződik:

„Közeledik a szent Bertalan-éjszaka. A város kerületekre van felosztva. Ha éjszaka revolverdurranásokat hallotok, nyomuljatok be a zsidók házaiba s öljétek meg őket.”

A proklamáción jel is van: Revolver és törrel átszurt szív.

— **Gould Anna házassága.** A New-York World mai reggeli száma közli, hogy Sagan herceg New-Jerseyben titokban megesküdött Gould Annával. Hír szerint az új pár ma reggel már el is utazott Európába a Friedrich der Grosse fedélzetén.

Ujabbban jelentik: Gould Anna és vőlegénye, Sagan herceg tegnap este tíz órakor titokban a konyhakijáraton át eltávozott a szállodából, aztán automobilon a kikötőbe robogott a jegyepár, a Wilhelm der Grosse fedélzetére szállott, amely ma délelőtt Németország felé indult. Az elutazás olyan titokzatosan történt, akárcsak romantikus szöktetés lett volna s úgy derült ki, hogy az automobil sofförje kifecsegte. Így tudódott ki az is, hogy Gould Anna New-Jerseyben az anyakönyvvezetői hivatalban Sagan herceggel titokban megesküdött. Az új pár a hajó utasainak könyvébe a Niller és neje nevet írta be.

— **Árvíz a déli vasut mentén.** A déli vasut budapest—pragerhoi vonalán Alsómihályfalva és Kotor községek között száztíz méter hosszban, Kotor és Keresztúr között pedig harminczhárom méter hosszban a pályatest át van szakítva. Kotor község egészen víz alatt van. A főszolgabíró a nyílások betömését csak 24 óra múlva engedi meg. Ma reggel a fenti okból a forgalom megszakadt. A személyforgalom útszállással előreláthatólag vasárnap délután felvehető lesz. Az előmunkálatokat serényen folytatják s így remélhető, hogy hétfőn este a pálya teljesen helyre lesz állítva.

— **A munkások egészsége.** A Társadalmi Múzeum által a munkásosztály egészségtani nevelésére megindított előadási sorozat második estéje most volt a múzeum Mária Valéria-utcza 12. sz. a. levő helyiségében nagyszámu hallgatóság jelenlétében. Az estén dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső egyetemi magántanár, az Erzsébet királyné szanatórium igazgató-főorvosa, folytatta fejtegetését a gümőkórrol. Ismertette a nagy népbetegség elterjedését, pusztításainak arányait és behatóan tárgyalta az örökletesen és hajlamoság szerepét a tuberkulózis terjedésében. Az előadást nagyszámu színes táblákkal és vetített képekkel ki-

sérte. A gümőkórrol szóló ciklus harmadik előadása e hó 23-án este 7 órakor lesz.

— **A nagybirtok hatása a magánjogra.** A Társadalomtudományi Társaságban ma este tartotta meg Ágoston Péter jogakadémiai tanár nagyszámu közönség előtt „A nagybirtok hatása a magánjogra” című előadását, a Nagybirtok szociális hatásai című sorozat folytatásaként.

Az előadás két részre oszlott. Az első részben az előadó a gazdaság és jog egymáshoz való viszonyáról szólott, a másodikban a nagybirtoknak a joghoz való viszonyáról. A gazdaság és jog egymásra való hatásának kutatása a római jog túlyomó befolyása miatt a legujabb időkig nem talált művelőkre, mert ha akad is egy-két író, aki e kérdéssel foglalkozott, a szorosan vett jog alkalmazási kérdéseim túl alig mert menni. Arra, hogy a jogelveket a gazdasági viszonyokkal összefüggésbe kell hozni, nem is mertek gondolni. Ezt legelőször Marx tette, habár a jogrendszereket részletesen nem vizsgálta. Az ő befolyásának tulajdonítható, hogy e kérdéssel egyáltalán foglalkoznak. Azonban mindazokon, akik ma már e kérdést tanulmányozzák, félreismerhetetlenül megállapítható a római jog évezredes, a jogszabályokat istenítő befolyása, mely a viszonyok tiszta áttekintését gátolja. Stammler szerint, aki ez irány legnagyobbjai közül való, a jog a prius, a gazdaság csak posterius, utána jön. Kétségtelen, hogy ezt az álláspontot alapjában csak helyteleníteni. A gazdaság előtti jogot képzelni csak úgy lehet, ha a jogot úgy fogjuk fel, mint amelyet az égből adtak, hogy a földön e szerint éljenek. A jog, amint már Marx kimutatta, a társadalmi osztályok küzdelmeinek eredményeképpen áll elő, az erősebb a maga érdekét joggá teszi. De éppen ezért, mert ez így van, nem szabad a marxistáknak a jog tekintetében az ölbetett kéz politikáját követniök. Mert hiszen a munkásosztálynak is küzdenie kell a jogokért, ehhez pedig szükséges, hogy ismerje a célt. A munkásosztály szempontjából a jog megismerése tehát feltétlenül szükséges.

Az előadás második részében az előadó a nagybirtoknak a jogra általában s a magánjogra különösen gyakorolt hatását vizsgálta. Vannak szerinte olyan intézmények, melyeknél annak a kimutatása, hogy ezek egyedül a nagybirtok érdekében állanak fenn, nem is szükséges, annyira szembevető s ennek dacára senki az ellen nem küzd. Ilyenek például a főrendiházi tagság, a virilizmus, amelyek által a nagybirtok a törvényhozásra és szabályrendelet alkotására túlyomó befolyást gyakorol. A magánjogra általában gyakorolt hatás eredménye ennek kommercializálása, mely sohasem mehetett volna végbe, ha csupán a kereskedő osztály érdeke lett volna. Az egész jog formalizmusa az alsó osztályok érdeke ellenére ment végbe, egyedül a magasabb jogban irrtások érdekében. A mezőgazdasági munkástörvények a magánjog egyes szabályaival kapcsolatban mutatják be a nagybirtoknak a magánjogra gyakorolt hatását. Ezekből megállapíthatja azt, hogy nemcsak a gazdaság, hanem az egyes hatalmas osztályok is behatással vannak a jogra s hogy a jog az érdekek érvényesülése a jogrendben s nem az igazság győzelme.

A közönség, mely a társaság helyiségét zsúfolásig megtöltötte, nagy figyelemmel hallgatta az erős érvekkel támogatott fejtegetéseket és a kiváló előadót úgy ezekért, mint szép előadásáért zajosan megtapsolta.

— **Hadseregellenes tüntetés a színházban.** A prágai Ambigue-színházban tegnap este egy katonai dráma főpróbája alkalmával, amely darab egy ártatlanul elítélt katona kivégzésével végződött, lármás tüntetés keletkezett. Több néző ily kiáltásokat hallatott:

— **Le a hadsereggel!**

És a tiszték ellen irányuló helyeknél viharos tapsban tört ki, míg mások ismét lepiszszegték a darabot. Fölvonás közben heves viszályok keletkeztek a közönség között. A karzaton verekedés támadt.

— **A gyermeknap statisztikája.** Lapunk tegnapi számában a gyermeknap gyűjtési eredményére vonatkozólag téves kimutatás jelent meg, melyet az Országos Gyermekvédő Liga igazgatósága következőkben helyesbit. A 94 urnában összesen 68.741 korona gyűlt össze: találtatt benne 13 darab papírszáz, 15 darab 50 koronás, 211 darab 20 koronás, 627 darab 10 koronás bankjegy, 6 darab 100 koronás arany, 69 darab 20 koronás arany és 180 darab 10 koronás arany, továbbá 305 darab 5 koronás, 5304 darab forintos és 14.673 darab egykoronás, a többi 20, 10, 2 és egyfilléres volt. Érdekes megjegyezni, hogy a krajczárok sulya körülbelül 10 és fél métermáza volt.

— **Villásreggeli a Kossuth-szobor-pályázat alkalmából.** Bárca István polgármester, a Kossuth-szobor bíráló-bizottságának az elnöke, a pályázat sikeres eldöntése alkalmából, az Országos Kaszinónak Steindl-czéhtermében villásreggelit adott a bíráló-bizottság külföldi tagjai és a nyertes művészek tiszteletére. Jelen voltak:

Gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter, van der Stappen, a brüsszeli szépművészeti múzeum igazgatója és neje; Hildebrand Adolf firenzei szobrászművész, Calandra Dávid torinói szobrászművész, a pályázat nyertese; Horvay János; Fittler Kamill, Rákosi Jenő, Bakos János, Hauszmann Alajos, Piperkovits Bátor tanácsos; a művészek közül: Maróti, Telcs, Ligeti, Bezerédi, Kacziány, Arkay, Detoma, Wellisch, Poll, Karlovsky, Neuschloss, ott volt a zsűri jegyzője: dr. Wildner Ödön, és Sztankovics Szilárd polgármesteri titkár és mások.

A harmadik fogásnál szót emelt Bárca István polgármester, a zsűri elnöke, hogy a Komoly munká befejeztével, ősi magyar szokás szerint, a fehér asztalnál ünnepelje mindazokat, akiket ez az ünneplés megillet.

Ünneplés elsősorban gróf Apponyi Albert kultusz-minisztert, a magyar kultúra kimagasló alakját. Ünneplés a külföldi szakértőket, akik időt, fáradságot nem kímélve, rendelkezésükre bocsátották világszerte elismert nagy tudásukat, művészi finom ízlésüket, hogy ennek a fontos pályázatnak az ügyét elősegítsék. Megemlékezik különösen Van der Stappen mesterről, aki hazájában csak az imént ünnepelte sikeres tanárságának huszonöt éves jubileumát. Utal arra, hogy valamint a léghajóba emelkedve, elmosódnak előttünk az országok határai és különbségei, úgy különösen a művészetben, amely éteri magasságban él, elenyésznek a különbségek és választófalak és létrejön a művelt nemzetek szép testvéresülése. Különösen ünnepli a pályanyertes fiatal művészt, aki előtt egyszerű feladat áll. Kívánja, hogy művész-lelke, akaratereje megteremtse a magyar művészet gyöngyét.

Van der Stappen mester sürri éljenzés közt könyekig meghatva mond köszönetet a polgármester elismeréséért. Kiemeli, hogy már több ízben volt szerencsés szép hazánkban művészi pályázatok megbirálásánál közreműködni és a lelkes fogadtatás, a megértés, amelyvel hazánkban találkozott, mintegy második hazájává avatja Magyarországot, amely szerinte a feltörekvő friss erők, a nagy remények hazája. Ennek a szép országnak emelkedésére üríti poharát. (Leles éljenzés.)

Rákosi Jenő a pályanyertes művészzel foglalkozik. Előtte egyszerre megnyílt a sötétségből a fényességbe vezető kapu. Megadott neki a jog a legnagyobb után, a halhatatlanság, a dicsőség után törekedni. Ezek után azt ünnepli, aki ennek a dolgos országnak egyik első vezére, gróf Apponyit. Aki nemcsak mint államférfi, hanem mint a művészetek lelkes pártfogója is előbbrevizsi az ország dolgát.

Általános figyelem közt gróf Apponyi Albert felelt ékes francia nyelven. Kijelenti, hogy nem mint hivatalos ember, hanem egyszerű egyénként, aki a művészetet szívből szereti, aki magát a művészetek republikájában otthonérzi, jött e körbe. Ez az ország vállalva dolgozik s azon van, hogy anyagi és szellemi kulturájával elismertesse magát a művelt nyugat által. Századok alatt önhibáján kívül, a Nyugatot védő harcában bekövetkezett elmaradását akarja pótolni. Negyven éves béke alatt folyik ez a szakadatlan munka, amelynek célja, hogy a Nyugat méltó szellemi munkatársai lehessünk. Erre a viszonyra emeli poharát. (Leles éljenzés a külföldiek részéről is.)

Kacziány Ödön a minisztert éltette. Rendkívüli lelkesedést keltett Calandra torinói művész felszólalása. A miniszter által említett együttműködésre utal ő is. Arra a bajtársi viszonyra, mely Magyarországot az ő hazájához, Olaszországhoz mindenha fűzte a szabadság szolgálatában, amelyért magyar hősök, katonák Olaszországban is nem egyszer testvéri véruket ontották. De jogcímzet ad neki még inkább a szólásra az, hogy az ő városa, Torinó, Kossuth Lajosnak, akinek emlékét megörökítik, második békés hazája lett. Fölemlíti, hogy gyermekkorában mély tisztelettel emelt kalapot a szent öreg előtt. S most mintegy szent követségben jön a városból, amely Kossuth Lajost magáénak is vallotta, mint e város egyszerű polgára. De mint művész is kalapot emel a magyar művészet tiszteletreméltó törekvései és alkotásai előtt. Élteti Magyarországot és művészetét. (Évviva kiáltások.)

A társaság ezután lelkes hangulatban még sokáig maradt együtt.

— **Az aradi szabósztrájk.** Aradon a két hét óta tartó szabósztrájkot még mindig nem sikerült elsimítani. Ma ismét békéltető tárgyalás volt, amelyben a segédék kijelentették, hogy az ötven százalékos béremelésükből nem engednek. A mesterek eddig úgy segítettek a bajúkon, hogy a vidékről hozattak munkásokat.

— **Campbell-Bannermann betegsége.** A legutóbb kiadott orvosi jelentés szerint Campbell-Bannermann elég jól töltötte az éjjelt, de amellet az orvosok javulást nem tudtak megállapítani. A beteg keveset szenved ugyan, de végtelemül gyenge.

— **Mi előzte meg a lisszaboni királygyilkosságot?** Caltier francia újságíró, aki annak idejében, még a lisszaboni nagy tragédia előtt, összeköttetésben állt a portugál királyi udvarral, a „Temps”-ban cikket írt arról, hogy mi előzte meg a királygyilkosságot. Beszélgetett a Franco-ellenes párt egyik vezető tagjával. A királygyilkosságot megelőző eseményekről ezeket mondta el:

— Már a múlt év november óta a szabadabb irányzat hívei jól szervezett összeesküvésben egyesültek. A két forradalmi pártot vezérik, d'Almeida és Koszter vezetésével sikerült egyesíteni. A terv, amelyet kidolgoztak, az volt, hogy megszállják a királyi palotát, foglyul ejtik a királyi család tagjait és a királyt kényszerítik, hogy a türehtelen politikai helyzetnek vessen véget. A királyt egyáltalán nem akarták bántani, csak kényszeríteni akarták, hogy vagy mondjon le, vagy pedig szabadelvűbb módon uralkodjék. Az összeesküvésnek sok híve volt a hadseregben is. Hosszas tanácskozás után január 28-ára állapították meg a terv végrehajtását. A király Villavikozában volt. Ott akarták elfogni, hogy azután a várost a forradalmárok kezére adják. Pontosan ki volt dolgozva minden, mintha csak vezérkari tervről volna szó. A könyvtár közelében volt a főhadiszállás, ahonnan az összeesküvők öt órákor kiküldték volna csapatukat. A vezérek ezalatt a városházára mentek volna és ott megalakították volna a provizorikus kormányt. De a jel az elindulásra elmaradt: Franco megtudta, miben törtek az összeesküvők a fejüket és csaknem az összes vezéret letartóztatták. A terv tehát megghiúsult, de az elkeseredés éppen azért még nagyobb lett. Egy kósza hír csak növelte a felháborodást a király ellen. Azt beszélték, hogy a király február elsején ismét Lisszabonba akar térni, hogy az 1891. évi január 31-iki forradalom évfordulóját szinte kigunyolással olyan dekretummal ünnepelje meg, amely a szabadság utolsó maradványát is elrabolta volna. Ez a hír érlelte meg azt a véres tervet, amelyet február elsején végrehajtottak. Eredetileg két embert bíztak meg azzal, hogy ráljöjnek a királyra. A többinek a két merénylő szökését kellett elősegítenie. Kosztát állítólag a trónörökös lötte agyon; a trónörökös revolveréből ugyanis hiányzott egy golyó. Az ifjú Manuel király nyilatkozata szerint összesen huszonnégy ember lőttek a királyi kocsihoz és két golyó talált. A nyilatkozó vezér nagyon bizik a fiatal királyban és az özvegy királynében. A legutóbbi nyugtalanságot, ugymond, a kabinet ügytelensége okozta, amely nem sokat törődik a nép megnyugtatásával. Mihelyt igazl amnesztiát adnak és nem beszélnek többé a február elseji eseményről, nyugalom lesz az országban, feltéve természetesen, hogy igazán szabadelvű szellemben fognak kormányozni. Jellemző a nép kedvére, hogy az összes lisszaboni zálogházakban mostanában tömegével zálogosítanak el az emberek revolvert és más fegyvert. Mindenki pénzre cseréli be a fegyverét, mert senki sem gondol többé vérontásra. De a gyűlölet titokban lapang és ha nem vigyáznak, könnyen lángot vehet újra.

— **A Wahrmond-ügy epilógia.** Bécsi diplomáciai körökből szenzációs hír szivárgott ki. E szerint a bécsi pápai nuncius és báró Aehrenthal között a legutóbbi diplomáciai fogadás alkalmával kínos jelenet történt. Báró Aehrenthal kijelentette a nunciusnak, hogy a Wahrmond-dologban tanúsított viselkedése következtében nem tárgyalhat vele többé politikai dolgokról. Granito di Belmonte herceg nunciuszt már a legközelebbi napokban vissza fogják hívni állásáról.

— **Botrány egy érseki beiktatáson.** Nikosziában (Ciprus) véres verekedés volt az újonnan megválasztott herceg-érsek hívei és az ellenpárt között, amennyiben az utóbbi meg akarta akadályozni az érsek installációját.

— **Adamovics Vilmaról.** Wöfling Lipót elvált nejeének, Adamovics Vilmának állapotáról, aki tudvalevőleg néhány hét óta a steinhofi sanatóriumban tartózkodik, ujabban különféle egymásnak ellentmondó hírek keringenek. Egyszer betegségeinek rosszabbodásáról beszéltek, majd lényeges javulásról szóltak a hírek, amely javulás már a közel jövőben a sanatóriumból való mielőbbi szabadon bocsájtását fogja eredményezni. Mint azonban jól informált helyről értesülünk, e hírek egyike sem felel meg a valóságnak, mert Adamovics Vilma állapota ma is olyan változatlan stádiumban van, amelyből biztos prognózist nem lehet megállapítani. Gyakran napokon keresztül normálisan gondolkodik, de aztán üldözési mániája ismét kitör. Teljes tudatában van annak, hogy hol tartózkodik és reméli, hogy gyógyultan fogja elhagyhatni az elmeegógyintézetet.

— **Betegpénztárak és orvosok.** Arad vármegyében már a múlt év november 1-én erős harc után egyezség létesült az aradi meg borossebesi kerületi pénztárakkal. Most öt hónap múltán, amikor az egyezség a pénztár meg az orvosi kar megelégedésére jól bevált, az Országos Munkásbiztosító Pénztár megtagadja jóváhagyását. Így megint békés felek háboruba kényszerülnek és újabb 13,000 pénztári tag, a családtagok beszámításával 39,000 ember sorsa függőben van. Az aradi ker. pénztár igazgatósága az Orsz. Pénztár távirati rendelkezése után azonnal egyhangulag elhatározta, hogy az egyezségben kötött 30 napig még fenntartja a szerződést, mert nem teszi ki tagjait annak a már kipróbált veszélynek, amelyet az orvosokkal kitört háború felidéz. A ker. pénztár igazgatósága egyszersmind tudatta az Országos Pénztárral azt is, hogy az egyezséget csak hosszúságos és fáradságos tárgyalások után tudta tető alá hozni, amikor az Országos Pénztár még meg sem alakult és ha az Országos Pénztár hónapokkal azután megtagadja a jóváhagyást, anélkül, hogy a pénztári tagok kielégítő kezeltesnek módját nyujtáná, úgy az aradi ker. pénztár igazgatóságának tagjai nem vállalják a felelősséget a következményekért és valamennyien lemondanak állásaikról. — A galgóczi és szenczi, valamint a makói ker. pénztárak orvosai lemondtak állásaikról. — Nyitrán az Országos Pénztár megerősítette azt az egyezséget, amelyet a kerületi pénztár két régi orvosával kötött. Ez a két orvos gyógyvit 4200 pénztári tagot, a családtagokkal együtt körülbelül 12,000 embert.

— **A lakászsora ellen.** A szocziáldemokrata párt mozgalmat indított a lakásdrágaság miatt. Szervezni akarják a budapesti bérházak összes lakóit, hogy lakbéremelés esetén vállaljanak szolidaritást. A mozgalmat vezető pártszervezetek igyekeznek kollektív szerződéseket kötni a háztulajdonosokkal s eddig már vagy ötven nagy bérház tulajdonosával kötöttek szerződést, melynek értelmében egy évig nem szabad a béreket emelni. Májusra nagy tüntetések várhatók.

— **A hírlapírók nyugdíjintézetéből.** A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete e hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órákor tartja meg huszonhetedik évi rendes közgyűlését Alkotmány-utca 16. sz. helyiségeiben. A közgyűlés napirendje: 1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1907. évi számadások előterjesztése, valamint az ezzel kapcsolatos javaslatok. 2. Négy igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása. 3. Indítványok.

— **Csata a munkások közt.** Lindenben (New-Yersey) száz olasz és körülbelül négyszáz oroszországi lengyel munkás között valóságos csata ment végbe. A lengyel munkások elállották a Standard Oil Company gyártelepeinek kapuit s mikor az olaszok korán reggel munkára siettek, megtámadták őket. Az olaszok késsel és pisztolyokkal védekeztek

s a vérontás azzal végződött, hogy husz munkás halt meg, a sebesültek számát még megközelítőleg sem lehet tudni. A támadók bujtogatóit letartóztatták.

— **Öngyilkos egyetemi tanársegéd.** Major István erdőőr ma este hat órákor, a hüvösvölgyi Balázs-féle vendéglőtől két-három kilométer távolságra levő mészgödörben, szürke nadrág és fekete Ferencz József-kabátba öltözött férfi holttestére akadt. Az erdőőr rendes napi körútját végezte, amikor két kutyája csaholni kezdett. Figyelmessé lett a csaholásra és követte kutyáit, amelyek már kihúzták a gödörből az öngyilkos férfit. Azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan Berkes fogalmazó és dr. Ecsegy rendőrorvos kimentek a helyszínre. Megállapították, hogy az öngyilkos dr. Lacroix Brunó müegyetemi tanársegéd. Az öngyilkos tanársegéd megmérgezte magát, erre vall ugyanis, a bal kezében talált két halálfejjel jelzett, mérget tartalmazó üveg. Az öngyilkosságot huszonnégy órán belül követte el. Zsebében egy dr. Lacroix Brunó névre kiállított vasuti szabadjegyet, gyűrűt, órát, zsebkést, hatvanhét fillér aprópénzt, több apró tárgyat és egy zárt levelet találtak, melynek borítékán a következő címzés volt: „Anyámnak, Lacroix Irénnek, Ferencz-körut 18.” A rendőrség kézbesítette a levelet a szerencsétlen fiatalember édes anyjának. Az öngyilkosság okát eddig nem lehetett megtudni, mert Lacroix csak ezt az egy levelet hagyta hátra, ennek tartalma pedig még nem jutott nyilvánosságra. Az életunt fiatalember nem élt a legjobban viszonyban családjával. Az édes anyja Budapesten lakott a Ferencz-körut 18. számú házban, míg az apja Lacroix von Langenheim Alajos, közös hadseregbeli vezérőrnagy, aki hat esztendő óta különváltan él feleségétől. Bécsben lakik. A fiatalember még egy hónappal ezelőtt az anyjával lakott Irma nevű nővérével, aki Corzan Avendano Béla miniszteri tisztviselő felesége. Négy héttel ezelőtt azonban összeveszett Lacroix Bruno az édes anyjával és másutt bérelt magának lakást. A Lágymányoson, a Müegyetem új épületében Szarvasi Imre egyetemi tanár asszisztense volt az elektrochemiai szakon. Három nappal ezelőtt a müegyetem egyik szolgálója járt a Ferencz-köruti lakáson és kereste a tanársegédet, aki már napok óta sehohsem volt található. Szarvasi tanárnak el kellett volna utaznia és ebben az utjában Lacroix kíséretére volt szüksége. Így került az eltűnésének híre a rendőrségre. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Kalandvagyó ifju.** Glieck Béla, tizenhét éves debreczeni ifju megszökött hazulról és azzal a szándékkal ment le Fiuméba, hogy onnan Amerikába vándorol világot próbálni. A fiu magával hozott kétszáz koronát is, ennek a pénznek azonban nyakára hágtott és csavargásra adta magát, mire a fiumel rendőrség letartóztatta és most szülei kívánságára mindaddig fogva tartják, amíg hazaszállításáról nem gondoskodnak.

— **Házasságok.** Ország Róbert, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója eljegyezte Ivándi Ilust.

Mayer Imre e hó 12-én d. u. 5 órákor tartja esküvőjét Grosz Elvirával, a dohány-utcai izr. templomban.

Bielek Aladár kultuszminiszteri segédfogalmazó jegyet váltott Budapesten Patzay Miczivel, Kapuvárról.

Koltai Mátyás, a Magyar Aszfalt Részvénytársaság cégvezetője eljegyezte Czukor Etát, Czukor Márton hőmezővásárhelyi földbirtokos leányát.

— **Bányász-sztrájk.** Az orloui főtárna bányászai számára ezernél is többen bérdifferentciák miatt sztrájkba léptek. Ez a tárna Guttman testvéreké. A peterswaldi Eugen-bánya munkásai tovább sztrájkolnak. Ez a tárna az ostrau-karvini bányatársaságé, ezelőtt gróf Larisch Jenő tulajdona volt.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzslés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombit) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postánutárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan hálsísser mindama gyomorbaajknál, melyekből a rossz emésztés és szákrekedés szokott kicikézni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postánutárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

— **Budapesti nagy vásár.** A kanadai antialkoholisták keresztülvették, hogy a kanadai képviselőház éttermeiből minden szeszes ital száműzetett. A magyar antialkoholisták sokkal szerényebbek. Megelégszenek az alkohol romboló hatásától. Az Általános Közjótékonsági Egyesület alkoholelleses bizottsága, hogy az üdvös munkásságához szükséges anyagi eszközöket gyarapítsa, május 2., 3. és 4. napján a városligeti Iparcsarnokban Budapesti nagyvásár címen pazar mulatságot rendez. Gróf Csáky Albinné, gróf Apponyi Albertné és Pejacsevich Jolán grófnő egész sereg előkelő és szép asszony segítségével hetek óta ernyedetlenül dolgoznak azon, hogy olyan pompás ünnepséggel lepiék meg a tavaszi lóversenyszezont idején Budapesten összehozott nemzetközi társaságot, amely díszére válik a magyar fővárosnak. A föltötte változatos és érdekes programmagas színvonalát jellemzi, hogy az Iparcsarnokban külön erre a célra felállított színpadon mind a három estén a m. kir. Opera és a Nemzeti Színház tagjai előadásokat fognak tartani. Ez előadások rendezését Mészáros Imre és Somló Sándor igazgatók vállalták el, ami garanciát nyújt arra, hogy ez a vásári színház igazi művelőzetet fog nyújtani. A fővárosi társaságban máris igen élénken foglalkoznak a Budapesti nagy vásárral és a közönség ez alkalommal nem is fog csalatkozni várakozásában. Az alkoholistáknak ott be kell majd látni, hogy alkohol nélkül, a pusztá gyönyörűségtől is meglehetünk.

— **Csalás Imling Konrád nevében.** A rendőrség ma délelőtt elfogott egy Végh Katalin nevű leányt, aki Imling Konrád igazságügyi államtitkár nevével visszaélve, több belvárosi céget megkárosított. Végh Katalin ugyanis sorra járta az összes jobbnevű üzleteket és mindenütt Imling Konrád nővérének adta ki magát. Kiválasztotta a legfinomabb és legdrágább árukat és azt részint elvitte, részint Imling Konrád lakására küldette, azonban sehol sem fizetett. Imling Konrád már több ilyen árut kapott, míg végre ma följelentést tett az esetről a rendőrségen. Ennek következtében detektívekkel figyeltették a belvárosi üzleteket és sikerült is elfogni Végh Katalint, amint éppen Ehrlich Karolin Koronaherceg-utca 8. szám alatt levő kézmű-áru-üzletében árukat válogatott ki. Előállították a rendőrségen és kihallgatás után letartóztatták.

— **Beccsapott ügyvéd.** Érdekes váltócsalási ügyben folytat a rendőrség nyomozást. A följelentést dr. Sándor Mihály ügyvéd tette, azt állítva, hogy rokona, Stark Jakab nagybecskereki kereskedő nagy összeg erejéig megkárosította. Dr. Sándor ugyanis még 1897-ben egy háromezer koronás váltót zsírált rokonának, aki a váltót öccsére, Stark Ármán, a lipótszentmiklósi takarékpénztár igazgatója révén Mauksch Henrik budapesti bankárnál leszámította. Azóta gyakran kellett neki a prolongált váltókat aláírnia, de a régi beváltott váltókat sohasem mutatták be neki. Néhány hónappal ezelőtt legnagyobb meglepetésére hater ezer korona értékű váltókat peresítettek ellene. Miután összesen körülbelül huszhuszonöt ezer korona értékű prolongált váltókat írt alá, dr. Sándor följelentésében ama aggodalmának adott kifejezést, hogy a Stark fiúvérek ezeket mind értékesítették. A rendőrség ez ügyben megindította az eljárást.

— **Öngyilkosság a fürdőben.** Szigetvári János balatonfüredi építész ma Veszprémben a közfürdő egyik kabinjában forgópisztolyal föbelőtte magát és nyomban meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **A tifusz.** A főváros területén tegnap sem volt tifusz-beteg. Február tizedike óta először történt, hogy három napon át nem volt új beteg. Vidékről vittek be tegnap betegeket a Szent Gellért-kórházba. Weiskirchner János napszámost Csepelről hozták Budapestre a járványkórházba. Tegnap 19 férfi és 30 nőt beteget gyógyítottak, megfigyelés alatt volt 8 férfi és 8 nő. — **Szombathelyről** jelentik, hogy ott a tifuszjárvány egyre veszedelmesebbé válik. Tegnap Brenner polgármester értekezletre hívta össze a város közegészségügyi bizottságát, hogy tanácskozzanak a tifusz

tovább terjedésének megállításáról. Több felszólalás után elhatározták, hogy a bakteriológiai intézetből szakértőt hívnak meg, hogy szemlét tartson és tanácsot adjon mihez tartás végett.

— **Bombavető vadász.** Aix en Provenceból érkezett jelentés szerint New Percellett-kastély előcsarnokában egy bomba felrobbant. A bomba igen jelentékeny kárt tett a kastélyban és felgyújtotta a közelében lévő erdőt is. Azt tartják, hogy egy vadászó boszüművéről van szó.

— **A vig-utcai merénység.** A rendőrség, mint már jelentettük, a minap letartóztatta Kovács Lajost, aki a Vig-utczában ki akart rabolni egy leányt. Most Kovács Lajosnak egy újabb büne derült ki. A minap ugyanis följelentést tett a rendőrségen Német Katalin eseléd, hogy egy huszonöt-harmincz évesnek látszó fiatalember meglöpte. Német Katalin április 7-én érkezett Budapestre a keleti pályaudvaron. Ott hozzászegődött egy fiatalember és vezetőnek kínálkozott. Együtt jöttek be a városba. Utközben a fiatalember talált egy pénztárczát, amelyben egy aranyos mellű és egy négyszáz koronás számla volt. A fiatalember a mellűt a leánynak adta, de ellenértékül négy koronát kért érte. Azután együtt maradt a leánnyal reggelig, ellopta tőle az összes holmiját, körülbelül százhusz korona értékben, aztán megszökött. A nyomozás kiderítette, hogy Német Katalin ellopott holmija teljesen azonos azzal a holmival, amit Kovács Lajos Kisfaludy-utcai lakásán tartott házkutatás alkalmával találtak.

— **Életunt emberek.** Szabó István hatvan éves bérkocsitulajonos ma éjjel a Gyarmat-utca 59. számú házában levő lakásán szívenlőtte magát. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegség. — A Nagymező-utczában levő Minta-szállóban ma éjjel revolverrel a szájába lövte Gergely Ágnes husz éves eseléd-leány. A mentők súlyos sebével a Rókus-kórházba vitték. Az életunt leány két levelet hagyott hátra, de ezekben csak a ruhái dolgában intézkedik; öngyilkosságának okát nem írta meg. — Ujpesten a Rákóczi-ut 7. számú házában ma reggel felakasztotta magát Kotika Károly faesztorgályos. Mire ráláttak, már meghalt. A rendőrség a halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitette. — Ugyancsak Ujpesten a Kossuth-utca 2. számú házában követelt el ma öngyilkos kísérletet Kárr Ilona tizenhat éves eseléd. A szerencsétlen leány marólugot ivott. A mentők bevitték a Károlyi-kórházba.

— **Halálozások.** Benedekfalvy Kiszely Károly nyug. min. osztálytanácsos, életének 86-ik évében hosszas szenvedés után Szatmártól meghalt. — Kreisz János, a szerb királyi koronás házi érem tulajdonosa, életének 63-ik évében meghalt Budapesten.

Ij. Meczner Gyula, a „Zemplén” főszerkesztője 32 éves korában Budapesten elhunyt.

— **A Magrád-tátrából.** A Poprádfelka—Tátrafüred és Tátrafüred—Tarájka közötti villamos vasút építése serényen folyik és remélhető, hogy ezen két vasút, mely a Tátra legszebb pontjában, a gyönyörű Tátrafüredben egyesül, a közeledő nyári idény elején a forgalom részére megnyílik. Ezen vasutak által a bájos fürdőhely, mely évenként a fürdővendégek és turisták ezreinek nyújt üdülést és kellemes szórakozást és amely eddig is gyűlhelye volt a bel-és külföld legjobb társaságainak, nemcsak az idegenforgalom hatalmas fellendülésének biztosítékává válik, hanem egyúttal a lehető legkönnyebben és legkényelmesebben lesz megközelíthető. A nyári idényre már most is szokatlanul nagy a lakáskereslet és a fürdőigazgatóság is nagyban készül a megérkező vendégek fogadására és mindent megtesz, hogy a szórakozásokat minél változatosabbá tegye. A fürdőhely viszonyairól bármilyen felvilágosítással, prospektusokkal, lakástervekkel, stb. szívesen szolgálnak a tátrafüredi fürdőigazgatóság és az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat R.-T. Budapest, Vígadó-tér 1.

x A most lezajlott tavaszi vásáron a Magyar Ipar- és Árubank R.-T. áruosztálya néhány hazai iparcikkkel jelent meg a vásáron. Különösen felkelte az államtitkár figyelmét a bank egésze alatt álló Magyar Sablongyár Részvénytársaság izlőcs kiállítás. A részvénytársaság nevében Barta Béla igazgató fogadta és kalauzolta körül az államtitkárt, aki így szólt az igazgatóhoz: Gyönyörűek a társaság gyártmányai, de ugy-e bár, Bécseszel szemben nagy a küzdelmük? Az igenlő válasz után készszenítással bucsuzott Szerényi Barta igazgatótól.

x **Zászlók,** címerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-téle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Idegesség, ideggyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnemű, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyheség, göröcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterapeutai intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalommentes.

x **Az előkelő világ** kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőink mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpa bevésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Serravallo

China-bora vassal.

Erősítőszeregyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és üdülőknek. Étvágygerjesztő, ideget erősítő, vért javító-szer.

27840

Kifutó izl. — Több mint 5000 orvosi ajánlat.

SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszerárakban. Fél literes üveg 2 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-melleg kénos források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, kőszvényidez, borbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő” Részv.-Társaság

A málnási SICULIA forrásvíz

páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő; a gyomorégést azonnal megszünteti. A gége, torok, tüdő, gyomor, vese hurutos bántalmainál az

összes gyógyvizek hatását fölülmulja.

Kapható gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben

Főraktár:

BRÁZAY KÁLMAN, BUDAPEST,

Iózsai-körút 37. — Telefon 59-46.

Erzsébet Sósfürdő Budán (Kelenföld) egész évben nyitva van. Villamos közlekedés a fürdőig.

Nyaraló.

A budai hegyvidéken, villamos mentén, nagy befásított kertben fekvő három tágas szobából, konyha és mellékhelyiségekből álló butorozott nyaraló, nagy verandával olcsó bér mellett kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. Telefon 586.

Románbanktól

Tisztviselők

5-40 évre.

Földbirtokra

4%-ra az érték 65-80%ig.

Házakra

I. II. és III. helyre.

Képviselet:

Országos Földhitel,

Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A semlegesek. — Flórenczi tragédia.

— Kettős bemutató a Nemzeti Színházban. —

Zborai Aladár egyike az érdekes szemlélőknek és megfigyelőknek. A társadalom élő szervezetében, az élet sodrának, forgatagának kellő közepén állva, keresi a szenvedélyek forrásait s az indulatok nagy és kicsi ütköző pontjait.

„Semlegesek” című darabjában, mely ma került színre először a Nemzeti Színházban, azok a nők jelennek meg, akik maguk tartják el magukat és ráadásul családjaikat is. A par excellence kenyérkereső nők ezek akiket elfoglal az élet gondja, az örökös munka, az étellel való viaskodás. Mindez úgy lefoglalja őket, hogy szinte megfigyelnek a nemükről. Távol esnek azoktól az örömtől, amelyek más, boldogabb nőknek jutnak osztályrészül. Alkalmuk, idejük nincs, hogy szerelmi regényt szöjjenek-fonjanak; közel sem jutnak az örömeik forrásaihoz. Dolgoznak, elfáradnak s mire eszmélni tudnak, itt van az öregség, a maga tompaságával, szürkeségével és egyhanguságával.

Ezeket a nőket nevezi Zborai „semlegesek”-nek, vagyis olyanoknak, akik quasi nem nélkül valók. Benne vannak a nagy forgalomban; az élet hatalmas hullámai átsapkodnak rajtuk s mégis ugyiszólva kívül állnak az igazi életen. Zborai részvétet és szánalmat érez irántuk s kísérletet tett, hogy egy szindarab keretén belül világot vessen ezekre a nem éppen boldogtalan, de semmiestre sem boldog női teremtsékre.

Akármi kifogást is lehet tenni a „Semlegesek” drámai technikája ellen, bármilyen fogyatkozásai legyenek is a színmű kompozíciójának, ez az alap gondolat mégis értéket és érdekességet ad Zborai darabjának. Az élet nagyobb örömein kívül maradt nők megfigyelése és karakterizálása alkalmas arra, hogy körülötte egy szindarab épüljön föl.

Egy botlásnak és egy szerelmnek történetét foglalja magában a szindarab. Egy egészen fiatal lány halálosan belészeret egy már nem egészen fiatal emberbe. A házasságnak semmi akadálya nem volna; mert a leány azonkívül, hogy szerelmes, szegény is és örülnie kellene a jó pártnak. De a leánynak van egy nővére, akivel választottjának vagy nyolcz esztendő előtt benső szerelmi viszonya volt. Ez az ütköző pontja a színműnek. A másik nővér véletlenül megtudja, mi történt nyolcz esztendő előtt s nem akar beleegyezni a házasságba. Minthogy ez a nővér képviseli a család akarat-energiáját, ennek folytán az ő ellenkezésén hajótörést szenvedhet a házasság.

A drámai összeütközés hevesességét enyhíti az, hogy a nyolcz év előtt elcsábított leány nem igazi vérbeli nővére a fiatal leánynak. Valamikor örökbe fogadta a család. Lehetséges, hogy Zborai eredetileg igazi nővér gyanánt szerepeltette ezt a leányt s csak színházi tanácsadók unszolására változtatta át, hogy úgy fejezzem ki: fogadott nővérek. Nem a legjobb tanács volt. Mert ha már ez az egyetlen összeütközése a darabnak, akkor komolyan kellene lennie.

Igy azonban átváltozik a konfliktus olyan esetté, amely az életben vajmi gyakran fordul elő. Száz meg száz lány botlik és bukik el. Aki nek botlása nem okoz tragédiát, az szépen és észrevétlenül vándorol át az életen. A férfi pedig, aki mint csábító szerepelt, jóformán meg is feledkezik a kalandról. De ha ugyanaz a férfi, aki egy leányt elcsábít, annak nővérét akarja feleségül venni, akkor ez már mindenesetre problémát jelent, még pedig olyan problémát, amelyet az élet ad föl. Mindenesetre kár volt ezt a problémát letompítani és megennyíteni azzal, hogy csak amolyan mondott nővér volt az elcsábított leány.

A házasság ellen tiltakozó nővér addig tiltakozik, amíg maga is meg nem ismerkedik a szerelm mindenhatóságával. Egy festő, aki régóta szereti, megkéri a kezét s miután ő a boldogság utjára tér, nem akarja nővére boldogságának útját állani. Beleegyez a házasságba s a multra ráborítja a feledés fátyolát.

A darab cselekménye nem gyújt nagy izgalmakat; az indulatok sem lobognak oly vehemens lánggal, hogy szivszoritva lesnök az összeütközés eredményét. De megösmékedünk a Zborai által „semlegesek”-nek mondott nők fájával s

van módunk azoknak lelkivilágába s katasztrófába pillantást vetni. Irodalmi munkát kapott a Nemzeti Színház, amelyvel érdemes volt foglalkozni.

A szereplők is jó munkát végeztek. Ligeti Juliska friss és kecses volt; hangja is szebben csengett ma, mint máskor. Általában ő képviselte a színműben a világosságot. Pethes a fiatal lány kéréjének szerepében egyszerűen, pose nélkül játszott, ami játékának előnyére vált. Jó szerepet kapott Molnár László egy öreg alezredes szerepében, amelyet kellő bonhomióval ruházott fel. Vizvári Mariska és Molnár Rózi sok melegséggel és közvetlenséggel játszták szerepeiket. A szerzőt minden felvonás után többször idézték a lámpák elé, bizonyítékul annak, hogy a közönség akceptálta a darabját.

Előzőleg egy kis kóstolót kaptunk abból a tűz-italból, melyvel Wilde Oszkár irodalmi munkásságát elnevezni hajlandó vagyok. Valóban, a „Flórenczi tragédia” című blüette egészen és teljességben Wilde Oszkár tüzet lehelő műhelyének produktuma gyanánt szerepelhet. Majdnem olyan perverz irányú, mint a „Salome” s talán egészen abban a hangulatban íródott, amelyet csak a félőriület, a szelid téboly tud teremteni.

A „Flórenczi tragédia” úgy szaturálva van emésztő lángokkal, hogy majdnem minden sora perzseli a nézőt. Ilyet normális író kigondolni nem tud. Nem tud kigondolni a nagy talentum sem, bárhogyan szállja is meg az alkotási vágy ihlete. Ez a darab csak olyan író agyában és képzeletében születhetik meg, aki — mint Wilde Oszkár — testestől-lelkéstől kitépte magát minden néven nevezendő törvényből és lerázta magáról a szabályok összes bilincseit.

Az egész darab letompított diapasonban folyik le. Wilde Oszkár mérsékelni akarta magát; igyekezett féket tenni féktelen szenvedélyeire, de csak azért, hogy mindenki annál jobban érezze, mily feneketlen mély indulatok lakoznak benne. Az egyfelvonásos tragédia iszonyu és minden arányokat túlhaladó szenvedélyt fejez ki, oly szenvedélyt, mely már elveszti annak a jogosultságát, hogy szenvedélynek nevezessék és eléri azt a határt, ahol a perverz indulatok kezdődnek. Ez a darab a szó legigazibb értelmében szörnyű, de abban az arányban, amelyben szörnyűségei növekednek, növekedik egyszersmind érdekessége is.

Flórenczben vagyunk a tizenhatodik században. Egy kalmár feleségének boudoirjában kéjeleg Guidó herceg, a trón várományosa, a kalmár fiatal feleségével. Az asszony hevülékeny, bőre „puha és lángoló”, csókja észvesztő. Éj van. A lámpát is eltávolítják a kiejelgők s csak a hold irigy világát bocsátják a szobába.

Az örjögő szerelmeskedést a kalmár-férj zavarja meg. Hazaérkezik utjáról, melyet lóháton tett meg. Hátán czipeli batyuját, mikor belép s leteszi a szoba közepébe. Aféle tizenhatodik századbeli zsidó kalmár ez, akinek minden gondolata az üzlet és pénz.

Észreveszi a herceget, a daliás alakot, aki egy percze sem hőknen meg a férjtel. Ki fog félni egy házaló kalmártól? A férj eleintén felesége rokonának tartja az ifjút. Ez megmondja, hogy nem rokon s azt is megmondja, hogy ő a trón várományosa. A kalmárnak felvillan a szeme. Árúját kínálja a hercegnek, aki százezer koronát kínál egy köpenyért, melynek csatja gyémánt s gombjai égő rubinok. Mindez halk hangon történik. De ezenközben fölébrednek a szívekben a vérengző bestiák. Szörnyű pillanatok bekövetkezésére vagyunk elkészülve, különösen attól fogva, hogy a kalmár tisztába jut vele, hogy miért találta itt a herceget.

Az asszony nem egészen néma szemlélője a nagy indulatok fölébredésének. Fölébred benne is valami; a legborzalmasabb vágy: vért akar látni. Biztatja a herceget, hogy ölje meg az urát. A vére szomjazó, lihegő vadállat vágya ez. Itt kezdődik a perverz-szenvedély, melynek határát sem az író, sem a szereplő, sem a néző nem látja sehol. Mert az asszonynak mindegy, kinek a vére fog omlani. Ő csak vért, piros és párolgó vért akar látni s ez az indulat sikolt benne. Mi halljuk ezt a sikolyt, noha csak a végén tör ki belőle; halljuk és velőnk megborzadunk az iszonytól, amelyet terjeszt.

A férj mintegy játékból kezébe veszi a herceg kardját. Suhint vele: nézi pengéjét, viz-

gálja hallékonyságát. Arra kéri a herceget alázatos, az indulattól vibráló hangon, hogy mérje össze kardját az övével. Mert hej!... Neki is van ám kardja! Régi velencei penge. Ki tudja, hogy került a házába. Raita asszony! Gyujts fáklyát és világíts!

Az asszony fáklyát gyújt és világít a viaskodóknak. Herceg és kalmár párviadalra kelnek. Az asszony pedig ebben a látványosságban kéjeleg. Mert neki közömbös, hogy ki esik el; csak elessék valaki; csak vér párologjon; csak halálhörgést halljon. Akárki fog elesni, ő annak a kariába veti magát, aki a másikat megöli, legyen az a kalmár, vagy a herceg.

A pengék összezsapnak. A legborzalmasabb viadal ez, mely színpadról valaha rettegette a néző lelkét. Most szünet áll be; a kalmár sebet kapott. Ejh! csak karczolás. Be akarja kötöztetni sebéit. Az asszony kötözi is, hogy folytathassa a viadalt. Mert nem ez az, amit az asszony látni akart, hanem véres halált várt.

— Menjünk törre! — szól rekedt hangon a kalmár. — A török is előkerülnek. Az asszony félreteszi a fáklyát. Így bizonytalanabb, hogy kinek a szívet járja át a hideg vas.

— Történik-e sebesülés? Nem tudjuk. Csak azt látjuk, hogy a deli herceg elesik s a kalmár a két kezével fojtogatja. Vaskarika gyanánt szoritja markával a herceg torkát s az asszony magából kikelve, kivetkőzve emberi voltából és minden nőiességéből, lesi a végső jelenetet.

— Irgalmazz! — rebegi a herceg — apám egyetlen fia s trónjának várományosa vagyok!

A kalmár fojtogatja tovább.

— Hívi papot — nyögi a herceg tovább.

— Nemsokára istened előtt fogsz állani. Gyónj meg annak, ha meg akarod gyónni bűneidet.

A herceg meghal. Megfojtva hever a szőnyegen s a szörnyű munka után a kalmár villogó szemekkel, vértől részegen kapja föl a tört, hogy az asszony szívébe mártssa.

Az asszony pedig kitarja kariait. Vágya belt; vért látott; halálhörgést hallott. Halványra vált arcczal ott fekszik kedvese a lábai előtt. Most már meghódította az ura. S ujjongva, sikoltva a kéjvágytól, várja urának közeledését.

— Miért? ... Miért nem mondtad soha, hogy ilyen nagy n erős vagy? ...

A kalmár kezéből kihullt a tör. Vérszomja lecsillapult. Az asszony észvesztő indulata őt is félőrüllté teszi. Belőle is kitör a vadállati sikoly:

— Miért? ... Miért nem mondtad soha, hogy ilyen gyönyörű vagy? ...

A sötét kép előtt lehall a függöny. Mi volt ez, kérde az eszmélni kezdő néző. Borzalmas álomlátás; sötét rémekkel teljes fantazmagória. Betegesen elfajult, vizióktól háborgatott képzelet szüleménye. Semmi más. Ilyet csak degenerált fantázia tud teremteni. Közönséges mértékkel mérni ezt a torzszülöttet nem lehet. Csak az seíti meg némiképpen, hogy mi sugalmazta Wilde Oszkárnak ezt a tragédiát, aki meghalt a nagy szenvedély hívó szavát.

S annál borzalmasabb ez a vizió, minél szebb. A nyelvezet tele van csodás és varázsos szépségekkel, melyek költészettel teljesekek, szinte mámorítóak és észvesztőek. A tűz-lehelet kiárad minden szóból, minden mondatból. De ez a költészet beteg s a fény, mely végigömlik rajta, az égő mocsárlég fényénél nem egyéb. Alkalmas arra, hogy megfertőzze a költészet levegőjét. Akármilyen szép is, sok ilyent nem birna el sem a költészet, sem a színpad.

Csak három szereplője van a blüette-nek. Márkus Emma játszza az asszonyt. Valósággal diabolikusan interpretálta a perverz nőt. A darab megfelelt játékának: szép és borzalmas volt. Gál Gyula a kalmár szerepében elékezett művésze csúcspontjára. Leirhatlan erő és hatalom nyilvánult meg játékában. Mozdulatai, hanghordozása, felfogása egyformán megrázta a néző lelkét. Az eliojtott szenvedélyt éppen úgy, mint az indulat kitörését művészi tökélyvel már nem lehet játszani. O dr y a deli herceg szerepében szintén helyén volt. Oly nagy feladata nem volt, mint Márkus Emmának és Gálnak, de ami feladata volt, azt művészi módon megoldotta.

A fordítást Pásztor Árpád végezte. Ő is művészi munkát teljesített, mert minden fordulatot hűen visszatükrözött, még a legszubtilisabbat is.

Timár Szaniszló.

Strindberg-este.

A berlini Hebbel-Theater vendéjátéka. —

A Magyar Színházban ma volt a berliniek második vendéglőadása. Strindberg Ágost, a svéd nagy mesterének három egyfelvonásosát játszották.

Az első, a „Hitelezők“ című, egy nagyon sötét, nagyon komor, mondhatnám sivar dráma. A színlap „tragikomédiá“-nak mondja; nem tudom, a szerző is így nevezi-e, de ha igen, úgy nagyon megzavarta azt a fogalmat, melyet a tragikomédiáról alkottam magamban s mely abból áll, hogy egy tragikusnak induló eset hirtelen fordulattal neveltséges véget ér.

Nos, szeretném azt az embert látni, aki a „Hitelezők“ három szereplőjének esetén nevetni tudna!

Egy kaczer asszony megcsalja és elhagyja az első férjét s később egy festőnek lesz a nevelője. Kiszípolozza a férje szellemi és testi erejét s amikor ez hátrgerincsorvadásos lesz, vigán megcsalja másokkal.

Az első férj véletlenül rájuk bukkan és úgy áll bosszút, hogy a beteg ember szemét kinyitja s hogy semmi kétsége se maradjon az asszony mivoltáról, szerelmi ömlengéseik tanujává teszi. A szerencsétlen betámolyog, szívvelhűdés éri, meghal.

A másfél óráig tartó gyötrelmesen kegyetlen párbeszéd okozta lidércnyomásából a második darab, „Az erősebb“ váltott meg.

Egy cukrász-üzlet külön szobájában találkozik két barát: X-né Y kisasszonnyal. Az asszony örömmel üdvözlő barátját, ez azonban duzzogva hallgat. Nem is jut szóhoz, csak a szeme felelget a fecsegő asszony szóáradatára.

X-né ugyanis a házi boldogságát mondja el s közben, barátja néma pillantásaiból megérti, hogy ennek viszonya volt férjével. Feltételezése felbred, szemrehányásokat zúdít a leányra, de végül azzal a megnyugtató következtetéssel távozik, hogy ő az erősebb, mert elhódította a szeretett és kétségkívül nagyon irigylésre méltó férfit.

A szellemes apróság nagyon mulattatta a közönséget, bár akadtak némelyek — természetesen férfiak — akik semmi áron sem akarták elhinni, hogy egy nő képes legyen husz perczig — hallgatni.

A harmadik Strindberg-darab címe: „Nem jó a tüzzel játszani“. Valami nyaralóhelyen együtt tanúzik az apa, az anya, a férj, a feleség, a jó barát és egy unokanővér. Mint a legtöbb nyaraló, ezek is a dolce far niente-nek élnek. A téletlenség és unalom rossz tanácsadók: A feleség és a jó barát egymásba szeret s a flegmatikus férj még szítja a tüzet. Amikor csakugyan lobbol vet, a szerelmesek tisztességtudón bevallják a férjnek.

— Helyes — mondja ez — legyetek egymáséi. De természetesen úgy, hogy mi elválunk és ti összeházasodtok.

Ez a megoldás felnyitja a tüzzel játszó szerepeit. A jó barát kerekelt old, a feleség szégyenében sirógörcsöket kap és a férj... a jövőben valószínűleg jobban fog vigyázni a tüzre.

Szellemes ez a darab is, de a Strindberg szellemessége olyan, miha francia pezsgőbe kesernyős ürmöt vegyitnének. Csipős is, de fanyar is.

A nagy nőgyűlölő e három darabjában se tagadja meg magát. Korbácsának sebző vágásait, gunyjának nyilait mindig csak a női nem ellen használja fel. Pedig ő maga egyik feleséget a másik után választja, — vagy éppen ezért.

A budapesti közönség kevéssé ismerte eddig Strindbergét. Reinhardt társulatától láttuk a „Fröken Juliet“ (Julia kisasszony), a Thalia pedig a „Fadren“-nel (Az apa) aratott szép sikert. Tudommal ez az egész.

Sokáig hazájában sem akarták elismerni, de a svédok most már büszkén vallják a magukénak és hogy a „senki se próféta a saját hazájában...“ ne legyen rájuk alkalmazható, Stockholmban külön Strindberg-színházat építettek, melyet „A máglya“ című színművével nyitottak meg, s melyben kizárólag Strindberg darabok fognak színrekerülni.

Hát, úgy érzem, hogy ez mégis kissé sok a jóból, s hogy a Strindberg-színháznak is az lesz a sorsa, mint a berlini Hebbel-Theateré, — hogy csak a neve marad meg.

A mai szereplők kitünő összjátékban, a tegnap kimondott véleményemet megerősítették: Nagyon el-

fogadható, jó színészek, akiknek élvezetes estét köszönhetünk. Rosa Bertens az első két darabban erősebben pointezett a kelleténél és egy olyan rettetetes pongyolában jelent meg, hogy egy páholybeli hölgy ifedtében felsikoltott, a másik pedig elájult. De játékába is annyi színt vegyített, amilyen tarka az a pongyola volt és ezzel kibékített.

Marie Mayer a második darabban azzal hatott kellemesen, hogy beszédesen tudott hallgatni. Sajnos, a harmadikban megszólalt. — Roland Ida volt a tüzzel játszó feleség; tulínomult fizikumának és szenzibilitásának elhittük, hogy könnyen tüzet fog.

Konrad Wieno patológikus allűrökkel játszotta az első darabbeli férjét, Adolfe Edgar Licho jóízű flegmával a harmadik darabét. A legnagyobb sikere ma este is Paul Ottonak volt, aki a boszuálló „hitelezőt“ és a „megpörkölődött“ udvarlót kitünően játszotta. A közönség a darabok végén már olyan követelő szeretettel kiáltotta a nevét, mint ahogy a kiválasztott kedvenceivel szokta tenni.

K. E.

(*) A Népszínház karszemélyzetének jutalomjátéka.

Ma délután a Népszínház-Vigoperában a „Tündérlak Magyarhonban“ került színre a karszemélyzet jutalomjátékául. Emelte az előadás érdekességét, hogy abban, mint vendégek résztvettek: Blaha Lujza, Hegedűs Gyula, Szirmai Imre és Ujvári Károly, ezenkívül a második felvonás keretében nagyszabású hangverseny volt, fővárosi színházaink több művésznője és művésze vendégszereplésével. A színház ez alkalomból szufolágis megtelt és a közönség zajos tapsal fogadta a vendégművészeket már színpadrálpépük alkalmával. Különösen sokat tapsoltak Hegedűs Gyulának, Szirmai Imrénnek és Ujvárinak, ki régi jó szerepét, a kisbíróját játszotta. Ez alkalommal ismét felhívjuk a Népszínház igazgatóságának figyelmét arra, hogy Ujvári Károly, ki huszonhét évig volt tagja a Népszínháznak, még most is szerződés nélkül van, pedig az ő szerepkörében kevés ilyen jó színésznő van. A második felvonás kabaretjében résztvettek: Ledófszki Gizella, ki különösen az „On reviens ton jours“ dalával ért el nagy hatást. Turcsányi Olga az ő ismert művészetével adott elő egy francia kuplét. Küry Klára „Yes, yes, yes“ nótával aratott sikert. A siker oroszlanrésze kétségkívül Medgyaszay Vilmán volt. A nagy művészzel előadott Altató dala oly mély hatást tett a közönségre, hogy alig akarta elengedni a színpadról. Csodáljuk, hogy e kiváló művésznő még nem tagja valamelyik drámai színházunknak, hol az ő sajátos művészetének sokkal tágasabb tér nyílne, mert olyan drámai erő mint Medgyaszay Vilma nem sok van a fővárosi színpadokon. Nagy derűtséget keltettek Sajó Géza, Győző Lajos és Baumann Károly kupléi is. A conferencier tisztjét igen szellemesen Nagy Endre látta el.

(*) A Vörösmarty-szobor. A Gizella-téren köfáragók az utolsó simításokat végzik Kallós Ede, Teles Ede és Márkus Géza hatalmas arányú szép munkáján, a Vörösmarty-szobron. Maholnap meglesz a szobor leleplezése és a szobor-bizottság most ismét sürűbben kell, hogy tanácskozzék az utolsó intézkedésekről. A szobor-bizottság ma délután öt óra körül ülést tartott az Otthon irók- és hírlapírók köre helyiségeiben. Az ülésen ott voltak: Rákosi Jenő elnök, Sajó Aladár jegyző, Beóthy Zolt, Erős Gyula, dr. Gonda Dezső, Gelléri Mór, Körösy Albert, Lendvay Sándor, Lyka Károly, Senyey Károly és Zilahy Simon biz. tagok és a tervező művészek közül Kallós Ede és Teles Ede. Az ülésen először azokról az intézkedésekről volt szó, amelyek az elnökség a legutóbbi ülés óta a bizottság felhatalmazásával tett. Ezután Sajó Aladár jegyző, miután részletesen beszámolt a szoboralap összegéről, jelentette, hogy a szobor történetét mind a mai napig már megírta és arra kérte a bizottságot, hogy legjobb belátása szerint intézkedjék, illetőleg adjon felhatalmazást a történet kinyomatására nézve, mert a történetnek a szobor leleplezésével körülbelül egy időben kellene megjelenie. A bizottság örömmel fogadta a jegyző bejelentését, amelyet hosszabb érdekes tanácskozás követett. Rákosi Jenő, Beóthy Zolt, Lyka Károly, Zilahy Simon felszólalása után a bizottság olyan határozatot hozott, amely szerint a szobor

történetének könyve valóságos díszmunka lesz, méltó arra, hogy mindenki megvegye magának emlékül. Sok képpel illusztrálva, be fogja mutatni a történet a szobor megteremtésének minden fázisát a legelső értekezlettől kezdve egészen a szobor leleplezésének legutolsó mozzanatáig. A bizottság ezután ünnepiesen átadta Kallós Edének azt a 40 frankos aranyat, amelyet annak idején Hupka Lajos nyug. törvényszéki bíró küldött azzal a kikötéssel, hogy felvátlanul annak a szobrásznak adják, aki a szobrot el fogja készíteni. Teles Ede a 40 frankos aranyról lemondott művésztársa, Kallós Ede javára, mint akinek a szobor megalkotásában oroszlanrésze van és e lemondás következtében adták ma át az aranyat Kallós Edének. Átvették a szobrászművészek a márvány valamelyik jól látható, de nehezen megközelíthető részébe való beillesztés végett azt a Máriás-huszast is, amelyet a gyűjtés alkalmával Liskay János ungvári Szent Antal kenyerére szorult koldus küldött azzal a kéréssel, öntsék a szobor érézébe, hogy a szegény koldus vagyona is ott legyen. Amig úgy állott a dolog, hogy a főalak bronzból készül, e megható adományt a bronzalakba akarta a bizottság beferrasztani, de mivel később az lett a határozat, hogy a főalak is márványból készüljön, elhatározta a bizottság, hogy a Máriás-huszast a márványba illeszti. Ebből a célból ma vették át a szobrászok a régi, érdekes huszast. Végül szóba került a szobor leleplezésének kérdése. Ma már körülbelül biztosan megállapították, hogy május hónap folyamán megtörténik a szobor leleplezése, amelyet a bizottság nagy ünnepléssel fog rendezni. Az ünnep rendezésének előkészítésére már ma megbízást kapott az elnökség és nemsokára teljes erővel megindul az erre való készülődés.

(*) Carmen Debreczenben. Bizet örökbecsű zenei alkotása tegnap óriási tetszés mellett került színre Debreczenben. Az előadás ismét alkalmat adott Fehér Olgának, hogy nagy hangtudásával és zenei intelligenciájával elragadja a debreczeni publikumot. Micaela szerepe különösen megfelelt a művésznő egyéniségének, aki a szerep minden árnyalatát művészi eszközeinek diszkrét alkalmazásával érvényre hozta. Mellette a sikerből kivették még részüket Horváth Kálmán, Lónyay Piroška és Zsigmondy Anna.

(*) Kamarazene. Magyar estével fejezte be ma a Budapesti Kamarazene-Kör ideai hangverseny-ciklusát. A műser két sarokpillérét Huber Károlynak vonósnégyesre írt „Szózatváltozatai“ és Dohnányi hatalmas zongora-ötöse képezték. A „Szózatváltozatok“-at és utána Lavotta szerenádját dr. Gobbi Károly, Lechner József, Bergmann Endre és Vaskóh Béni szépen és meleg érzéssel adták elő. Dohnányi kvintettjében Müller Eugénie művészi felfogással és nagy technikai készséggel játszotta a zongoraszólamot. Derekasat támogatták őt Ipoly István, Magyar Ernő, Haják Károly és Tonházi Frigyes. Haják Károly különben még Bloch József „Airs Hongrois“ című darabjának bravuros előadásával is bizonyította, hogy nagyon tehetséges és alaposan képzett hegedűs. A hangverseny érdekességét fokozta Cervi Anna művészi éneke, aki Hubay Jenő és Tarnay Alajos dalaival, főleg pedig a La Grange áriával zajos sikert aratott.

(*) Zeneművészek a kultuszminiszternél. A magyar zenepedagógiai társaság tegnap tisztelgett gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél Hubay Jenő elnök vezetésével. Hubay elnök beszédében lelkes szavakkal vázolta a hazai zene és énekoktatás jelenlegi állapotát és kérte a miniszter erkölcsi és anyagi támogatását a magyar zenepedagógiai társaság céljainak eléréséhez. Apponyi meleg szavakban köszönte meg a társaság tisztelgését, biztosítva azt jóindulatáról és pártfogásáról. A küldöttség Tóth János és Molnár Viktor államtitkárnál is tisztelgett.

(*) A vörös Gred. A bécsi udvari operában tegnap került színre Bittnernek „Die rothe Gred“ című operája szép sikerrel. A czimszerepet Gutheil-Schoder énekelte. Az operát, hír szerint, Mészáros Imre igazgató is megszerezte előadás céljából. Az operát először Frankfurtban került színre.

Bécsből jelentik, hogy Bittner operáját a budapesti Operaház is megszerezte előadásra.

(*) A latkozat gium vá felé“ című kevíts mondja, és 1902. szeptember 10. napján orosz író mai napján meg azért szer tan, ami a pörben azért, mi ségem, h vádja me

(*) Nár, a k gyuladást értesülünk hogy ma belül meg

(*) S este nagy soproni záró ünneplés, tisztán cs darabok az érdem sikerült n ami kultu

(*) K vics Jen egy évre pesti Nem dor e gya mult csütő című na szotta Tal szerepben

(*) A színház-Vi felesége a vonzó és bár két na játszanak ismert kiti érdekesség és Küry és husvét nap délután Küry Klára feleségel.

(*) Kresz Géza dezett. A és ünnepe

(*) Cs der Wien hogy a cs kalmából nemzeti szülés is nek erősen csi községi élen, akad vendégszer radikálisok kal zavart Bécsben id látogatta B trák korm rülmények szereplését lentette eg szereplését abba politik prágai táv vendégszer lótlanak.

(*) Sz baritonista, pelt nagy társulatho kai színház mári szinje

(*) A szágos Sző ban rende mindegyre legutóbb t között első

(*) **A megváltás felé.** Felkértek a következő nyilatkozat közlésére: Az „Alkotmány” mai száma plágium vádjával illet engemet, mert „A megváltás felé” című darabom témáját és alakjait szerinte Juskevits orosz írótól loptam, akinek műve, mint mondja, legelőször 1905-ben jelent meg Stuttgartban és 1902-ben ismertették Magyarországon. Ezzel szemben a következőket jelentem ki: Juskevits orosz írónak egyetlen művét sem ismerem, mind a mai napig még ismertetéséből sem; az említett, 1905-ben megjelent munkából pedig nem lophattam már azért sem, mert a darabomat már 1904 nyarán írtam, amit több tanuval fogok bebizonyítani abban a pörben, melyet az „Alkotmány” ellen indítok, nem azért, mintha ettől a laptól elégtételre volna szükségem, hanem csak azért, hogy módot adjak neki a vádjá mellett való helytállásra. Garami Ernő.

(*) **Nagybeteg szobrásztanár.** Radnay Béla tanár, a kiváló szobrászművész, pár hét előtt tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. Mint örömmel értesülünk, a beteg művész állapota annyira javult, hogy ma már elhagyhatta az ágyát és rövid időn belül megkezdheti működését.

(*) **Soproni színészet ünnepe.** Sopronban holnap este nagy ünnep lesz abból az alkalmából, hogy a soproni színház befeljezte a szezon. A szezonzáró ünnepségnek különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy ez volt az első szezon, amelyben tisztán csak magyar nyelven kerültek színpadra a darabok Sopronban. Nádaszy igazgató társulatát az érdek, hogy a város német lakosságát teljesen sikerült meghódítani a magyar előadások számára, ami kulturális szempontból nagyfontosságú.

(*) **Kürthy György Kolozsvárott.** Dr. Janovics Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója egy évre szerződtette Kürthy Györgyöt, a budapesti Nemzeti Színház fiatal tagját, akit Somló Sándor e gyakorlati időre szabadságot. Kürthy, aki a múlt csütörtökön Porzsoló Kálmán „Az asszony” című nagyhatású színművében szép sikerrel játszotta Tabajdy Andort, a jövő héten ugyanebben a szerepben mutatkozik be a kolozsvári közönség előtt.

(*) **A Népszínház-Vigopera nagyhete.** A Népszínház-Vigopera husvétit hetében ismét a Három feleségé a vezető szerep. Az állandóan telt házat vonzó és egyre népszerűbb Lehár operett — ámbár két napon, nagypénteken és nagyszombaton nem játszanak a színházban — öt estén kerül színpadra, az ismert kitaláló együttesével. Az e heti összes előadások érdekessége a két illusztris művésznő Blaha Lujza és Kürty Klára fellépte lesz. Blaha Lujza kedden és husvéthétfőn este a Nagymamában, husvétvasárnap délután pedig a Falu rosszában lép fel, míg Kürty Klárának jutnak az összes többi esték a Három feleséggel.

(*) **Hangverseny.** Besztercebányán tegnap Kresz Géza hegedűművész önálló hangversenyt rendezett. A hallgatóság zsufolóság megtöltötte a termet és ünnepelte a művészt.

(*) **Cseh színház Bécsben.** A bécsi Theater an der Wien igazgatósága tudvalevőleg elhatározta, hogy a császár hatvanéves uralkodói jubileuma alkalmából vendégzereplésre hívja meg a prágai cseh nemzeti színház tagjait. A terv a Reichsrath tegnapi ülésén is szóba került, ahol a csehek nevében Stanek erősen méltatlankodva elpanaszolta, hogy a bécsi közönség, Luggerrel és Peschka miniszterrel élén, akadályokat gördít a cseh nemzeti színház vendégzereplése elé. Stanek felszólalását a német radikálisok természetesen folytonos közbeszólásokkal zavarták. Egyébként a prágai nemzeti színház Bécsben időző igazgatója, Schmorauz, tegnap meglátogatta báró Beck miniszterelnököt, hogy az osztrák kormányelnök figyelmét felhívja azokra a körülményekre, amelyek a csehek tervezett vendégzereplését megnehezítik. Schmorauz igazgató kijelentette egy újságíró előtt, hogy a csehek vendégzereplését leghelyesebb volna elhalasztani, miután abba politikai momentumokat is kezdtek keverni. Egy prágai távirat szerint a cseh nemzeti színház bécsi vendégzereplésének elhalasztásáról szóló hírek valótlanak.

(*) **Szerződtetések.** Szalma Sándor, a vidéki baritonista, akl legutóbb Kolozsvárott vendégzereplelt nagy sikerrel. Mezei Béla győri színház igazgató társulatához szerződtött. — Vára di Jolán a szabadkai színház volt naivája Heves Bélához, az új szatmári színház igazgatóhoz szerződtött.

(*) **A lönyképészeti kiállítás.** Az Amatőrök Országos Szövetsége által május havában a Mücsarnokban rendezendő országos lönyképészeti kiállítás mindegyre érdekesebbnek ígérkezik. A kiállításra legutóbb tömérdek résztvevő jelentkezett ismét, akik között első helyen áll az államrendőrség.

(*) **A Paczka-kiállítást a Nemzeti Szalonban a közönség állandó érdeklődése kíséri és ez a nagyfokú látogatottság arra indította az igazgatóságot, hogy a tárlatot még e hét végéig nyitva tartsa. A kiállítás az egész nagyhéten nyitva lesz reggel 9 órától este 6-ig. A belépő-díj személyenkint 1 korona.**

(*) **Népművészeti kiállítás Budapesten.** A Magyar Iparművészeti Társulat még e hó folyamán az Orsz. Iparművészeti Múzeumban népművészeti kiállítást rendez, amelyen bemutatja a Társulat, valamint az Orsz. Iparművészeti iskola tulajdonában levő népművészeti rajzokat és tárgyakat, u. m. himzéseket, csipkéket, varrottásokat, edényeket, faragványokat stb.-ket. Ez alkalommal külön csoportban ki szeretné állítani az egyes amatőr-gyűjtők birtokában levő népművészeti tárgyakat is, ezért ez uton felhívja mindazokat, akiknek a tervezett kiállítás keretében illő népművészeti tárgyai vannak, hogy azokat a kiállítás céljaira a Társulatnak kölcsönképpen átengedni szívesek legyenek. Első sorban pedig arra kéri a Társulat az illető gyűjtőket, hogy küldjék be e hó 20-ig a Társulat igazgatóságának a kiállításra szánt tárgyak jegyzékét, hogy a Társulat ezek alapján a kiállítás anyagáról idejekorán tájékozva legyen. A kiállítás összes költségeit maga a Társulat viseli.

(*) **Az Uránia Színház jövő heti műsorán az „Orosz-japán háború”, a „Párisi asszony”, „Szirének hazája”, „Éjfél nap országá”, „Monte Carlo” és „Rendnek muszáj lenni” szerepelnek egy-egy estén, vagy délutánon. E hét folyamán végleg elkészül a színház Balla Ignác „A modern Róma” című darabjával, melynek husvét utáni kedden, 21-én lesz a bemutató előadása.**

(*) **Iparművészeti pályázatok.** A Magyar Iparművészeti Társulat a következő három általános nyilvános pályázatot hirdeti: I. Magyar jellegű emléktárgyakra. II. Fémbe sokszorosítandó kisplasztikai emléktárgyakra. III. Pályázat oltárra. A pályaműveket május hó 25-éig kell beküldeni a Magyar Iparművészeti Társulat titkári hivatalába. Valamennyi iparművet a társulat legalább három napig kiállítja az Országos Iparművészeti Múzeumban.

(*) **Budapesti Kabaret-Bonbonniére.** A Nagy Endre vezetése alatt álló Teréz-köruti, Budapesti-Kabaret Bonbonniérben estéről-estére telt házat vonzó változatos és mulattató áprilisi műsor. E műsor immár második hete kerül előadásra, de állandóan bővíti új és aktuális számokkal, úgy hogy a három bohózatot, hat színpadi tréfát és több kabaret-számot kívül minden este új meglepetésekkel szolgál. Nagy Endrén kívül Ferenczy Károly, Molnár László és a kabaret többi nyolcz művésze és művésznője minden este fellép.

(*) **A tavaszi tárlat.** A Mücsarnokban holnap, vasárnap este megismétlik az olasz hangversenyt, amely csütörtökön igen nagy sikert aratott. A honvédeknek Rossini, Puccini, Mascagni, Gentile, Ponchielli operáiból játszik részleteket. A hangverseny fél 8-tól 11-ig tart. Belépő-díj egy korona.

(*) **Városligeti Színház.** A Városligeti Színházban — mint már említettük — holnap, vasárnap két előadás lesz. Délután fél 4 órakor félhelyárakkal „A kaméliás hölgy”, este fél 8 órakor szintén félhelyárakkal Szigligeti örökszép, eredeti énekes népszínműve, „A csikós” kerül színpadra. Mindkét darab főszerepei Győri Matild, Jónás Margit, D. Kovácsics Margit, Fehér Dezsőné, Bera Rózi, továbbá Bihary Béla, Sziklay Miklós, Kellér Gyula, Márton Miklós, Stella Gyula, Vajda Dezső, Ország Bertalan és Fehér Dezső kezeiben vannak.

(*) **Intim Színház.** Vasárnap délután csak egy előadást tart az Intim Színház 3—7 óráig. Új színdarabok és új magánzámok kerülnek színpadra.

(*) **Gyermekszínház.** A Gyermekszínházban holnap, vasárnap ismét adják a gyermekvilág legbájosabb énekes és táncos varázsszeregét, a „Hamupipóké”, melynek kitűnő egyöntetű előadása és pazar fényű kiállítása látványosság számba megy. Különösen az elven galambok színpadra repülése és az „udvari bál” képe zajos hatást idéz elő. A „Hamupipóke” eddigi előadásait zsufolt ház nézte végig. A holnapi előadás iránt is nagy érdeklődés mutatkozik s már tömeges előjegyzés történt. Csütörtökön, április hó 16-án jótékonycélu előadás lesz az Országos Gyermekvédő Liga javára, mely alkalommal szintén a „Hamupipóke” kerül színpadra a darab keretében nagyszámú gyermekhangverseny lesz. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyeken és a színház pénztáránál (VI., Révay-utca 18.)

NYILATKOZAT!

A Kerpel kézfínomító hatása valóban csodás, úgy hogy bátran állithatom: a Kerpel kézfínomító nélkülözhetetlen mindenkinnek, aki ragyogó fehér kézre akar szert tenni.

Kerpel kézfínomító ára 90 fill. 4 üveget bérmentve küld: Kerpel Gyógysz., Budapest, Lipót-körút 28.

FŐVÁROS.

A gázkérdés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 11.

Dr. Forbáth Imre mérnök, műegyetemi tanár, ma este a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben érdekes előadást tartott a budapesti gázkérdésről. Amérnök-egyesület tagjai sorában ott láttuk Hauszmann Alajos udvari tanácsost, Steinhart Antal, Kailinger Mihályt stb. Ott voltak: Bárczy István polgármester, Vosits Károly, Melly Béla tanácsosok, Melha Kálmán tisztii főügyész, Kobler Ferencz tisztii ügyész, Buzáth János tanácsjegyző; a fővárosi bizottsági tagok közül: Aron József, Ehrlich G. Gusztáv, Popper Mór, Stadler Károly, Nessay Gyula stb. A mérnök-egyesület nagyterme teljesen megtelt az érdeklődőkkel.

A szakosztály elnöke, Gálóczy Árpád, a fölcvasó-ülést megnyitva, fölkéri Forbáth Imrét, hogy az előadását tartsa meg.

A gázgyárak beváltásánál — kezdi felolvasását Forbáth — nálunk csakugy, mint külföldön mindenütt találkozunk azzal az aggodalommal, hogy a műszaki tudományok szakadatlan haladása folytán már a közeli jövőben akadhat olyan újabb világítási eljárás, mely a gázvilágítást háttérbe szoríthatja és a gázgyárak jövedelmezőségét megszüntetheti. Előadó vizsgálja ezen aggodalom jogosultságát és e célból keresi, milyen befolyással volt a villamos világításnak elterjedése a gázvilágítás alakulására. A gáz- és villamos világítás versenye egymással mindkét világítási módszernek nagymérvű fejlődését és elterjedését vonta maga után. A petroleumfogyasztás soha oly arányban nem növekedett, mint a gáz- és villamos világításnak az utolsó évtizedben beállott intenzív versenye óta.

Ha ehhez hozzávesszük a gázgyártás és elosztás terén szintén szünet nélkül beálló folytonos tökéletesítéseket, úgy érthetőnek fogjuk találni azt, hogy európai és amerikai városok évente száz és száz milliókat ruháznak be régi gázgyárak bővítésére és új gázgyárak építésére és a gázgyárak gazdasági jövőjébe vetett bizalmat a legjobban azon a gyakorlati üzleti életből vett tény bizonyítja, hogy egy gáztelepeket építő német gyár az elmúlt 1907. évben egymaga nem kevesebb, mint 21 teljesen új gázgyár építésére kapott végleges megbízást olyan városoktól és községektől, melyekben addig gázgyár egyáltalában nem létezett.

A gázfogyasztás a villamosvilágítás behatása alatt nemcsak hogy nem csökkent, hanem nagy arányban növekedett. Berlin gázfogyasztása 1893-ban kitett 102 milliót, 1905-ben pedig 200 millió köbmétert. A villamosvilágítás bevezetésére következő első 12 esztendőben a gázfogyasztás ott tehát megkétszereződött. A budapesti gázgyárak termelése 1896—97-ben 33.4 millió, 1906—07-ben pedig 51.4 millió köbméter volt. A gázgyártás tehát már a villamosvilágítás teljes versenye mellett is 10 év alatt 55 százalékkal növekedett, dacára annak, hogy Budapesten az utolsó években a gázgyárak a fogyasztás emelkedésére tekintettel és az utcán beálló helyzet bizonytalanságára nem fordíthaták ugyanazt a gondot, mint másutt.

A budapesti gázgyáraknak üzleti eredményeiről elsősorban a gáztársulat által fizetett osztalékok adnak felvilágosítást. Ezen osztalék a befektetett tőke amortizálása után nagyobb arányokat mutat és csökkenés csak 1901-ben állott be, amikor a társaság a részvénytőkét felemelte. Ezek után hosszasan foglalkozik a gázgyár jövedelmezőségével, kimutatja, hogy a város, ha megváltja a gázgyárakat és új befektetésekkel modern gyártelepeket létesít, akkor olyan hasznos üzemre tesz szert, amely a befekte-

6 visit **Fénykép 1 f 50**
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
 BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 6.

tett milliók után állandóan 4 százalék tiszta jövedelmet hajt.

A felolvasó szerint a munkabéreknek a jövőben beállandó emelkedésétől a gázgyárak jövedelmezőségét nem kell féltenuünk. A munkabérek a múltban is állandóan emelkedtek anélkül, hogy ez a gázgyárak nyereségének állandó növekedését megakasztani tudta volna. Mint minden iparágban, úgy a gázgyártás terén is a műszaki tudomány mindig meg fogja találni azokat az utakat és módokat, melyek a munkabérek emelkedését ellensúlyozni és a termelés költségeit megfelelő határok között tartani tudják. Így volt ez a gázgyártás terén már a múltban és így lesz a jövőben. A szénárak emelkedését pedig ellensúlyozza a koks és egyéb melléktermékek árának emelkedése.

Zboray János reflektál az előadásra és felsorolt tények alapján bebizonyítottak véli, hogy ez a berendezés is megfelel a hozzáfűzött összes, úgy közegészségi, mint gazdasági követelményeknek és az a körülmény, hogy a telep rendszeres üzembe hozatala az összetörődött és különböző természetű gátoló akadályok miatt csak két évi kísérletezés után történt meg, hármennyire is sajnálatos, de olyan természetes gyermekbetegségek tekintendők, amely az ilyen egészen új és a gyakorlatban még ki nem próbált intézménynél a gépek különleges szerkezete és a gyártási műveletek sajátossága miatt alig kerülhet el és amely kezdeti nehézségek nem szolgálhatnak jogos alapul arra, hogy az eredmények megvárása nélkül ily nagyfontosságú és az egész ország állategészségügyére kiható és közgazdasági értékkel is bíró intézmény hitelét a közvélemény előtt lerontsák.

(A Belváros szabályozása. A Belváros szabályozásából még hátra van a piarista-rend székházának és a körülötte lévő területnek rendezése. A főváros mérnöki hivatala a renddel folytatott tárgyalásai alapján már régebben beteriesztette a szabályozás befejezésére alkalmas javaslatát. Ezeknek elfogadását azonban megakadályozta két új tervezet, amelyet a polgármesterhez nyújtottak be és amelyek az Eskü-tér szabályozását teljesen új alapon kívánták végrehajtani. A mérnöki hivatal áttanulmányozta a két tervet és ma azzal a jelentéssel terjesztette vissza a polgármester elé, hogy városrendezés, szabályozás, művészeti szempontból a két terv kivihetetlen. Mindezek alapján a mérnöki hivatal javasolja a maga eredeti tervének elfogadását, amelyben a legfontosabb momentumok kivétel nélkül kielégítést nyertek.

(A koronázási jubileumdíj. A Ferencz József Koronázási jubileumdíjából 1908-ban egy festőművészeti, több kereskedelmi, több ipari és egy műépítészeti (1907. évi) esedékes. A tanács a zsüri tagjait a törvényhatósági bizottságból kiválasztotta és a végleges megállapításra a következő névsort terjeszti a közgyűlés elé:

I. A festőművészeti díjra bírálók: dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklete alatt: Piperkovics Bátor tanácsos és dr. Bárczy István, Glück Frigyes, Hauszmann Alajos, Hock János, Wolfner József (könyvkiadó) és Ziperovszky Károly bizottsági tagok.

II. A kereskedelmi díjakra bírálók: dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklete alatt: dr. Melly Béla tanácsos, Hüttl Tivadár, Elek Pál, Mauthner, Adolf, Sándor Pál, Schwartz Lajos és Weisz Manfréd bizottsági tagok.

III. Az ipari díjakra bírálók: dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklete alatt: Faller Ferenc tanácsos, Asbóth Emil, Bachruch Károly, Boros Soma, Farkas Gyula, Thék Endre és Ziperovszky Károly bizottsági tagok.

IV. Az 1907. évi műépítészeti díjra bírálók: Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklete alatt: Kun Gyula tanácsos, Freund Vilmos, Hauszmann Alajos, Kausser János, Paulheim József, Quittner Zsigmond és Steinhardt Antal bizottsági tagok.

(A gázgyári munkások szakszervezete. A belügyminiszter a magyarországi vas- és fémmunkások középponti szövetsége budapesti légszuszfejlesztő szakosztályának megalakulását az egyesületek fölött való legfőbb felügyeleti jogánál fogva tudomásul nem vette. A szakosztálynak hatósági tudomásvétel megvárása nélkül megkezdett, illetőleg folytatott működését megtiltotta, mert a légszuszfejlesztő munkások nem tekinthetők a szövetségi alapszabályokban megjelölt oly szakmabeli munkásoknak, akik a szövetség tagjai lehetnének.

(A fővárosi alkalmazottak szövetsége. A fővárosi alkalmazottak szövetségének végrehajtó bizottsága tegnap a Józsefvárosi Népkörben Jankó Béla fogalmazó elnöklése mellett ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy a drágasági pótlék megadása érdekében a múlt nyáron alakult bizottság elnökeivel, Melly Béla tanácsnokkal is szövetségbe lép, mivel hogy a drágasági pótlék dolgában a főváros megtette a kötelességét. Kijelentette, hogy most már semmi sem állja útját annak, hogy a fogalmazói szakosztály is megalakuljon, mivelhogy felülről nem vádolhatják őket azzal, hogy a drágasági pótlékot kiereszkolmi akarnák. Kornai István titkár ezután a szervezésről tett jelentést. Eszerint a 800 közigazgatási tisztviselőn kívül belépett 250 fővárosi tanító, valamint 35 kórházi orvos. A hátralevő szakosztályok szervezésére, amennyiben ők nem alakulnának meg a maguk kezdeményezésére, felhatalmazást adtak a végrehajtó-bizottságnak. Eszerint a belépett tagok közül még e hóban megalakítják a mérnöki, orvosi és felső kereskedelmi, realiskolai tanári szakosztályt. Végül Mérey Gyula pénztári tiszt indítványozta, hogy tekintettel a Wesselényi-utcában kért villamos vasútra, forduljon a szövetség a tanácshoz azzal a kérelemmel, hogy ennek megadását azzal a feltétellel javasolja, hogy az összes fővárosi alkalmazottnak mérsékelt áru jegyeket adjanak.

(Az Erzsébet-kilátó. A tanács mai ülésében megalakította azt a bíráló-bizottságot, amely a János-hegyre építendő Erzsébet-kilátóra érkezett pályaműveket el fogja bírálni. A fővárosi hatósága a kilátó építésére 170.000 koronát szavazott meg.

(A marhakonzumvásár. A főváros a közéletben érdekében már évek óta meg akarja csinálni a konzumvásárt. A kormány azonban állategészségügyi szempontból eddig nem akarta megengedni a konzumvásár berendezését. Ma a kereskedelmi miniszter a földmivelésügyi miniszterrel egyetértve, nagyobb leiratot küldött a fővárosnak. Kijelentik a miniszterek, hogy a konzumvásár berendezését hajlandók megengedni, de fönntartja magának a földmivelésügyi miniszter, hogy a vásárt állategészségügyi érdekből bármikor beszüntethesse. De biztosítja a miniszter a fővárost, hogy ezt a jogát csak akkor érvényesíti, ha a szabadvásár megfertőzésének a veszedelmét másként elhárítani nem lehet. Hajlandó megengedni a miniszter, hogy a fertőzött helyek kivételével az ország minden részéből fölhajthassák az egészséges állatot a konzumvásárra. A szabadforgalmu területről a szabad vásárra is, a konzumvásárra is akadály nélkül fölhajthadják az állatot.

(Jóváhagyott alapítvány. Egy budapesti gyáros négyezer koronás alapítványt tett. Kétezer koronának a kamataiból a mester-utcai népiskola tanulói közül jutalmazták az arra érdemeseket, a második kétezer koronás alapítvány kamatait pedig a belső Terézváros elemi iskoláinak a tanulói között osztják ki. A miniszter ma az alapító okiratot megerősítette.

EGYESÜLETEK.

(A Lipótvárosi Függetlenségi és 48-as Kör holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja Hold-utcai körhelyiségében második évi rendes közgyűlését.

(Az Országos Magyar Népfürdő-Egyesület gróf Batthyány Lajos v. b. t. t. elnöklésével választmányi ülést tartott. Miután a választmányi nevében Almády Géza székesfővárosi tanácsnok és ügyvezető alelnök üdvözölte az elnököt, utóbbi kijelentette, hogy minden tőle telhetőt el fog követni a fontos közegészségi és kulturális missziót teljesítő egyesület céljainak propagálására. Elhatározták azután, hogy a székesfőváros tanácsához beadványt intéznek egy Budapestben létesítendő közszélsű modern népfürdőhöz szükséges városi telek ingyenes átengedése végett. Végül dr. Müller Kálmán főrendiházi tag, dr. Török Lajos egyetemi tanár, lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos, Hammersberg László orsz. képviselő, Bódy Tivadár fővárosi tanácsnok, Devecsis del Vecchio Ferenc műszaki tanácsos, Ödönffy László mérnök, Nemes Marczel fővárosi bizottsági tag, dr. Schrank Simon főorvos és dr. Ko-

vács Ernő gyógyszerész az egyesület választmányába, dr. Földesi Zoltán ügyvéd az egyesület jegyzőjévé, Selymes Bertalan pedig számvizsgálóvá választották meg.

(Az Éremkedvelők Egyesülete e hó 1-én tartotta nagy érdeklődés mellett gróf Teleki Sándor elnöklete alatt rendes évi közgyűlést, melyen igen előkelő hölgy és férfiközönség jelent meg. A közgyűlés megnyitása s a titkári jelentés felolvasása után a pénztári jelentés mutattatott be, mely szerint a mai pénztári állomány 3849 korona 34 fillér, melyet a közgyűlés előtt kiküldött számvizsgálók a legnagyobb rendben találtak. Ezután következett Csányi Károly iparművészeti igazgató-őr igen nagy hatású és érdeklődést keltő felolvasása a modern érem és plakettművészetéről. Miután a tisztikar és választmányi tagok Sziklai Jenő felszólalása folytán egyhangulag újból megválasztották, gróf Teleki Sándor elnök igen megható szavakkal emlékezett meg az oly korán elhunyt dr. Schönher Gyuláról, mint olyanról, kiből az egyesület egyik legbuzgóbb tagját vesztette el és indítványozta, hogy az egyesület dr. Schönher Gyula emlékét jegyzőkönyvileg örökítse meg és a jegyzőkönyvi kivonatot az elhunyt hozzátartozóinak küldje meg.

(Fololvasás Dalmáciáról. A kecskeméti jótékony nőegylet szegényalapja javára dr. Havass Rezső kir. tanácsos felolvasást tartott Kecskeméten Dalmáciáról, amelyen a város színe-java jelen volt, élén Kada Elek polgármesterrel.

Dr. Havass Rezső mindenekelőtt Dalmácia visszacsatolásának sürgetőségét fejtegette. Fiumében mindössze öt kilométer hosszú tengerpart áll rendelkezésünkre és a város további fejlesztése a terület hiánya miatt szinte lehetetlen. Ilyen körülmények közt nagyobb arányu magyar tengeri kereskedelemről, expanzív magyar politikáról beszélni sem lehet. Magyarországra nézve tehát politikai és gazdasági szükségesség, hogy Dalmáciát, a régi magyar tengerpartot visszaszerezzük. Feltétele ez az önálló vámtérület létesítésének is. Ebben a törekvésünkben semmiféle akadály ne riasszon vissza bennünket, s addig is, míg a visszacsatolás kérdése megoldható lesz, hódítsuk meg Dalmáciát iparunkkal és kereskedelmünkkel. A felolvasó ezután kimerítően ismertette Dalmácia történelmi és földrajzi viszonyait, kiemelve a magyar vonatkozású momentumokat és száztötven vetített színes képben bemutatta Dalmácia tájait.

A felolvasást a nagyszámban jelen volt közönség élénk tetszéssel fogadta.

(A Lorántffy Zsuzsanna Egylet háziipari kiállítását Szatmárnémetiben ma nyitották meg. A kormány nevében dr. Falussy Árpád főispán volt jelen, ki lendülettel szavakat intézett ennek alkalmából, amit Domahidy István köszönt meg az egyesület nevében. A kiállításon jelen voltak a város és megye előkelőségei. A kiállításon az ország minden nagyobb városából állítottak ki nőipari házi-cikkeket. A kiállítást csütörtökön zárják be. 114 kiállító mintegy 3000 darab tárgyat küldött be.

(A közös konyha. Az Országuti közös konyha tegnap tartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen a belügyminisztérium intenciói szerint módosította alapszabályait. Az előfizetés ezentúl csak három hónapra kötelező, de két heti fölmondással bármikor ki lehet lépni. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy deficit nincs s kimondta ezek alapján, hogy a tagok a jövőben sem kötelesek egy esetleges deficit fedezésében részt venni s hogy a befizetett havi élelmezési díjakon kívül semmiféle egyéb díjak utólagos fizetésére nem kötelezhetők. A közgyűlés az adagok mennyiségét is fölemelte.

(A Vonatkísérők Országos Otthona közgyűlése. Vonatkísérők Otthona most tartotta első évi rendes közgyűlését a keleti pályaudvar nagy tanácstermében Birky Mihály kalauz, elnök elnöklésével. A vasuti és hajózási főfelügyelőség képviselőjében Rácskay főfelügyelő jelent meg. Az elnök megnyitván az ülést, rövid beszámoló után arra kérte a közgyűlést, hogy az ideiglenes vezetőség részére adja meg a felmentvényt. Ennek megtörténte után a központi vezetőséget választották meg. Elnök lett Birky Mihály, ügyvezető-alelnök Szathmáry József, alelnökök Friedmann Károly, Luntzer Lajos, Nagy Kálmán, Kelemen András, Szabó János és Nemes Gyula, titkár Pöndör Antal, számvéző Babits Ödön, pénztáros Hangay László, gondnok Bernhard Antal. Választottak ezenkívül 12 jegyzőt, 20 ellenőrt, 60 választmányi rendes és 20 póttagot. A közgyűlést délután három órakor folytatták. Elnök indítványára Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert,

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.
Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

Regg
Hozza
nak és

Szterényi József államtitkárt és Ludvig Gyula máv. elnök-igazgatót lelkeshangú táviratban üdvözölték. Ezután letárgyalták a szakvizsgák, egyenruha kérdését, a külön betegsegélyző pénztár alapszabályait, az adósságok konverzióját és a szabadjegyekedvezményt. Végül elnök lelkes záróbeszédében felhívta a szépszámban megjelenteket az intenzív szervezkedésre és a közgyűlést este hat órakor bezárta.

TÖRVÉNYSZEK

§ A Nemzetközi Büntetőügyi Egyesület magyar csoportja tegnap, Rickl Gyula elnöklésével tartott ülésén folytatta az egyesület ez évi amsterdami kongresszusán tárgyalandó második kérdésnek: „A tanuvalomások pszichológiája” megvitatását, azután pedig rátért a harmadik kérdésre: A kiadatás nemzetközi szabályozására. Az előbbeni kérdéshez dr. Nagy Károly és dr. Ranschburg Pál szolt hozzá, az utóbbi kérdés előadója dr. Barinkay Dénes volt. Az estén jelen volt nagyszámu és előkelő közönség körében ott láttuk: Dr. Balogh Jenő, dr. Magyary Géza és dr. Moravcsik Ernő Emil egyetemi tanárokat, dr. Pekáry Ferencz főkapitányhelyetteset, dr. Polner Ödön és dr. Langer Jenő táblai bírákat, valamint a bírói, ügyvédi, orvosi és rendőrtisztviselői kar számos kitűnőségét.

§ A nagy tárgyalás előtt, A dánosi rablógyilkos cigányok bünygyének főtárgyalására készen áll a pestvármegyei díszterem megfelelő módon átalakítva. A tárgyaló-terembe belépő-jegyeket maga Rónay Kamill elnök osztja, a karzatra szóló belépő-jegyek kiosztását pedig — természetesen szigorú szempontokat tartva szem előtt — Nemes Rezső irodaigazgató végzi.

§ Királyi kegyelem. Az 1905. évi általános választások idejében elkecseregett harc folyt le a főváros IX. kerületében dr. Springer Ferencz vezetése alatti Pilsz-párt és a függetlenségi és 48-as párt között, amelynek dr. Ballagi Aladár volt a jelöltje. Ezen utóbbi pártnak lelkes, tántoríthatlan híve volt Pollák Lipót malomtulajdonos, akinek ezen választási mozgalmakból kifolyólag a büntető írásbírótság előtt is meggyült a baja egy Hirschhorn Dániel nevű ellenpárti választóval. A tárgyaláson, mely 1905. évi április 19-én folyt le a büntetőírásbírósnál Benke Ferencz írásbíró előtt, közvetlen az ítélethirdetés előtt kinos incidens játszódott le. A tárgyalóteremből kijött felek közül Pollák Lipót odaállott dr. Springer Ferencz, az ellenfél ügyvédé elé:

— Doktor, még mindig azt hiszi, hogy ez a Hirschhorn ártatlan?

Dr. Springer kitérő feleletet adott, mire Pollák ököllél hatalmas csapást mért az ügyvéd arcába. A verekedésnek a teremszolga vetett aztán véget. Ezen inzultusért dr. Springer Ferencz könnyű testi sértés és becsületsértés vétségéért emelt panaszt Pollák Lipót ellen, akit a büntetőírásbírótság tekintettel arra, hogy egy ügyvédet hivatása teljesítése közben inzultált, 1905. évi május 6-án elítélt 14 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre. Ezt az ítéletet a kir. törvényszék felebbviteli tanácsa is helyben hagyta. A jogerőssé vált ítélet ellen Pollák úrfelviteli kérelmet adott be. Másodizben is jogerőre emelkedvén a marasztaló, fogházbüntetésre szóló ítélet, a Kuria döntése után kegyelmi kérvényt adott be a budapesti kir. ügyészség útján, mire az igazságügyminisztérium pár nap előtt a következő leiratot küldte a büntetőírásbírósnak:

„Ő császári és apostoli kir. felsége folyó évi márczius 26-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a könnyű testi sértés vétsége miatt 14 napi fogházbüntetésre ítélt Pollák Lipótnak ezen fogházbüntetése az illetékes első folyamodású bíróság által meghatározott pénzbüntetésre változtassék át, a kiszabott pénzbüntetés le nem fizetése esetében azonban az ítéletileg megállapított fogházbüntetés hajtandó végre.” Ezen miniszteri leirat értelmében Pollák Li-

pót fogházbüntetését a mai napon a büntetőírásbíróság a 14 fogházbüntetésnek megfelelő 280 korona pénzbüntetésre változtatta át. Ha ezt Pollák le nem fizetné, akkor helyette a 14 napi fogházat kell elszerveznie. Az ügy különben nagy feltűnést keltett a büntetőírásbírósnál, mert elvétele közül királyi kegyelemmel enyhítsék büntetését.

§ Letartóztatás közben agyonlőtte. Münchenben Schauer rendőrt, aki múlt év decemberében egy Moschel nevű diákot ennek letartóztatása közben agyonlőtt, az esküdszék három napi tárgyalás után felmentette.

§ Sikkasztó segélyegylet tisztviselői. Acsán az „Acsai hitellegylet, mint szövetkezet” elnöke Grimm János, az egylet könyvelője Roszner Ignác, pénztárosa pedig Hufnagel József volt a legutóbbi években. Mikor Grimm 1904-ben megvált állásától, feljelentette a titkárt és pénztárost sikkasztás miatt. A panaszt azonban később visszavonta. 1906-ban az akkori igazgatóság nemcsak a titkárt és pénztárost, hanem a volt elnököt, Grimm Jánost is feljelentette hitlen kezeléssel és sikkasztással vádolván őket. Ekkor megindult a vizsgálat, amely 68 esetben állapított meg visszaélést úgy az elnök, mint a tisztviselők részéről. Bizonyítást nyert, hogy a könyvekben varakások és javítások vannak, hogy olyanoknak adtak kölcsönt, akik arra igényt nem tarthattak. A székesfehérvári kir. törvényszék Grimm Jánost 3 hónapi, Roszner 4 havi és Hufnagelt egy havi fogházra ítélte. A kir. tábla Grimm büntetését egy hónapra és Roszner büntetését 3 hónapra szállította le, ellenben Hufnagel Józsefet teljesen felmentette a vád alól.

SPORT.

Budapesti úte-ü-versenyek.

— Első nap. —

A Budapesti Úteüverseny-Egyesület Erzsébet királyné-uti kedvelt versenyterén holnap kezdődik a hétnapos tavaszi meeting. A hét napon ötvenegy verseny kerül dílóre s a meeting összdíjazása 133.000 koronára rug, tehát naponta körülbelül 20.000 koronát tesz ki, ami igen szép átlagnak mondható. Az egyesület nagy áldozatkészsége és fáradhatatlan tevékenysége nem szorul dicsőre és fővárosunk lelkes sportközönsége kellően méltányolta ezt már eddig is, mert az egyesület valóban méltó erre.

A megnyitó nap versenyekre áttérve, megjegyezzük, hogy a nyolcz futásra összesen hetvenhét nevezést adtak le és minthogy a kötelezettek legnagyobb része startra készen is áll, népes mezőnyökre és rendkívül érdekesítő sportra van kilátás. Az első nap legiobban dotált versenye a 4000 koronás Sportdíj, mely beljöldi lovak részére van nyitva. A versenyben heves finisht várunk Charley és Dylla R. között, miután Leventét nem várjuk a starthoz. Jelöltjeink:

- I. Demission — Ischl.
- II. Liebe Freundin — Pusztalányi ménes.
- III. Stess P. — Elemér.
- IV. Charley — Dylla R.
- V. Eboli — Fert.
- VI. Brigadier — Intervall E.
- VII. Thurnschu ménes Szunnyey J.-fogat.
- VIII. Schmidt-fogat — Feisei-fogat.

( ) Vivőverseny. A Lovas-féle iskola növendékei pénteken és szonibaton este házi-versenyt tartottak, amely szép számu közönség jelenlétében fényes sikerrel folyt le. A jury tagjai voltak: dr. Nagy Béla, Zulauszky Béla százados, Fodor Károly vivőmester, Halász Zsiga, dr. Benyovits Lajos, dr. Stéger Hugó és Sötér Gyula. Pénteken az előversenyeket tartották meg. A kezdők közül Glaser Benő és Kovács Béla 3-3 győzelemmel, Sternberg Géza és Szirmai Andor 2-2 győzelemmel kerültek a döntőbe. A haladók előmérkőzéséből Polgár István, Goitein Sándor és Grauer Sándor 3-3 győzelemmel, Roóz Jenő, Zsoldos Andor, Friedmann József 2-2 győzelemmel kerültek a döntőbe. Szombaton este tartották meg a döntőmérkőzéseket. A közép törversenyben I. lett Lovas

Pál, II. Hoffmann Andor. A kard középvesenyben I. Glaser Benő, II. Kovács Béla. A kard főversenyben I. Polgár István, II. Roóz Jenő, III. Goitein Sándor, IV. Friedmann József. Szépségdíjat nyert Halász Lajos. Ezután Lovas Gyula vivőmester vezetésével a gyermekcsoport mutatott be ügyes tornagyakorlatokat, majd pedig nagy ügyességre valló tör-assautkat. A vivőakadémiában kiténtek szép és nyugodt vívással Tary Gizella k. a. szini növendék — Lovas mesterrel és Polgár István Englisch Gusztáv s.-mesterrel. A szépen sikerült vívóestét Fehér Lajos és Lovas mester box-assautja fejezte be, amely után a győzteseknek átnyújtották az érmeket, English Gusztáv s.-mesternek pedig a tanítás körül kifejtett eredménydus munkálkodásáért arany érmet nyújtott át a jury.

( ) A M. A. C. közgyűlése. A Magyar Athletikai Club szombat este tartotta meg XXXIII. rendes évi közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. A közgyűlést dr. Gerenday György alelnök nyitotta meg, tolmácsolva az elnöknek, gróf Andrassy Géának meleg üdvözlét. Megnyitójában főképpen arra a nagy szerepre mutatott rá, amely a klubnak az atletikai eszme társadalmi jellegű térhódítása terén jutott. A klub eszméinek diadalát jelentette a gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter által összehívott ankét, amelyen a klub vezető tagjainak egész gárdája sikerrel bizonyította az atletikai irány fontosságát az iskolai testnevelés terén. A lelkes éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Muzsa Gyula háznagy, orsz. képviselő magas szárnyalású emlékbeszédet mondott dr. Krasznay Ferencz, a klubnak a múlt évben elhunyt alelnöke felett. Gyönyörű szavakkal esztelte a kiváló férfi jellemrajzát, széleskörű tudását, törhetetlen energiáját, aki egyesítette magában egy kiváló nemzetgazdász és államférfiu tulajdonságait a sport iránti rajongó szeretettel, a sportért való hatalmas küzdeni tudással. Az ő alkotása a M. A. C. pompás Margitszigeti sporttelepe, amely legszebb emlékoszlopként fogja hirdetni az ő sportbeli nagyságát. Ezután Lauber Dezső titkár terjesztette elő évi jelentését, részletesen számolva be a klubnak egy társadalmi, mint sportbeli működéséről. Így, egyívé foglalta domborodik ki igazán az a sokoldalú és nagyarányu működés, amely a M. A. C.-ot a magyar sportélet egyik legelső tényezőjévé teszi. A klub sportbeli működéséről szóló beszámoló óriási tevékenységnek s ritka szép eredményeknek adja képet. Atletikában 87 első, 48 második, 29 harmadik díjat nyert a M. A. C. a legtöbbet, melyet valaha magyar egyület nyert. Öt magyar országos és 3 külföldi bajnokság. Bécs város díja, a bécsi Mühlhausen-vándordíj, a berlini Sport im Wort-serleg a legszebb eredmények. Vivásban a Keresztessy Emlékverseny, a magyar kard- és törbajnokságban mindhárom első hely a klub színehez fűződött, a főiskolai kardbajnokság s a vidéki győzelmek egész sora mellett. Labdarúgásban fejlődött a M. A. C. a legtöbbet, ami Gillemot Ferencz trainer kiváló munkásságának gyümölcse. A tavaszi bajnoki fordulóban veretlen volt a csapata, megnyerte az ezüst labdát, megverte a Slaviát. Négy csapata és Old Boys csapata nem kevesebb, mint 92 nyilvános mérkőzésben vett részt, ami élénk jele a football-osztály agilitásának. A lawn-tennis működés csúcspontja a M. A. C. nemzetközi versenye volt, amelynek Wilding Vessely stb. részvétele európai nivót adott. Részbe volt a M. A. C. tagjainak a jég hockey fellendülésében s lépések történtek a gye hockey behozatala terén. A kitűnően megszerkesztett titkári jelentést lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés, őszinte köszönetet szavazva a M. A. C. agilis titkárnak, Lauber Dezsőnek. A pénztári és a számvizsgálók jelentésének elfogadása után Muzsa Gyula dr. Gerenday György alelnök érdemeit méltatja, mire a közgyűlés felállással, egyhangú lelkesedéssel fejezte ki ragaszkodását alelnöke iránt. A közgyűlés ezután a választásokat cíjtette meg.

( ) Galamblovő-verseny a Margitszigeten. Az Orsz. Galamblovő Egyesület mai versenynapjának szebb idő kedvezett és az eddigieknél nagyobb közönség érdeklődése mellett folyt le. A legérdekesebb küzdelem a Losonczy Gyula-tiszteletdíjért fejlődött ki és ebből gróf Apponyi Henrik bontakozott ki elsőnek, második Nagy Gyula, harmadik gróf Keglevich István volt. Az aláírási díjat gróf Apponyi Henrik nyerte meg, a második helyen Libits Adolf és gróf Keglevich István osztoztak. Páros- és tétversenyeket nyertek Gáspárdy Béla és Czárán János. A legközelebbi verseny május 4-én lesz, amikor a második ciklust a gróf Wenckheim László tiszteletdíja nyitja meg.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hazaifala valódi áldás gyomorbafehérnek és székzörülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt feljavon rendező hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

a tőzsde bíróságánál egy előkelő bankunk ellen. Az így nem annyira az összeg nagyságában volt nagy horderejű, mint inkább abból a szempontból kellett kinos feltűnést, hogy az illető banküzlet tőzsdeintézője a szóban lévő tőzsdeléletről szokatlan irreális eljárást látszott tanusítani. A délután folyamán a helyzet azonban annyira tisztázódott, hogy a tőzsdeügynök a fellelétést visszavonta.

Méhészeti tanfolyamok. A gödöllői méhészeti gazdaságban az 1908. év folyamán hat időszakos tanfolyamok tartatnak a következő beosztás mellett: május hó 4—24-ig földmives kisgazdák, június hó 1—14-ig erdőőrök, június hó 16—28-ig lelkészek, július 2—22-ig és július hó 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18—31-ig nők számára. Céljük ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhészeti elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptárakat és méhészeti segédesszközöket házilag való elkészítését is megtanulják. Minden hallgató teljes ellátásban részesül és a szorult anyagi viszonyok között levők féláru vasuti jegyet kapnak a Máv. vonalain. Kérvények hatóságok útján a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez küldendők.

A miskolci tőzsde és a gazdák. Néhány nappal ezelőtt az Egyetértés is megemlékezett a miskolci áru- és értéktőzsde megalakulásáról. A miskolci tőzsde nyomban meg is kezdte működését. Jellemző az agrárius sajtóorgánomok kommentárja, melylyel a miskolci tőzsde megalakulását kísérik. A többiek között ideiktatjuk a „Köztelek” mai számának alábbi megjegyzését:

„Örülünk az új tőzsde megalakulásán azért, mivel azt az újabb szellem lengi át, ami kifejezésre jut az alapszabályok 13. §-ában, amely az üzletkötést csak készáruban engedi meg. A miskolci tőzsdén a határidőüzlet zárt ajtókra talál. Nemcsak ebben a 13. §-ban jut kifejezésre azonban az újabb korszellem, hanem az alapszabályok egyéb intézkedéseiben is. Így például a 8. §., amely a tanács megválasztásáról intézkedik, kimondja, hogy a tanácsba, amely 20 tagból áll, a kereskedők és gazdák körének négy kiküldött tagján kívül, akik tehát gazdák és kereskedők, a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület is két tagot küld ki. A 9. §. pedig kimondja, hogy a tanács két alelnöke közül az egyik gazda legyen. Látnivaló tehát, hogy bizonyos mértékig a termelők is elfoglalják a tanácsban azt a helyet, amely őket megilleti.”

Az agráriusok szócsövénél fenti megjegyzésével szemben konstatálnunk kell azt, hogy a budapesti áru- és értéktőzsde vezetősége sohasem idegenkedett a gondolatától, hogy a gazdák és azok szervezetei résztvegyenek a tőzsdei ügyek intézésében. Az igazság azonban az, hogy a budapesti áru- és értéktőzsde vezetősége sohasem zárkózott el hermetizetve attól, hogy a kereskedőkön kívül a gazdasági érdekek is képviselve legyenek a tőzsde vezetőségben. Hogy eddig ridegen elzárkóztak ettől a gondolatától, arról a tőzsde nem tehet. Az effektív üzletkötések kimondása a miskolci tőzsde alapszabályaiban aligha jelentheti az „újabb korszellem lengését”. A magyar gabona-határidőüzletnek ugyanis még nagyon sok idő kell ahhoz, hogy a nemzetközi piacokon érvényes formáktól, áruüzleti szokásoktól magát emancipálhassa, hanem kénytelen-kelletlen a nemzetközi viszonylatokhoz képest kell neki is „leng”-enie. Ez a mi véleményünk, mindez azonban nem zárja ki azt, hogy mi is örömmel ne konstatáljuk a miskolci áru- és értéktőzsde vezetőségének megválasztásában a gazdák és kereskedők egyetértő megállapodását és az együttes működés fonálának a felvételét.

A temesvári élelmiszeri kiállítás megnyitották. Ma délelőtt fél tizenkettőkor nyílt meg — táviratozák Temesvárról — az élelmiszeri, háztartási és konyhaművészeti kiállítás, a város és a megye élénk részvétele mellett. A kiállítást amelyen a kormányt Hertelendy Ferenc főispán és Dobokay Lajos min. tanácsos képviselték, Telbisz Károly polgármester üdvözlő beszéde után, Hertelendy főispán nyitotta meg, aki tolmácsolta a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter üdvözlését. A megnyitási ünnepély után a vendégek a kiállítási helyiségek s a benne kiállított tárgyak megismerésére indultak. A ki-

állítás a Vigadó kilencz termében van elhelyezve. A kiállított tárgyak legnagyobb részét temesmegyeieké, de számos kiállító vett részt Aradról, Szegedről, az ország egyéb részeiből, sőt a külföldről is. A kiállításon leginkább a fővárosi vegyészeti intézet tárgyai tetszettek. A kiállítás megismerésére után társaságba mentek.

A postatakarékpénztár új üzletága. A következő kommuniké közlésére kértünk fel: Az utóbbi napok folyamán egy a napi, mint a szakajtó a m. kir. postatakarékpénztár egy új üzletágát, a „zárt betéti” üzletet ismertette mint olyat, amely hazánkban eddig még ismeretlen s egy intézet által sem üzemelt. A Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet Részvénytársaság az igazság kedvéért konstatálja, hogy ezt az üzletágát ő már a múlt év július havában felvette ügykörébe és azt helyes magyarsággal „lekötött betéti” czimén eredménynyel kultiválja is.

Amikor ezt a kommuniké közlést szűk, csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy mikor Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a m. kir. postatakarékpénztárnál a szóban levő új üzletágát, a „zárt betéti” üzletet meghonosította, korántsem volt szándékában a Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet r.-t.-gal konkurrálni s az sem tehető fel a minisztertől, hogy ezt az új üzletágát a Kereskedelmi Hitelintézetől kopizálta. Azután pedig a nagyközönség előtt a bonitás szempontjából nem mindegy, hogy pénzt a m. kir. postatakarékpénztárnál, vagy pedig a Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet Részvénytársaságánál, IV., Semmelweis-utca 2. helyezheti el...

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet ma a következő fizetéseket közli: Ehrenfeld Sándor kereskedő Eszék; Reiner László övezgye kereskedő Kecskemét; Reis Sámuel Siklós; Rothschild Izsák Pozsony.

Ivánka Imre ellen csődöt kértek. Ivánka Imre orsz. képviselő és magnezitbánya-tulajdonos (IV., Kishid-u. 5.) ellen a Sasvári Takarékpénztár r.-t. csődöt kért egy 10.000 koronás követelés alapján. Ivánka — mint ismeretes — Szávost Emil fizetéseketelen budapesti nagykereskedővel állott szoros üzleti összeköttetésben, sőt Szávost annak idején azt jelentette hitelezőinek, hogy Ivánkáért vállalt jótállásai miatt lett fizetéseketelen.

Az „Alfa Separator” vesztése. Az Alfa Separator Részvénytársaság május 2-án tartja ötödik rendes közgyűlést. A társaság múlt évi mérlegén 4652.91 korona vesztés szerepel, tehát már kevesebb, mint 1906-ban, mikor a társaság 11.200 korona vesztéssel zárta le könyveit. A részvénytársaság 1903-ban 800.000 korona alaptőkével alakult.

A gazdák jogtalan követelése ellen védekező központi szervezet. Ezzel a füresz cimmal Bécsben alakult egy bizottság, természetesen iparosokból és kereskedőkből, amelynek feladata az agráriusok szertelen követeléseinek gyors és erélyes visszautasítása lenne. Programjával vallja még a bizottság azt is, hogy megakadályozza az élelmiszerek mesterséges megdrágítását, amit — természetszerűleg — szintén a gazdák rovására ír. Ez az utóbbi programpontra Bécshen bizonyos népszerűséget szerzett a bizottságnak, mindazonáltal egészségtelen viszonyokra vall az, hogy a különböző gazdasági irányzatok között ilyen éles ellentétek lehetnek.

A Bund der Landwirte és az OMGE. A nemzetközi gabona-árfolyam ellenőrző-bizottság múlt szombati értekezlete alkalmából Budapesten időző német kiküldöttek tiszteletére gróf Dessewffy Aurél által adott reggeliről az egybegyűlt meleghangú üdvözlő táviratot küldtek dr. Roesicke-nek, a Bund der Landwirte elnökének, sajnálkozásuknak adván kifejezést azon, hogy parlamentáris elfoglaltsága a német agráriusok e rokonszenves vezéralakját akadályozta a Budapestre való jövetelben. E táviratra dr. Roesicke gróf Dessewffy Aurél az OMGE elnöke czimére a következő távirati választ intézte: „A Magyarországból küldött távirati üdvözlés nagyon megörvendeztetett és sietek érte szívből köszönetet mondani, a magam részéről is őszinte sajnálattal tudom megköszönni, hogy az érdekes budapesti tárgyalásokon részt nem vehettem. Remélem, hogy ez az értekezlet újabb ösztönzést adott egybehangzó agrárkérdéseink és céljaink egyesült erővel való előmozdítására. Nagyméltóságodnak és magyaror-

szági barátainknak gazdátársi üdvözlőmetem. Roesicke.”

A nemzetközi pénzpiacról. A nemzetközi pénzpiacz helyzete az elmúlt héten elég kedvező képet mutat. Kivételt többé-kevésbé csupán Németország képez. A szakkörök figyelmét és érdeklődését tehát állandóan a német pénzpiacz köti le. Míg a helyzet egyebütt egészen normális, Berlinben lépten-nyomon oly jelenségek tűnnek fel, melyek — mondhatni — kedvezőtlen benyomást tesznek. Hogy a német birodalmi bank az ultimón nagy igényekkel állott szemben, az bizonyos, azonban nem vártuk, hogy azóta — 11 nap alatt — az akkor elvont összegeknek csak oly kis része folyt vissza a bankhoz. Éppenugy peszizmisztikusan itélik meg az adóköteles bankjegy állományát is, mely körülbelül 200 millió márka csak 6 millióval kevesebb, mint az elmúlt mostoha esztendő ugyanazon szakában. Ilyen körülmények között csak természetes, hogy a német bank nem mérsékelte a rátát. Ez bizonyos mértékben aggodalmat kelt, amit csak fokoz az a körülmény, hogy a németek be nem várva helyzetük igazi javulását, 850 millió márkás igénynyel fordulnak a pénzpiacra. A német pénzpiacz helyzete — természetesen — a külföldre is kiható, így ránk is. Hogy az Osztrák-magyar Bank utolsó ülésén nem szállította le a kamatlábát, annak dacára, hogy a mi viszonyaink, helyzetünk szinte kívánták, ez tisztán abban leli magyarázatát, hogy az Osztrák-magyar Bank ezen lépésében a német birodalmi bank határozatához tartja magát. Nem tartjuk kizártnak, hogy ha a német piacra javulás a közel jövőben nem áll be, ez a szépen haladó általános helyzetet megzavarja. A berlini magánkamatláb különben tartja magát és 4½% körül mozog. Az angol és francia bankok kimutatási változást alig jeleznek. Nyílt piacon általában elég élénk a kínálat és a magánkamatláb Londonban 2½%, Párisban pedig 2½% és 2½% között mozog. A belföldi piacon minden csendes, mintha várakozó álláspontra jutna érvényre, az igények fokozottan csökkennek. Szerény kereslettel szemben csak lényegtelenül élénkebb kínálat jelentkezik. Páris és Bécs tesznek ajánlatot. A magánkamatláb valamivel van négy százalékos fölé. A jegybank kimutatása tartós javulást mutat. A benyújtásokat minden nap lényegesen felülmúlják az esedékességek. Az adómentes bankjegy-tartalék az előzetes kimutatás óta 43 millió szaporulást mutat és jóval meghaladja ma már a 100 milliót. Azt hisszük, hogy a hónap közepéig 180—200 millióra fog emelkedni. Mindenesetre türelmetlenül várjuk a német piac javulásának híreit.

A német tőzsdenovella. A német birodalmi gyűlés második és harmadik olvasásban is elfogadta a tőzsdetörvényhez a kormány által előterjesztett novellát, mely annyi port vert föl az utóbbi időben; végezetül kompromisszum útján most elfogadta a birodalmi gyűlés. Az elfogadott tőzsdenovella teljesen kizárja mindenmi határidőüzlet kötéséből azokat, kiknek hivatásuknál fogva gabonához, vagy liszthez nincs közük, a termelők, nyersterményeket feldolgozók és terménykereskedők tisztességes szállítási ügyleteket köthetnek, tiltva van azonban minden spekulációs játék-ügylet. Az új novella, melyet a birodalmi gyűlés lényegtelen változtatásokkal fogadott el, legközelebb már életbe is lép. Érdekes a novella azon rendelkezése is, hogy tőzsdeügyletek kötéséből kizárja a kézműveseket, kisiparosokat és kiskereskedőket.

Vidéki intézetek alaptőkeemelések. A Miskolci hitelintézet legutóbbi közgyűlésén — amint ismeretes — elhatározta, hogy 2500 darab 80 forint n. é. részvényei 2000 darab egyenként 200 korona n. é. részvényre becseréltessenek, s hogy ezzel kapcsolatban a részvénytőke 1000 darab 200 korona n. é. részvény kibocsátása után 400.000 koronáról 600.000 koronára emeltesse. E konverzió feltételei: Öt darab 80 forint n. é. részvényért négy darab 200 korona n. é. részvényre szóló elismervény, minden egyes 80 frt n. é. részvényért 4 darab — részvényötödre szóló — igazolvány adatik, öt darab ilyen igazolványt egy darab 200 korona n. é. új részvény illet meg. Becekerelés czimén járó részvényért a kiállítási és bélyegköltséget az intézet viseli. — A pá-

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
 ipari és házi célokra
 Telefon: Detall 28-27, 75-26, Engros 164.

Radnay Károly
 BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
 ANTRACIT BUDAPEST

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. *Elektromágneses gyógyítás*

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

- Gyógytényezők:**
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényrel való kezelés.
Villamos fürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénasavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

- Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősrövidítés (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbojok. Bőrvészketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A budapesti gabona- és értéktőzsde nemzeti ünnep miatt zárva.

Az értéktőzsde magánforgalma eleinte helyi eladások következtében gyengén indult, az üzlet folyamán azonban jobb bécsi jegyzésekre megszilárdult. Később Berlinből olcsóbb jelentések érkeztek, mire az irányzat ismét ellanyhult. Kötötték: Magyar hitelrészvényt 744.—745.75 és 743.— koronával, Osztrák hitelrészvényt 636.25—637.— és 634.50 koronával, Rimamurányi részvényt 556.50—555.— koronával, Osztrák-magyar államvasuti részvényt 683.—682.— koronával. Délben valamivel élénkebb volt a forgalom s a Magyar hitel esése főleg helyi eladásokra vezethető vissza.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, április 11. (Az Egyetértés távirata.) Előre volt látható, hogy a mai héli tőzsdén csekély lesz az üzlet az időjárás és a közelgő ünnepek miatt, de ehhez hozzájárult a földmívelési kormány jelentése a vetések állásáról s így a forgalom még szűkebb keretek között mozgott. Az irányzat még lanyhább lett és buza 10 fillérrel olcsóbb a múlt szombati árakhoz képest. Eladatott 3500 mm. déli vasuti 78 kg. 11.12 és fél koronán Bécsből, raktári áru 78 kg. 11.20 és fél koronán készpénzért és 1000 mm. 77.5 kg. 11.20 koronán három hónapra Bécsből, 79 kg. tótfelvidéki 11 koronán Pozsonyból, 78.5 kg. 10.50 koronán Érsekújvárról. Rozs e héten 40 fillért veszített árából. Pestmegyei 10.—10.20 koronán Bécsből kocsira rakva, marchfeldi 10.17 és fél koronán bécsi malomból, 9.50 koronán B.-Gyarmatról, 10.— koronán Pozsonyból. Árpában csak a belföldi malátagyárak vásároltak némi csekély tételeket, az irányzat lanyha, az árak nyomottak. Takarmányárak közül tengeri változatlan, zab 10 fillérrel olcsóbb.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 11.65—12.15 korona, mosoni és győri 10.90—11.25 korona, tótfelvidéki 11.—11.40 kor., déli vasuti 11.05—11.35 korona, marchfeldi 10.85—11.15.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.15—10.45 korona, csepeli 10.15—10.45 kor., pestmegyei 10.15—10.40, déli vasuti 10.15—10.35 korona különféle magyar 10.15—10.40 kor., osztrák 10.05—10.30 korona.

Arpa: morvaországi 8.25—8.60 kor., marchfeldi 7.40—7.90 kor., bécsvidéki 7.60—8.30 kor., tótfelvidéki 6.90—8.30 kor., csepeli —, győri 7.20—7.80 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengeri: régi 6.70—6.90, új — korona, cinquantin 8.—8.45, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.60—7.95 korona, elsőrendű 8.—8.25 kor., válogatott 8.30—8.55 korona.

Liszt ára e héten ismét jelentékenyen hanyatlott, de a konsum csak éppen annyit vásárolt, amennyire pillanatnyilag szüksége volt. Takarmányliszt és korpa szintén olcsóbb lett.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 11. A mai előtőzsde a jobb külföldi jelentésekkel kapcsolatban nyugodtan és tartott árfolyamokkal folyt le. Államvasuti és Déli vasuti részvényeket átmenetileg élénkebben kerestek. Alpesi bányarészvények fedezések folytán újból javultak. Zárlat felé az árfolyamok nagyobb eladások folytán gyengültek. A déli tőzsde kedvetlenül, alig változott árfolyamokkal indult. Később az irányzat berlini jelentésekre lanyhább lett. Alpesi bányarészvények újból gyengültek.

11 óraker zárlnak:
Osztrák hitel. 637.25, Magyar hitel. 751.—, Länderbank —, Államvasut 682.50 —, Elbevölgyi vasut —, Déli vasut 134.75 —, Alpesi bányatársulat 695.50, Rimamurányi 558.50, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajár. 93.75, Orosz érték 93.10, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.57.

1 óraker jegyezték:
Osztrák hitel 636.50, Magyar hitel 747.—, Länderbank 442.50, Unio-bank —, Államvasut 679.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 133.75, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 690.50, Májusi járadék —, Magyar koronajár. —, Török sorsjegy 187.—, Német márka 117.58, Elbevölgyi vasut —, Rimamurányi 556.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpái petroleum —.

Bécs, április 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.—, 1860-as sorsjegy 150.— Osztrák hitelsorsjegy 454.— Angol osztrák bankrészvény 298.50 Bécsi Bankverein 529.75 Osztrák-magyar bank 1736.— Déli vasut 136.25 Dunagőzhajózási társ. 10.26 Dohány részvény 408.— Cs. k. arany (vert) 11.32 Német bankv. 117.66 Osztr. Lloyd 426.— 4.2 sz. ezüst. jár 97.75—90.—, Osztr. koronajár. 97.55, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 634.50, Union-Bank 542.50, Osztrák Länderbank 440.—, Osztrák-magyar államvasut 679.55, Elbevölgyi vasut 423.50, Alpési részvény 685.25, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.32, Lipótkohó 448.—, Töröksorsjegy 186.25. Nyomott.

Bécs, április 11. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.40, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 147.25, Magyar hitelbank részvény 742.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 555.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajár. 96.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.65, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelz. 424.50, Magyar keresk. bank 33.10.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 11. (Tőzsdéi jelentés.) A tőzsde gyenge irányzattal indult, mert a spekuláció realizált. Emellett azonban a kínálat nem volt jelentékeny. A forgalom csendes. Járadék és banktétékek irányzata részben valamivel gyengültek. Ugyanígy vas- és szénrészvények is. Az általános részvétlenség következtében hajózási részvények szintén olcsóbban zárultak. Vasutak közül Canada Pacific gyengült a newyorki gyenge irányzattal kapcsolatban. Az általános lefelé irányuló mozgalom zárlatok is megnyilvánult. A készpénzpiac ipari értékei is szintén engedékenyek voltak. Napi pénz 4%, magánleszámítolási kamatláb 4%.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 199.30, Déli vasut 23.60, orosz bankjegyek 214.20, 4 százalékos új orosz kölcson 75.40, Disconto Commandit 176.50, Dinamit-truszt 163.90, Harpeni 198.40, Unifikált török járadék 95.20, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajár. 93.40, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 196.75, Gelsenkircheni 193.90, Laurakohó 214.— Gyenge.
Frankfurt, (Zárlat.) április 11. 4-2 százalékos papírjáradék 99.30, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.45, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.75, Osztrák hitelintézeti részvény 199.30, Osztrák-magyar államvasut 145.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.15, Bécsi Bankverein 133.55, Villamos részvény 147.70, 3 százalékos magyar aranykölcson 78.30, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.30, Osztrák koronajár. 97.75, Magyar koronajár. 93.50, Osztrák-magyar bank 124.30, Déli vasut részvény 23.50, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Páris váltóár 813.16, Unio bankrészvény 136.40, Alpési bányarészvény —, Gyengébb.

Hamburg, (Zárlat) április 11. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 23.60, 4 százalékos Aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 199.50, Osztrák-magyar államvasut 146.20, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.30. Nyugodt.

London, április 11. Angol consol —.
Páris, április 11. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.55, Osztr. aranyjáradék 97.90, Magyar aranyjáradék 94.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 491.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.45, Déli vasut elsőbbeségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 99.40, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.20, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 513.—, 4 sz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.55, 4 százalékos unifikált török jár. 94.65, Török sorsjegy 180.—, Török dohányrészvény 439.—, Osztrák föld-hitelintézet —, Osztr. Länderbank 465.—, Magyar jelz. 446.—, Banque de Paris 14.53, Banque Ottomane 726.—, Osztr. magyar államvasut 732.—, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 480.—, Rio Tinto 15.99, Sucrerie d'Egypte —, Tula 239.—, Thomson Houston —, Urikányi közsén 152, Chartered 18.50, De Beers 289.50, East Rand 82.75, Jagersfontein 81.75, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.56, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 11/32, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.25. Magánkamatláb 2 1/16. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, április 11-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 126—128 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 128—130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130—132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi április 9. napján volt készlet 30117 drb., 1908 április hó 10-én felhajtott 292 darab, 1908. április 10. napján elszállított 244 darab, 1908 április 11. napjára maradt készletben 30165 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, április 11. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 240 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 367 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 600 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 94 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felüli ételsulyban 100—106 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 106—110 fillérig, ételsulylevonással 128—134 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 130—142 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 135—142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással 138—140 fillérig. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő — fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Florizma.

(Az amerikai „Globe”-ből.)

Az igazán tisztességes asszonynak csak egy házbárta van: az amerikai porcelán-powder.

Amerikai Porcelán-Powder Részvénytársaság, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1. Ismertető füzet ingyen.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest. V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsu gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás uaponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Genrali (Triestini által, biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fiúellátási és leánykiképzési biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vízszállításos részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék: 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindenemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főeljárású helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Perenciek-térsé 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Drogna és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hess István és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Bruck I. Henrik. Budapest. Gyár: IX., Lillom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrassy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Arak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvételék és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII. Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbádós műhelye és horgany díszítvények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízeldék, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összekötéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszvételék gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Angol férfi- és nőtiszabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26. Páris-utca sarkán. Allandó nagy választék a legújabb divatszövetekben.

Villamosági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos - vasutakat. Bányá - vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindenemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szobait gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruk.

Szenásy, Hoffmann és Társa selyemruházása IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenásy cég van, tisztelettel kérjük, selyemruházunknak szóló megrendeléseknél a pontos címünknek szives kiadását, Szenásy, Hoffmann és Társa selyemruházása kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

Üzleti hetiszemle.

Bertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1908. április 10. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak magyar válogatott áru 320-380 kilogr. nehéz 126-128 fill. 280-300 kgr. nehéz, 128-130. Öreg 300 klg. tuli — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta klgr.; páronként 45 klgr. ételszulevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Egységárak: Tengeri új K 13.18. Arpa K 15.80 Kőbányán átvéve. Helyállomány: Április 3-án maradt 29723 drb. Felhajtás: Belföld 1821 drb. Szerbiából — egyéb államokból — drb, összesen 31545 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 480 drb, belföldre 668 drb, Bécsbe 169 drb, osztrák tartományokba 103 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgozott 8 a szállásokban elhullott drb, waggonokból kirakott hulla — drb borsókának találtott — drb összesen 1428 drb, maradt állomány 30.117 drb. A részvénytársaságokban elhelyezve 5611 drb van.

Bécsi vásár: április 7. Felhajtás 13096 drb sertés, köztük 6402 drb lengyel. Üzlet élénkebb volt. Nehéz 114-116 fill. közép nehéz 106-112 fill. süldő 82-110 fill. 100 kgr.-ként elevensulyban.

Dresdai vásár: április 6. A vásáron volt 1813 darab vidéki és — drb. magyar sertés; előbbieknél 56-63 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: április 4. Felhajtás 11142 darab sertés. Az üzlet sima volt. Finom husos 53-54 husos 52-53, silányabb 50-51 szalonna sertés — márká.

Kőolaj. Az „Apollo” kőolajfinomítógyár részvénytársaság jegyzései a következők: Lillomkirály-olaj 40 K, háromsziv kőolaj 32 K, csillagkereszt kőolaj 31 K tisztasuly 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20% vagy tiszta göngysulyszámítással, Pozsonyban átvéve, készpénzben engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30 K, VI. Apollo nehéz gépolaj 42 K, Apollo hengerolaj 60 K tisztasuly 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysulyszámítással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2% engedménnyel, vagy 4 havi váltóra.

Szén, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hetivásáron szén és szalmában nagy behozatal és mérsékelt kereslet volt. Eladott: középminőségű, jobb és elsőrendű szén 3.—3.90 K, muhar 4.20-ig, atom szalma 2.60 K, zsupszalma 3.20 K, szecska 3.20 K per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt szén 3.50-4.— K, préselt szalma 1.80-2.— K 50 kilónként a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.50-7.75 K, tengeri 6.50-6.75 K, rozs 10.30 K, árpa 7.— K 50 kilónként.

Petroleum. A Kőolajfinomítógyár Részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következő: Fiumei kristály-kőolaj 36.50 K, fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 30.50 K, fiumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 28.50 K. (Az árak 100 kg. tisztasulyért tényleges göngysulylyal, hordóval Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkőolajok. A Kőolajfinomítógyár Részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. számú tisztítóolaj 20 K, fiumei 1. számú orsóolaj 30 K, fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 K, fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 K, fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 K, fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 K, fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 42 K, hengerolaj, sötét 68 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 73 K. (100 kg. tisztasulyért, hordóval, valódi göngysulylyal, Budapestre szállítva.)

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön cs. és kir. udvari nagykereskedő jelentése.) A lefolyt héten rendkívül élénk volt a vetőmagvakbeli üzlet és a löhere, épp úgy, mint a luczernamag-készlet minimumra zsugorodtak össze. Az árak — mint mindig az évad végén — ezáltal is már szabálytalanok, átlag azonban szilárdak. Ama törekvés, hogy a heremag teljesen kiárusítsassák, mindezt észrevehető volt. A luczernamag szétküldése óriási mérvet öltött. Fűmagvak forgalma szintén igen kielégítő volt és sok helyen vált szükségessé a készletek kiegészítése. Az impregnált takarmányrépa magvak kereslete is rendkívül nagy volt és miután a már erősen megfogyott készletek utólag is ki lettek egészítve, ismét elegendő van azokból szétküldésre. Egyéb takarmánymagvaknak, u. m. baltaczim, búkköny, muhar, mustár és tavaszi borsónak szintén elegendő kelendőségük volt. Árvalózsok nem fordultak elő. Jegyzések nyers árúért 100 kilogrammonként: Vörös löhere 200-210 K, vörös löhere, nagy arankás 175-185 K, luczerna, világos szemű 190-200 K, luczerna, sötét szemű 180-185 K, nyulzapuka 150-155 K, biborhere 36-40 K, baltaczim 38-40 K, tavaszi búkköny 14-15 K.

Szalonna. (Pürner R. terménynagykereskedő cégéti jelentése.) Daczára az egyre tartó gyenge sertésfelhajtások következtében redukált előállítások-

nak, a budapesti tábla-szalonna ára az előző héthez viszonyítva csak kevéssel változott, mert vidéki rendelések csak gyéren érkeztek és ebből kifolyólag a vevők is többnyire várakozó álláspontot foglaltak el. Jegyzett a hét végével 3 oldalas táblás szalonna 55 K pénz, 55% áru, 4 oldalas 52% K pénz, 53 K áru 50 kg.-ként. A hét forgalma nem volt nagyarányú.

Disznózsír továbbra is élénk kereslet tárgya volt, miért is a termelők által igényelt teljes árakat meg kellett fizetni. Budapesti disznózsír zárult szilárd iránnyal mellett 69 K pénz, 69% K áru 50 kilogrammonként.

Szilva. Effektív áruban a különben jelentéktelen üzlet már csak kizárólag a helybeli fogyasztásra szorított változatlan áru mellett. Szerb új szilva októberi szállításra 120, 100 és 85 dbos garnitúrák 13% K szerb állomásokon és boszniai garnitúrák 14% K Brcka állomáson véve kínáltattak 50 kg.-ként, anélkül, hogy élénkebb üzlet létesült volna, mert a vevők a virágzás mikénti fejlődését és lefolyását akarják bevézni.

Szerkesztői üzenetek.

P. K. Süme g. Bizony nagyon bájos dolog az alatt a két-három nap alatt a főváros belső és külső életét és szépségeit megismerni s kielégítő tapasztalatokkal térni vissza, mert még a budapesti emberek között is akadnak olyanok, kik Pestet nem ismerik. Ahhoz, hogy egy vidéki ember külsőleg és belsőleg megismerje ezt a nagy várost, hetek, sőt hónapok kelljenek. A szemlélődést Budán a legjobb megkezdni. A sikló fölvezet a várba, közvetlenül a királyi palota előtti térségre. Onnan gyönyörű kilátás nyílik a pesti oldalra s áttekintheti a nagy, nyüzsgő várost egész terjedelmében. Gyönyörködnie a ragyogó művészettel megalkotott királyi palota hatásos motívumain. Odébb a gótszerű Mátvás templom s a tüneményes halászbástya. Vessen egy pillantást az országház frontjára s menjen át egy ültet végighallgatni, így megismerkedik a parlament belső pompájával is. Meg fogja lepni a hatalmas Szabadság-tér modern szépsége, s az új főzsépalota. Érdemes megtekinteni a dunaparti Gresham s a Sándor-téri Gutenberg-palotát. A Nemzeti Múzeumot se felejtse ki a programból. Az esti órákban a Kossuth Lajos-, Bécsi-, Váci-, Koronaherceg-utca s a Duna-parti korzó szépsége és forgalma hat. A városigetet a délutáni órákban érdemes megnézni. Mehet földalattin, vagy az Andrassy-uton végig. A színházak közül látogassa meg a Nemzetit, az Operát, a Vigaszínházat, a Király-Színházat. A kávéházak közül a Newyorkot, a Magyar Világot. A mozikat nem is említjük, mert ugyis tudjuk, hogy el fog menni valamelyikbe. A Modern Kabaré, a Bonbonniere, a Fővárosi Orfeum arra való, hogy lássa Budapestet éjjel. A Király-utca nagy forgalmán mindenesetre csodálkozni fog. Annyi minden titka, annyi megtekinteni valója van fővárosunknak, hogy azoknak felsorolása e rovat szűk keretei között szinte lehetetlen s így csak vázlatos programot adhatunk.

S. Z. Csabrendek. Sajnáljuk, hogy ajánkozását, ez idő szerint nem vehetjük tekintetbe. Méltó tassék talán más lapoz fordulni.

K. L-né, Nagytapolcsány. Ugy tudjuk, hogy jelenleg Newyorkban tartózkodik.

Paula. A budapesti egyetemnek a második felében 209 nhallgató iratkozott. Nálunk még nem nyitották meg a jogi fakultást a nők számára. Legutóbb az osztrák deákok bizottsága követelte, hogy a jog hallgatását a nőknek is engedjék meg.

Sic Itur. Arra már igazán nem vállalkozhatunk, hogy szabad időnk is eredeti színművek átoltásával töltsük el. Küldje be egyenesen valamelyik színházhoz.

T. Gy. A kéreztett pályázat határideje már lejárt.

J. J. Budapest. Az országos fagy 1866 május 8-án volt s így ön veszítette el a fogadást.

Sátorajuhelyi. 1. Most 24 korona. 2. Az illető lap megszűnt. 3. A leszámolást most csinálják s rövid idő múlva a hírlapok is hozni fogják.

Somogyi. Méltó tassék Mazzini Géza postamesterhez fordulni. Lakik Jánosfalva községben, Bács-megyében. Fajállatok tenyésztésével ő foglalkozik leginkább s szívesen nyújt felvilágosítást.

S. S. A levelet elintézés céljából átadtuk szakértő munkatársunknak, kérjük tehát szives türelmét, míg elintézi.

Honka. Az emlékkönyvekbe nagyon ritkán írnak a fiatal urak szellemes dolgokat s ha véletlenül szellemesek is, akkor sem eredetiek, mert ezek a sorok rendszerint nagy iróktól, vagy hírneves költőktől származnak. S így, ha veszszük, jogtalan az aljuk firkantott név is. Az a szép sor, hogy: „Mi több, százszor szép, vagy egyszer jó?”, Jókai Mórtól ered. Ha tehát például Szép Matyi veti alája a nevével szepen, olvashatón, az aképen tünik fel, mintha ő volna a szellemes stófa, vagy szípköröző prózái szerzője. Okos, szellemes leány ilyen esetekben aképen cselekszik, hogy az emlékkönyv visszaszolgáltatásakor egyszerűen lefűleli az emléksőt író fiatal emberkét s kényseríti, hogy zárójelek között (Jókai Mór) nevezze meg a szerzőt. Ha a leányok mindannyian eképen cselekednének, mintegy kényserítének a fiatalembereket, hogy eredeti s lehetőleg szellemes dolgokat írjanak az emlékkönyvekbe.

J. K. Azt a pört aligha fogják megnyerni, mert az ellenfélnek tökéletesen igaza van.

Nem közhítek: Egy virágcsokor. Fenn a bérce-tetőn. Apró történetek. A parasztek királya. Kilencz óra után. Párbajmánya.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnapon 1908. április 12-én.

Nemzeti Színház

Délután fél 8 órakor
LILIOMFI
Eredeti vígjáték 3 szakaszban.

M. Kir. Operaház

A PROFETA.
Oper: 5 felvonásban. Zenéjét
szerzette Meyerbeer. Szövegét írta
Scribe:

Este 7 órakor.

A SEMLEGESEK
Színmű 3 felvonás, írta Zboray
Aladar.

Kezdet 7 órakor.

Magyar színház
Délután 3 órakor.
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Írta
Földes Imre.

Várszínház

Zárva

Este fél 8 órakor

A berlini Hebbel színház
társulatának vendégjátéka.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT.

Tavaszi Kiállítás
a városi képzőművészeti társulat
műcsarnokában. 1908. ápr. 1-től
1908. május 15-éig.

Szőlőbirtokosok.
Kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg
más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak.

Marsner-féle
pezsgő-
limonadé-
bonbonok
A. Marsner, Első cseh részv. társ. keleti és
czukorárak gyárlására, Prága, Weinberge.

WALLA JÓZSEF
cementárnyag részv.-t.
Mozak-, műkőárnyag-
és betonépítési vállalat.

Siessünk
árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés
eset. — Kérem a hirdetést kívánni és össze
gyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek úgy,

Vendéglő és kávéházi berendezés.
1 drb csiszolt boros-üveg 1 lit. 24 kr.
1 drb csiszolt boros-pohár 5 kr.

Takács Ferencz
BUDAPEST,
VIII., Baross-tér 4. sz.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17
Ma vasárnap
két előadás
Kezdetük d. u. 4 és esti 8 órakor.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-ÚTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

BUDAPESTI CABARET
Teréz-körút 28.
Minden este 9 1/2-től 12 óráig nagy előadás!

Hull a haja?
GARA-GÉZA és TSA drogeria
Egy eredeti függő ár 2 korona. Főzetélmény hely

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ
MACHER REZSO sportüzlete.
Budapest, IV., Koronaheroeg-
utca 3. szám. (Az udvarban)

Legszebb husvétii tojás!
Magyarország legnagyobb fonográf-
árnyagháza. Rendkívül nagy választék a
világhíru partit, Pathé és londoni
Columbia-hengerekből.

Hatschek Béla
optikai műintézet
emberi műszerek gyári raktára és formák készítője.

Szájpadlás nélküli
higiénikus légszivókamarás fogorok.
A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya.

S Z I N H A Z A K

Vasárnapon, 1908 április 12-én

Népszínház-Vigopera

Délután 3 órakor
Lili.

Énekes színmű 3 felvonásban
Írták Hennequin és Millhaud
Fordította Evva Lajos és Fái J.
Zenejét szerzerzte Herve
Személyek
Amelle Küry
Antonin Plinhard Pázmány
De la Grange Batelère Lubinszk
Sainte Hypothese Virág
Bompan professzor Nagy
Bouzin court Cz. Dobi

Este 8 órakor

Három feleség.

Operett 3 felvonásban. Írta Bauer
Gyula. Fordította Mérei Adol
Zenejét szerzerzte Lehár Ferencz
Személyek
Turi János Saló
Lari Küry K.
Corallo Turchányi O
Olivia Lunszer G.
Hünberg báró Horváth
Adomar Ricardo Környei
Saci Baba Virág
Puck Vendel Andorfi
Sziódia Petrás B.
Márgit Göbss M.
Edit Zentgyörgyi
Hunyosi Dobi

Kirdly színház

Délután 3 órakor
Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Írták
Dörmann és Jacobsohn. Fordi-
totta Mérei Adol. Zenejét szer-
zerzte Strauss Oszkár.

XIII. Joahm Császár
Lothár Papir
Heléna Harmat I.
Niki Csapó
Gusztáv Sárosi
Erderika Nyárási
Francz Pálmá I.
Vendolin mintszer Szabó

Este fél nyolcz órakor

Adollárkirálynő.

Operett 3 felvonásban. Írták
Wilner A. M. és Grünbaum
Erzsey. Fordította Faragó Jenő.
Zenejét szerzerzte Fall Leó.

Személyek:

John Cauder, Németh
Alco, leánya, Petrás S.
Diek, az unokaöcs, Simai
Daisy Gray, unokahuga Ötvös G
Tom, Cauder test. Császár
Demes László, Császár
Schlick Hans báró, Ruskó
Labinska Olgá, Csapó
Miss Thomson, Szegedi
Orley Pl.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 8 1/2 órakor.

«DAS KIND VON HEUTE»

Gyermekmesze felnőttek számára írta: Satyr. Rendező:
Werner Manó.

Est megelőzi 9 1/4 órakor.

Az aczélikirály vád alatt.

Bíróági karcolat írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.
Továbbá: Trebitsch Sándor, Zöld Márton és Türk
Berta új szövegszámjakkal

Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig
Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli
5 óráig zene és tánc.

VILLAND nagy cirkusza

TESTVÉREK a TATTERSALBAN.
Telefon 51-85.
Ma és minden este 8 órakor:
nagy diszelőadás

Szenzációs műsor.
A legelső művészek és művésznők.
Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagylósdó Rákóczi-ut 1.
és a cirkus-pénztárnál.

Szalloda

Az „ARANY BARÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó
helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé.
3 percnyira az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaképeket megszerző
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTÓR (bej. cég)
BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17.
Fényvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Czimbalom kedvelők.

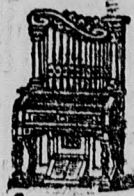
Mielőtt bárhol czimbalmot vásárol-
nának, kérjenek árjegyzéket a czim-
balomkészítés elismert első szak-
értőjétől, ki minden tekintetben a
legjobb világhírű szabadalmazott
czimbalmokat készíti. Czimbalmok
már 25 írtól kezdve kaphatók, ugy-
szintén az összes hangszerek a leg-
jobb minőségben. Számos kiállításon
elsőrendű kitüntetés és elismerés a
legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület,
Erzsebet-körut 42. szám.

**Orgona-
harmoniumok**

mindkét rendszer szerint, legelőcsöbbsen szállítatnak

Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Delej-utca 11/11.
(Tiszviselő-telép).

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Jól lát?

Ha nem, akkor for-
duljon bizalommal

HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szem-
üvegek és látástevők is legelőcsöbbsen kaphatók
Ingyen árjegyzék bérmentve.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állan-
dóan készen raktáron a leggyorsabb kivitteltől a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési
vállalata.

Budapest, Váci-körut 9. (Szerencse-utca sarok.)

Telefon 11-21.

Helyiségváltozás

miatt

NEUMAYER FÜLÖP

Bpest, V., Váci-körut 2. és 4. sz.
Árukészletét rendkívül előnyösen
árusítja ki.

Tetemes ármérséklés:
szőnyegek, függönyök, átve-
tők, ág- és asztalterítők bu-
torszövetek és matracok osinva-
tokban, továbbá minden a szak-
... mába vágó eszközökben.

Az Ortel

Deák Ferencz-tér 1. sz.
alá helyeztetik át.

Telefon 11-21.

Michelstädter utóda

OSKÓ GEZA

BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

CZIPU-
különlegesség

A szabott árak a
talpba vésvé.

BUZIÁSI PHÖNIX ASVANYVIZ

vese- és hólyagbajoknál
minden vizet felülmul.

Kellomen, kissé savanykás
ízű, vasmentes, szénsavdús,
rendkívül üdítő asztali viz.

Orvosilag ajánlva.

Ivó-gyógymódrá használva, vese- és
hólyagbajoknál, a vesemedence idült
hurujánál, húgykő- és foyenykőpátdés-
nél a légutak és a kiválasztószervek
hurutos bántalmánál kitűnő hatásnak
bizonyult.

Prospektust kíván a tra-
kuld a torrásközölőség:

Muschong buziási gyógyfürdő
igazgatósága Buziásfürdőn.

Telefon 56-13.

Kérem! Ne tévedjen!
Kérem! Ne tévedjen!
Kérem! Ne tévedjen!

Lukács Gyula
Kérem! Ne tévedjen!
Kérem! Ne tévedjen!

Tiszti gallérok nagy választékban

Oltöny	26 K
Bedingot oltöny	60 "
Smoking oltöny	40 "
Felöltő	24 "
Nadrág	10 "
Divatmellény	6 "
Fü felöltő	18 "
" oltöny	18 "
Gallér	12 "

Fü- és gyermekru-
hák dus választékban

A MINT AZ ARANYNEMÜN
MEGVIZSGALJA A FÉMJEL-
ZÉST UGY VIZSGALJA MEG

No 4711.

**KÖLNI VIZÉNEK
ZÖLDARANYJELZÉSÉT.**

Ez a jele
a
minőségnek

Ez a jele
a
minőségnek

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vasárnap
S
Vig
Délut
A meg
színmű 3 fe
Kelemen
Mária, a fel
Lujza, a loá
Péter
Fándor
Házmester
Este
Tat
Operett há
Bakonyi Ka
Andor vers
Lohonyay f
Troszka, a k
Riza
Lornthey
Imrédy
Mogyoróssy
Wallenstein
Illiko
Turi
MODERNIS
Andrássy-
Hol
Operette. I
Fordította G
szerzerzte Cl
replők: Nyá
Borosny, Sz
Boros, Nag
Pénc
Fohozat, Irt
Sarkadi m.
A n
Dráma. Írtá
Szereplők: I
Géza, Nyár
Nikó Cart
Tréfa. Írtá:
replők: Mar
Isthy Mar
Medgyassa
Vörös II,
Kozde
Van
e
BUDAPE
E
G
A Tan
Ejjeli 12 órá
5 óráig, a
Hegedűs Gy
„Vi
Budapest, I
Gradó
Minden hét
13 H
14 K
15 Sz
16 Cs
17 Pé
18 Sz
19 V

SZÍNHÁZOK

Vasárnapon, 1908. április 12-én.

Vígshízház

Délután 3 órákor

A megváltás felé. zsinári 3 felvonásban. Irta Garami Ernő

Kelemen Mária, a felesége Lujza, a leányuk Péter Sándor Házmesterné Balassa Rónaszékinyi G. Kertész Fenyvesi Gótn Kész R.

Este fél 8 órákor

Tatárjárás.

Operett három felvonásban. Irta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor versére írta Kálmán L. Lohonyay tábornok Vendrey Trozka a leánya Harmat H. Riza Keleti J. Lörmuthy Hegedűs Imrédy Fenyvesi Györgyffy Kornai B. Wallenstein Sarkadi Ilfiko Komlósy I. Turi Tihany!

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16 Roland kürtje. Operette. Irta Franc Urbain Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerzezte Claude Perrasse. Szereplők: Nyárai, Keleti Jullitka, Barsony, Szentirmay, Vörös III, Boross, Nagy Mariska, Kökény Ius.

Pérez áll a háznál. Póhózati Irta Goltz. Szereplők: Sarkadi m. v. Nyárai, Nagy Mariska

Angyalika. Dráma. Irta Szomorú Dazsó. Szereplők: Póór Lili, Tihany Géza, Nyárai, Kardos Ilonka. Nők Carter a Kabarethen Tréa. Irta: Heitai Jenő. Szereplők: Kardos, Barsony, Palásthy Marcel, Nagy Mariska, Medgyassay Vilma, Nyárai, Vörös III, Győző magán-számai. Kezdeté 9 órákor.

Uránia színház

Délután fél 4 órákor.

Rendnek muszáj lenni

Este fél 8 órákor

Uj asszonyok.

Ápólló színház.

(Telefon 68-39.) Shakespeare dolgozó szobájában.

Az olasz riviera. A jellemes betörő. A tücsök és hangya. A szerelem bacillus. Séta Szudánban. Furlangos ötletek. Lengyel martirok. Életmentő ló. Végzetes párba.

Élet a gyermekmenhelyen. (Saját felvételünk). Az előadások d. u. fél 6 órákor kezdődnek.

Magyarország legmodernebb mozgófénykép színháza a

CHICAGO - SZÍNHÁZ

a Városliget (Áróna-ut) közvetlen közelében.

VII., István - ut 30

Telefon 93-09.

Külföldi nyári szórakozó hely! Kőszínház, télen-nyáron nyitva délután 5 órától kezdve. Vasárnapon délután 3-tól. Villamos ventilátorok. Allandóan a legszélesebb és legjobban kivitelű aktuális képek. Eredeti francia, angol és főképp amerikai felvételek. Minden elemezzel a legelőkelőbb mozgófénykép-színház. Filmek kölcsönzésre és előadásra. Egész estében rendezés és kölcsönzésre is előadásra.

BUDA KIRÁLY KESERŐ VIZ ELSŐRANGÚ HASZAJTÓ KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN

Helyiség változtatás!

T. Cz.

Van szerencsénk czonnal tisztelt vevőink és a t. cz. közönség tudomására adni, hogy az 1864. óta fennálló

ezüst-, arany- és ékszeráru-üzletünket V., Dorottya-utca 8. sz. alá

helyeztük át. Ez alkalomból úsan felszerelt ezüst-, arany- és ékszeráru raktárunkat még jelentékenyen kibővítettük és azt a legfinomabb és legizlésebb ujdonságokkal gazdag választékká egészítettük ki. Üzletünket az eddig is követett legszigorubb megbízhatóság elve alapján fogjuk tovább folytatni és kérjük ezáltal is az eddig belénk helyezett szives jóindulatot és bizalmat, melyet teljes mértékben kiérdemelni legfőbb törekvésünk lesz.

Kitűnő tisztelettel

Singer A. D. Testvérek Telefon 17-49.

HA FÁJ A FEJE,

ne félővéssék hanem használja arannyal Beretvás-féle MIGRAIN-Pasztilát! Minden étkezés után és drogeriában kapható. Beretvás Tamás Gyógyszerüzem Kispeszt, Rákóczi utca 6. Engyen postai szállítással 3 doboz rendelésnél.

Nászajándékok jubileumra díszdíjakat, evő-esszéköket, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műőrás ékszer-telepén Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em. Arjegyék 2000 rajzzal legyen és bérmentve.

Csak ROGÁTSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arcz-, test- és kéz-bőrötököt üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és elismert Rogátsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot.

mely mint testápoló és szépítő szer felülmúlhatatlan, hatása biztos és gyors.

Angyal Boriska, Jászberény. Arany kanál. Nincs jobb pipere! Arany Gáborné, H. Böszörmény. Kétféle kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló. Gólik Aranka, Borsárosbánya. Kétféle kanál. Kérlek még egy postacsomagot. Lidzky Ferencz, Losonc. Aranykanál. Kitűnő eredményel használom a magyar pipere boraxot. Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arcom és kezem tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem. Medgyessy Paula, N. Kikinda. Kétféle kanál. A magyar pipere borax meghozta a kívánt eredményt.

POLYTATJUK

Egy doboz ára 80 és 75 L, 10 nagy doboz vidékre bérmentve Magyar Pipere Borax-Orém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY” névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

Kivándorlás fölösleges Keresset mindenki részére a legújabb gyorstörőgépeken való kötésnél. Arjegyzéket küld: Első Magyar Kötőgépgyár Győzőköpviselője, Epest Hegedűs Sándor-ut. 24. II/35 (szelvény: keménység-utca) Minden háztartásban nélkülözhetetlen! Képviselek mindenütt kereszteknek.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitel-osztály megnyilt a legelőkelőbbtől a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál tölesztethető részletre. A vásárolt zongorák vagy hangszerék értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyit, mintha készpénzért venné. Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepén. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerrel külön díjmentesen.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Aprilis hó 1-től új műsor. SARATOFF orosz ének és tánczosor.

Elsa & Capitain Smith műlővő-pár

Glässer Waldemeer örömművelvények.

A Tardos bank. Bohózati 1 felvonásban. Irta: Tábori Emil.

Ejjeli 12 órától reggeli 5 óráig, a télikertben zene és táncz. Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekar hangversenyez

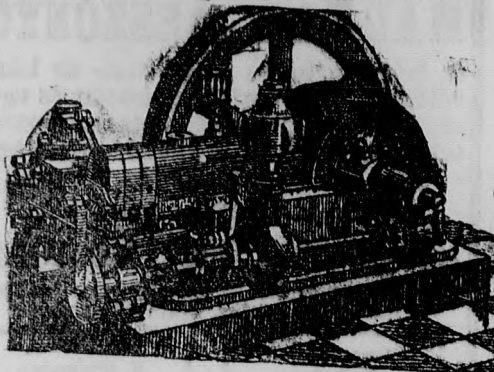
Nagy élvezetet nyújt a „Világpanoráma” Budapest, IV., Városház-tér 4 (Piaristák épületében.) Jövő héten Gradó tengeri fürdő, Miramare, Trieszt és az adelsbergi barlang. Minden héten új műsor. Nyitva reggeli 9 órától este 9 óráig. Belépti-díj 40 fillér, tanácskár 20 fillér.

SCHMIDT M szíjgyártó, nyerges és bőrdobos Budapest, VIII., Rákóczi-ut 88. sz. Ajánlja saját gyártmányu kocsizó- és lovagló-szerkezéseit. Mindennemű utazó és közeli bűrbűdök póráz, páncél, csigorták stb. készíti. - Arjegyzék bérmentve.

HETI MŰSOR:

Table with 9 columns: Aprilis, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígshízház, Király-Színház, Népszínház (Vig-Opera), Magyar Színház, Vár Színház, Uránia színház. Rows for dates 13-19.

Magyar Ipar- és Árubank Részvény-Társaság
Áruosztálya Budapest

V. kerület, Váci-körút 12. szám.

Ajánlja:

a legjobb szerkezettű légszusz., benzín-, nyersolajmotorokat és szivógáztelepeket ipari célokra, 2HP-300HP benzínlokomobilokat, cséplő és egyéb gazdasági gépek hajtására, valamint kötő- és favágó-lokomobilokat.

Tüzelőanyag-fogyasztása nagyon csekély. Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

"MINTA" szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
 Teljesen ujonnan berendezve 40 szobával részgyakkal és villanyvilágítással.
 Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodalak kávéház egész éjjel nyitva. Híres oázisnyozene.
 Telefon 315. **Strasser Jakob**, szállodás és kávé.

Angelini Giuseppe, táviráda- és telefon-fő-gazgató Rómában

a 36999. számú
MIKROFON

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlására magyar gyárosokkal összekötöttést keres, szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálnak.

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, hítes szabadalmi ügyvivők.
 Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 11

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség, Miskolc.
 10751. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Garamberzence állomásán a vendéglői üzletre 1908. évi október hó 1-étől számított 5 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdetetik.

A vendéglőt bárbe venni óhajtók felhívattak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi május hó 8-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához a cím alatt: »Ajánlat a garamberzencei pályavendéglő bérletére 10751-908. számhoz« lepecsételt borítékban, térítvény mellett nyújtsák be. Az ajánlaton a névállás két tanuval előttemzendő s az ajánlati összeg betűkkel is kiirandó.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi május hó 4-én déli 12 óráig bánatpénz-képpen 1000 koronát készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog. Takarékpénztári betétkönyvek el nem fogadtatnak. Az ajánlattevőket ezuttal is figyelmeztetjük, hogy élel- és italárjegyzéket a változott viszonyokhoz mérten újból fogjuk megállapítani.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolczi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em. 33. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők. Miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s az azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják. A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fogadjuk.

A magyar királyi államvasutak fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon válasszathasson.

Miskolc, 1908. április hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

AZ EN UJSAGOM KEPEK HETILAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Szerkeszti: **POSA LAJOS.**

Az En Ujságom, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hőköm-embereknek. Vasárnap reggel, ha bekopog vele a postás, aranyarkantyus vi-
 tézek lépnek be a gyermekszoba ajtaján. Elő-
 fizetési ára negyedévenként 2 kor. 50 fillér
 Előfizetni lehet az En Ujságom kiadóhivatalában

SINGER ÉS WOLFNER-NEL

Budapesten, VI., Andrassy-ut 10.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

A legjobb gépek. A legolcsóbb árazás. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen koldják.

Dobry Ant. motor- és gépgyárának magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa
 Budapest, V., Hold-utca 23. sz.

BUTOR

Kiállítás.

A n. é. közönség érdekében áll, hogy a **Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt** levő

Magyar Butoripar Társaság

óriási választéku raktárát megtekintse, hol a legdivatosab egyszerű minőségűtől a legfinomabb izlésű butorokat u. m. **palisander, mahagoni, cseresznye, madárjavor** stb. divatos fából **bámulatos olcsó árban** jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevő közönség meggyőződést szerzhet.

Varga Mihály és Társai
 Magyar Butoripar Társaság
 IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kigyó-tér sarok.

Most jelent meg!

Középiskolai Almanach 1908.

Szerkeszti **Huszár Béla.**

Cimtára

közi a többek között:

- az összes gimnáziumok és reáliskolák tanárainak,
- a M. Kir. Orsz. Közoktatási Tanács tagjainak,
- a Magyar Tudományos Akadémia,
- a Kistalud-Társaság,
- a Petőfi-Társaság,
- a Magyar Földrajzi Társaság,
- a Magyar Pedagógiai Társaság,
- a Magyar Történelmi Társulat,
- az Országos Középiskolai Tanáregylet,
- a Katholikus Középiskolai Tanáregyesület,
- az Országos Református Tanáregyesület stb. vezetőségének és tisztikarának teljes névsorát.

Ára vászonkötésben 3 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
 BUDAPEST, VI., Andrassy-út 21.
 és minden könyvkereskedésben.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térfarukához (Kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20.- K-ért, színtűgy felöltözövést, turistalódot, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és hőmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabó-, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Bad Hall Felső-Ausztria

Legrégibb elsőrangú Jód-lápfürdő.

Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Pényüzőses fürdők és legmodernebb gyógyhatványok, massage, hidegvizgyógyintézet, villamos fény- és kabinofürdők, inhalatio a legújabb rendszerben, pompás tekvés az Alpések előhegyei között, terjedelmes park, gyógyzene, koncertek, bálók stb. — Elegáns szállodák és magánlakások, penziók felnőttek és gyermekek részére. — A kromsthal és Steyrthali vasút állomása Bécestől Steyr-en vagy Linzen át (közvetlen kocsis) 6 óra, Passautól és Salzburgtól (via Wels-Unterruhr 3 és fél órányira).
ORSZ. GYÓGYINTÉZET
 — Felvilágosítást és prospektust készséggel küld az érdeklődő **BAD HALL.**

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

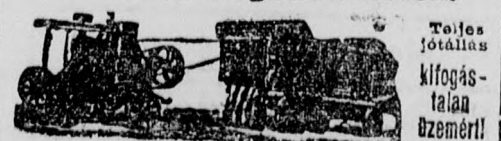

GEREBEN BELA KRISTOF TER 2

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-út 30

Ajánlja egy cséplést, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzínlokomobilját, melyek V. ker., Váci-út 30. szám alatti gyárban bármikor **üzemben megtekinthetők.**

Özamazarok kizárva! Bámulatosan olcsó szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
3-14 éves fiu is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletezésre! 200 dbt. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Párisi világlájlítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

As udvari istállóban továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák elűti és után való erőfeszítésre és erőgyűjtésre, az hark maradványait stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírása trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, osztrák és magyar törvényesen védve.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-
utoza 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes közértesítéssel kérésre szolgát a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapest.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci körút 63.

Locomobil és gőzcséplőgépek.

szállítógépek, jármű-cséplőgépek, fűrészcsepők, szűrő-rezések, munkológók, kaszáló- és aratógépek, szénnyelők, boronák, szövőgépek, Planét gépek, székelyvágók, rézevágók, turkolozó gépek, daruk, őrlőmalmok, egytengelyes gépek, 2- és 3-vezes stb. és minden egyéb gazdasági gép.

Legjobb minőségű bontófésűk

bíralyoson, kaufonok, békafésűk és elefantcsontból kész választék.

MÜLLER J. L.-féle BRISE DE VIOLETTES

a legjobb, legkeresettebb ibolya-illat, a frissen szedett ibolyáknak illatával egyenlő kellemes, tartósságú és finomságú illat. A szilárdított illatanyagot a legújabb technikai eljárásokkal készítették. Müller J. L. cs. és kif. üny. szállító Kővárosi- és piperegyipari-üzeménél Budapeston.

üzegje 3, 5 és 9 kor.

Müller J. L. cs. és kif. üny. szállító Kővárosi- és piperegyipari-üzeménél Budapeston.

Koronaharag-utca 2. / Rottenhiller-utca 6. sz.

Haj-, fog- és körömkefék

diszes kezettekben Körömapulci-szerek.

Legnagyobb választék békafésűk és imitáció hajlók, kony- és oldalfésűk, hajszűrővasak és sütőlámpák.

Dr. Gebhardt tenár-féle nővény-szappan

1 db 70 fill., 1 tucat 7.60 kor.
Fényő-Erde-Cologne-szappan
1 K, nagyobb 1.60 K

A TITOKZATOS HAJÓ

- REGÉNY. -

Irla: FRED VILLER

53

Ismertük már hosszas tapasztalatait és feszülten várjuk a választ.

Végre a hallgatók nagy meglepedésére így szólt:

— Néhány óra múlva erős nyugati szelet kapunk, olyan biztosan, minthogy a nevem Henriksen Károly!

— Jó lenne, ha igazad lenne!

— Ami a nyugati szelet illeti, igazam van. Milyen gözpárás a levegő a tenger felett — azután meg a barométer esése — és a nap, nem olyan körülötte a koszoru, mintha vizes ingallérből tekintene alá?

— Ez tény, a barométer ma éjjel alaposan leszállt és a nap sem derült egészen — csak jönne nemsokára a szél!

Holt sokatmondó pillantást vetett át a szárazföldre, ahol a füst még mindig vastag gomolyban szállt fel a fák koronái között.

Henriksen háborítatlanul folytatta a terítés munkáját és csak futó pillantást vetett a füstre, aggodalmas pillantásaink helyére.

— Csak fűtsék a rabló yachtjukat! Néhány órán belül nem jutnak ki a meredélyből és adigra a Fram már jó messze van.

De az öreg tengerész jóslata most az egyszerű nem ment oly hamar teljesedésbe, mint máskor. Már tíz óra lett és a Fram még mindig horgonyon feküdt, dübörögve, háborogva, a vitorlák pedig tepsédten lógtak, egy csepp szél sem duzzasztotta őket.

Végre sötét sáv közeledett nyugat felől és az első nedves fújás, a tengeri szél előjele fodrozódott a vizen.

— Ott látom már a gözyachtot! — kiáltotta el magát Monk — ki az egész idő alatt a távcsővel nézte a szárazföldet.

Mindjárt utána szabad szemmel is megpill-

lantottuk a két árcocot és a sárga kéményt a homokbuczkán tul.

— Most megy ki a külső vízmedencébe — mondta Monk — hogy ott megvárja a dagályt. Most már csak egy jó fél óránk marad.

— Nagy bolond vagyok én! — kiáltotta egyszerre Holt — és oly gyorsan ugrott fel, hogy a sebesült karjába belenyilalt a fájdalom és eltorzította egy pillanatra az arcát. Hiszen ugyanazon vitorlák vannak még fenn, mint elutazásunkkor. A vitorlakosárban van egy nagy rakás vitorlánk s ezek felényivel nagyobbak, mint ezek itt. Rögtön fel kell kötöznünk őket.

— De van még időnk a vitorlák váltására?

Holt már annyi időt sem engedett magának, hogy feleljen.

Henriksent felhívta a fedélzetre és néhány szó elégséges volt, hogy az öreg kutter-utazót felvilágosítsa a helyzetről.

Pár perczel később az új, pompás vitorlák ott feküdtek a fedélzeten, teljesen el voltak készítve a felkötésre, minden a legteljesebb rendben.

Szerencsére Monk is, én is kissé gyakorlottak voltunk és segédkeztünk.

Holt kettő helyett dolgozott és a munka kezdesétől számítva husz percen belül az új vitorlák már fenn voltak.

A szél ezalatt utolért bennünket, első friss fuvása csillogó felületet talált a legpompásabb vitorlákban. A kutter még horgonyzott, de úgy rángatta, cibálta magát, mint a megkötözött kutya.

Holt leugrott a kormányhoz és megfogta a kereket.

— Vágd el a horgonyzsinórt Henriksen, nincs időnk felvenni a fedélzetre a horgonyt!

Henriksen éles kése végigsiklott a megszüült zsinogen.

Könnyű pukkanás hallatszott és a Fram egy lökessel előre siklott a vizen.

Henriksen hátrafordult, egyik kezével beárnyékolta a szemét, a másikkal a part felé mutatott s csak annyit jegyzett meg:

— Ott megy a rablóhajó a homokzátonyokon keresztül!

A mezielőtt irányba néztünk, A gözyacht

lassan siklott ki a hullámtörés között levő nyíláson, a törzse teljesen el is volt fedve.

Néhány pillanat múlva ugyanazt az irányt vette, mint a Fram, gyenge füstoszlop árulta el csak, hogy a kazán a legerősebben van befüttve, annyira, amennyire csak bírhatja a tüzelést.

— Milyen messze van tőlünk a gözös? — kérdezte Holt.

— Két és három mértföld közt — volt a válasz — és ha a szél nem lesz erősebb, egy óra múlva itt van mellettünk.

De a szél megerősödött és így egy óra elteltével a távolság egy-két mértföld volt még mindig.

Az üldözés kezdete óta egyikünk sem szólt egy szót sem; nagyon el voltunk foglalva, egyrészt, hogy az üldözöt nézzük, másrészt a tengert kémleltük, vajjon a szél nem lesz-e erősebb.

Most már frissen fuit északnyugatról, de a tenger még meglehetősen nyugodt volt. Mi északkelet felé irányítottunk, tehát egy kissé eltértünk a partól.

A Fram áthajolt és a fehér hab felcsapott a fedélzetre. Néha-néha felocscsant a taiték, mintha fehér nehéz hópolyhek lennének, a nap sugarban tündökölve.

— Ez vig utazás volt, de egyikünk sem kétkedett benne, hogy a gözhajó utólr bennünket. Már olyan közel volt hozzánk, hogy láthatuk a hajó orránál a taitékat, amint lemerült a vízbe, sőt a parancsnoki hidon levő embereket is láttuk.

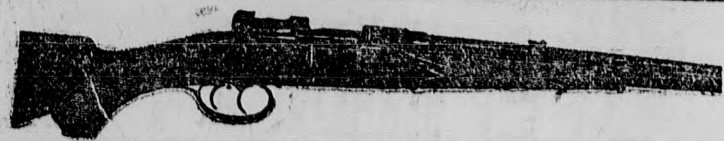
— Nincs itt valami kikötő, ahová beúthatnánk? — kérdezte Monk.

— Nincs! Néhány óra múlva rézsut leszünk Marighantól, de ott csak nyílt part van, ahová a gözyacht követhet bennünket és tetszés szerint megtámadhat.

— Felteszem, hogy mi most kilenc csomót teszünk meg óránként, ők pedig tízet; tehát csak néhány órába telik és közvetlen itt lesz mellettünk, ha minden úgy megy, amint most előre látható.

— Nem adhatunk a Framnak nagyobb gyorsaságot?

Folyt. köv.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsővű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HOLZER DIVATHÁZA

IV., Kossuth Lajos-utca 9.

SOUTERRAIN-osztály:

Kosztüm,	angol kelméből, zsinórral szegve, bé-	42.—	K
Kosztüm,	lélt kabátal	45.—	«
Paletót,	hosszu bélelt Ferencz József-kabátal,	25.—	«
Raglán,	zsinórral szegve	12.—	«
Raglán,	fekete posztóból, zsinórdíszszel, 60 cm.	22.—	«
Gallér,	hosszu bélelt	22.—	«
Alj,	divatos, elegáns kivitelben, angol kel-	20.—	«
Alj,	méből	14.—	«
Tafota-alj,	divatos, berakott különféle színekben	48.—	«
Selyem tafota-zsupon,	berakott, fekete színben	14.—	«
Bluz,	különböféle szí-	4 50	«
Bluz,	nekben	4 90	«
Bluz,	csikow, angol kelméből	13.—	«
Bluz,	fehér, angol pikéből	9.—	«
Bluz,	divatos, csikow, angol kelméből, modern	5.—	«
Bluz,	jabovai		
Alsó,	divatos csipkéből		
Alsó,	mosható, csikow vászonból		

Továbbá dús választék:

pongyolák, selyembuzok, gyermekgallérok, leánykaruhácskák stb.

Az utolsó idény modelljeit u. m. toalet-

mök, köpenyek, pongyolák és blúzokat stb.

mélyen leszállított áron árusí-

tom el

KÜLÖNFÉLÉK.

Hiszek . . .

Hiszek a boldogságban,
Hiszem: egyszer mindenki üdvözülni.
Hiszem, hogy nem gyermekkorú mese
A jóknak üdve,
A gonoszoknak pokla . . .
S hogy nem rut minden ezen a világon . . .
Hiszem: a becsület, tisztesség
Nem mindig az ordítóok részén lesz . . .
Hiszem, hogy nem kell mindig elrejtőzni
Hazugok, aliasok elől
Az igazságnak és Szépségnek . . .
Hiszek a szerelemben . . .
A tisztában s nemesben, a lélek jogán, —
S hogy önérdék dicsfénye nem övezi
A piszkosakat, bűnösöket mindig . . .
Hinnem kell! . . .
Hisz az élet nekem annyival tartozik,
Hisz elrabolt az élet tőlem mindent:
Ifjuságot, szerelmet, álmot . . .
Megrugdosott, megríkatott,
Lemondani, haj! megtanított . . .
S kifosztva mindenből, tele még vágygyal.
Kitaszított e rideg valóságba . . .
És várom,
Amíg megtestésül az álmom . . .
De betegem, fásultan és megtörtén is:
Hiszek: a boldogságban,
Hiszek: a szerelemben,
Hiszem: hogy egyszer én is üdvözülök, —
Ha csak egy percre is . . .

Sikabonyi Antai.

(Az uralkodók és a kézműipar.) Ismeretes do-
log, hogy az uralkodó családok tagjai szívesen fizik
az iparágak egyikét-másikát s teszik ezt nemcsak
szórakozásból, hanem azért is, hogy némi testmoz-
gásban legyen részük, ha például kedvezőtlen idő
esetén nincs alkalmuk a szabadba kilovagolhatni. S
különösen azóta kapott lábra az uralkodó családok
tagjainak műkedvelő iparüzése, mióta a harcztereken
való megjelenésről lemondtak.

Királyunk például mesterileg kezeli a gya-

lut, meg a fűrész s vannak szobák, amiket az általa
készített butorokból rendeztek be.

József főherceg (a megboldogult) kőműves
volt. A mézhabarcsot olyan művészi esakpotta
a falra, hogy a leggyakorlottabb kőműves is elcsó-
dálkozott, ha látta. S ha a főherceg valahol meg-
pillantott egy tapasztalatlan kőművestanoncot, el-
mosolyodott s kioktatta, hogy a téglákat miképpen
kell egymás tetejére rakni, hogy hézag hézag fölé
ne kerüljön, mert megeshetik az a szerencsétlenség,
hogy a fal megreped és összedül. Ha valahol ház-
összeomlás volt, a főherceg mindannyiszor kiszállt,
ha tehette, hogy az esetet megtapasztalja.

Az orosz czár szabad idejében tajtékpipákat
metsz.

De az uralkodó családok tagjai közül nemcsak
a férfiak, hanem a nők is szívesen üzik az ipart.

Hermína reussi hercegnőt nem tanácsos
olyankor háborgatni, ha az udvari méltóságok el-
romlott óráit javíttatja. Sőt akadnak hízlekedő fő-
urak, kik készakarva elrontják óráikat, csak legyen
a hercegnőnek foglalatossága.

Württembergi Fülöp herceg neje köt-
szereket készít.

Frigyés herceg nejének furcsa a gusztsusa.
Gyertyákat önt.

Amália portugál királyné művirágokat készít.
Károly svéd herceg neje gyermekjátékokat
gyárt s a gyermekei nem is játszanak olyannal, amit
nem az édesanyjuk készített.

(Innen-onnan.) Ugy látszik, hogy az emberek
Angliában a legfeledékenyebbek, mert évente leg-
alább 300.000 esernyőt vesztenek el.

Egy angol mérnök önműködő vasuti kocsiajtót
talált fel, mely mindannyiszor felnyílik, valahány-
szor a vonat megáll s ismét becsukódik, mihielyt a
vonat mozgásba jó.

A világ leghíresebb gyémántját, melyet a „Dél
csillaga“ névre kereszteltek el, 1853-ban találták
Braziliában. Az amsterdami gyémántkőszőrülőknek
450.000 frankot fizettek a csiszolásáért. Értéke
1,560.000 frank s az indiai maharadsza tulajdona.

Tallow chicagói püspök érdekes recipét ké-
szített mindazon emberek számára, kik legalább is
120 éstendeig akarnak élni. Aludtettel való táplál-
kozás, sok testgyakorlat és — tiszta lelkiismeret.

A müncheni „Allgemeine Zeitung“ című
politikai napilap százötvenegy éstendei fennállás
után hetilappá alakult.

( ) Nemzeti Sport, Az egyes sportágak mindin-

kább aktuálisá válnak s ehhez képest a Nemzeti
Sport is mind nagyobb arányban foglalkozik velük.
Jelen száma ismét 36 oldalnyi terjedelemben jelent
meg. A lawn-tennis rovatban a MOLSz. közgyűlésé-
ről van terjedelmes referáda. A rovatot Madarász
Margit k. a., kiváló teniszjátékosunk Montekarló-
ban felvett eredeti fényképei élénkítik. Az atletikai
rovatban a MAC junior birkózó versenye emelkedik
ki, melynek keretében a győztesek arcképei is meg-
jelentek. A football-rovatban gazdagon vannak tár-
gyalva a mult hét eseményei s érdekes fényképeket
hoz a FTC—BAK bajnoki mérkőzéséről. Az uszó,
evezős és vadászati rovatokban a szakcikkéken ki-
vül az érdekes hírek egész tömege jelent meg. A ló-
verseny-szezon beköszöntésével a lósport rovat is
nagy súlyt fektet a lap s az érdekes illusztrációk ki-
sérlik az alági versenyek ismertetését. Az Automobil,
a Nemzeti Sport melléklapja, ismét a szokásos ter-
jedelemben jelent meg.

(Egy év alatt elücsült milliók.) A dohányjövődék
igazgatósága most teszi közzé az 1907. évi január
1-től, december 31-éig a magyar szent korona or-
szágában eladott dohányneműekről szóló statisztiká-
tát. Az általános forgalomban levő gyártmányokból
elfogyott: burnót 36.620 kilogramm, pipadohány,
537.621.810 darab 25 grammos csomag, szivart
559.104.373 darab, szivarka 1.766.347.523 darab, lug-
vizkivonat 9.615 darab, valódi havanna szivart
166.950 darab, belöldi különlegességi gyártmányok-
ból eltermelt burnót 77 kilogramm, pipadohány,
229.374 kilogramm, szivart 15.312.659 darab, szivarka
89.661.125 darab. Pénzértékben kifejezve az általános
forgalomban levő gyártmányokból eladtak: burnót
140.899 korona 06 fillér, pipadohányt 43.458.937 ko-
rona 78 fillér, szivart 35.637.639 korona 65 fillér, sziv-
varkát 30.950.650 korona 39 fillér, lugviz-kivonatot
19.776 korona 60 fillér, valódi havanna szivart 57.609
korona 90 fillér értékben. Összesen 110.315.392 korona
61 fillér. A belöldi különlegességi gyártmányokból
eladtak: burnót 796 korona 72 fillér, pipadohányt
4.195.396 korona 94 fillér, szivart 2.361.186 korona
16 fillér, szivarkát 3.693.250 korona 68 fillér értékben.
Összesen 10.253.621 korona 30 fillér értékűt. Külföldi
különlegességi gyártmányokból eladtak 2.110.416
korona 15 fillér értékűt. A mult évben tehát a bel- és
külföldi gyártmányokból összesen 122.679.430 korona
06 fillér értékűt adtak el, ami a mult 1906. évi ered-
ményt 2,897.321 korona 30 fillérrel mulja felül.

Grammofon
tulajdonosok
figyelmébe

»Starkton« Világ Rekord kétoldalu mű-
vés hanglemez. Az egész
világon szabadalmazva. Nagysága 27 cméter.
Az eddig létező összes gyártmányu hanglemezeket
felülmúlja. — Hogy meggyőződjék mindenki le-
mezeink kiválóságáról **4.50** fillérért
az első próba lemezt számíthatjuk.

Egyébként a Világ Record lemezek gyári ára 7 kor.
Részletfizetésre is szállítjuk.

Mindennemű hangszerek ugymint: grammofon,
hegedű, czitera, harmonika és fuvolákat ol-
csón vásárolhat **részletfizetésre.**

Kérjen próbalemezt.

Lemezjegyzék ingyen.

Kérjen próbalemezt.

Iván és Vári hangszertelepe Bpest, VI., Teréz-körut 1/c.

MÜBUTOR
csak kiváló jó minőségben.
Szolid munka. Olcsó árak.
Modern kivitel.

Fáy Antal bútorgyárosnál

BUDAPEST, Semmelweis-
utca 4. sz. a sarok.

Katzky Lajos
épilemülakatos-mester

Zephir szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintá
raktára

Budapest, VI. ker.,
Liszt Ferenc-tér 14.

Rézbutor

vasbutor, sodronygyelűek, kerti vasbutor és gyermekokoc-
gyártmányaink elsőrendű minőségben legújantóább árak
mellett

VI., Andrassy-ut 2. sz. (Fonclére-palota)

Pápai és Náthán

gyárosoknál közvetlenül beszeresethetők. Vidékre képes árjegy-
székek kívánatra küldetnek.

E hirdetési rovatban minden szó
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

**MEGHODITOTTUK
A VILÁGOT!**

GEREBEN BELA KRISTOFER 2

**ELEKTRO-
MOTOROK**
minden nagyságban, ál-
landó nagy rakár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

BUTOROK

átló, ebédő-, szalonbe-
rendezések, továbbá ur-
szoba, íróna berendezések
rés- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök
szaldó angol bérgegnitrah
eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 263
Kazinczy-utca sarok.

Spóra-féle

világhírű klattani dísz-
és orlásszegfűk.
Külföldre: Prága, Bécs,
Lyon, Antwerpen, Amster-
dam, Hamburg, Frankfurt
a/M. legmagasabb kitérte-
zőkkel.
10 darabonként
Elite választék, 20 kor.
Kiadási és rek-
lám minták 20 >
Orlási szegfűk... 10 >
Dísz-szegfűk... 5 >
Kerti szegfű... 2,50.
Arjegyék ingyen, bérmentve

Fr. Spóra
szegfűkivitel
KLOTTAU (Cs-horosz)

BUTOR

árveresről, finom és egy-
szerű butor, hálószobák és
garson szobák szalon bér-
gegnitrah, gyönyörű tükör,
diván, borszék, íróasztal,
porzasszonyok és egyes
darabok; Földes B., VII.,
Kertész-utca 43. Király-
utca sarokházban.

BELHURUT,
(hasmenés) gyomorgöres
legjobb gyogyosere a
BÁBTA-féle **FEKETE-
AFONYA GYÖGYOSOR.**
gyogyosereszek és fü-
szerosoknál 1 füveg ára
K 1.80, 5 füveget 8.-
koronáért bérmentve
szállít a **FELKAI KON-
ZERVÁR** Felka, Sze-
pez-m. 26971

Második kiadás.
Szenzációs újdonság!!

**A nem kérd és
a társadalom**

Irta Fényes László.
Tartalom: I. Bevezetés. — II. A
pó és a prosztitúció az ó-kor-
ban. — III. A kereszténység ideje.
IV. A mai kor állapota. — V. A
prostitúció világa. — VI. A jövő
irányá.
Fényes László, a jeles
magyar publicista, ezt a
kérdést gyönyörű realiz-
mussal rajzolja meg, az
igazságnak teljesen meg-
felelő őszinteséggel és bá-
torsággal.
Hogy milyen sikere volt
e könyvnek, fényes bizony-
sága az, hogy hihetetlen
gyorsan kelt el az első
kiadás 40.000 példányra.
Ez már a második kiadás.
Ára 80 fillér

Bélyegben is beküldhető
Aki csak egy kicsit is ér-
deklődik az emberiség
nem és társadalmi kér-
déseiről, annak okvet-
len el kell olvasni ezt a
rendkívül érdekes és aktu-
ális könyvet.
Kapható a »Molnárak Lapja«
könyvnyomdájában.
Budapest 56. V Csákv-á 12

Polgári árkai
Pontos kiszolgálás!
Kittinő szabás!
Vidékre mintát küldök,
nagyobb rendelésnél sze-
ményesebb elmozgyek.
Zeliszka János
angol uri szabótérme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó választék a leg-
divatosebb angol és bel-
-földi szövetekből.

Sodronykerítéseket
bámulatos olcsón készít
Heizler és Társa
cég
Budapest,
VIII., Népszínház-u. 1-3.

**30 forint.
Varrógépek**
egy új valódi esz-
től Singer varró-
gép fémkerény-
nyel t. evi kitalá-
sai csakis
SINGER A.

megépésnél Budapest, főú-
let Akáca-utca 55. Minden-
nemű varrógépek javítását
legújantóább árban elvál-
lalom. Árjegyzék ingyen.

INGYEN!
es bérmentve küldöm szőlő-
pítvány és vesszőkötől ár-
jegyzékemet, mely minden
szőlő- és kerttulajdonosnak
nőkülönösen tudnivalókat
tartalmaz.
Az árak meglepő olcsók.
Számos elismerő levél ige-
zoja anyagom jószágát.
Delawarét rendeljen
mert ezen faj nem kell sem
bojálni, sem permetezni.
Szőcs S. fia szőlőtelepe
Bihardíószeg.

**Urasági
butorokat,
szőnyegeket,
csillárokat**
és legteljesebb berendezé-
seket (gyáratok és ize-
teket is) vesznek és eladok.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körut mellett).
Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stilszerű matt és fényezett
mahagoni plisander vagy
másfajta háló, ebédő, ur-
szoba és szalonbutorokban.
Bézhálószobák, bérgegnitrah
és kárpitosfélekber
Perzsa, amyrna és más sző-
nyegeken és függönyökben,
modern bronzcsillárokbán
gáz, villamos stb.-hez.
26597

Pénzkölcsönt

4, 4 1/2 és 5% alapon föld-
birtokra, jövedelmező, fő-
városi, vidéki, városi és
Budapest környékén levő
bérházakra I., II., III. he-
lyen 5-70 évig törleszt-
hető. Személyhittel tisztvi-
selőknek gyorsan eszkö-
zöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körut 11a.

Ajtók, ablakok

**VASREDÖNYÖK,
VÁSRAÁCSOK,**
kapuk használ-
tak és ujak ol-
csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26.
Korall-utca sarok. Lipót-
körut közelében.

Gramofonok

kizárólag eredeti elsőrangú
gyártmányok
részlet-fizetésre is
kaphatók.
**MAGY. IPAR ÉS KE-
RESKEDELMI R. T.**
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 19.
Kérjen árjegyzéket. 27894

15 forintért tiszta
gyapjuszövetből
mérték szerint
elegáns kivitelű
öltöny
vagy felöltő

Krausz F. és Tsa
uri szabómester
Budapest, Rákóczi-ut 69.
Vidékre mintákat mértékveté-
lutasítással bérmentve. Holyon
szabászatokat mintákkal ház-
hoz küldjük.

A legelőnyösebb részletfizetésre

**zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt**

késszépbeni áron a leg-
újabb rendszerű
bankhitei
utján kizárólag oskák
Reményi nagy magyar hang-
szerlelőpén.
Prospektus és árjegyzék in-
gyen.
Budapest, Király-ut-
58. szám.

FRIED J.

műbutorraktár, kárpitos és
díszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakberende-
zéseket, valamint minden-
nemű kárpitos- és díszítő-
munkákat. 27894
Mintaraktár művészi kivi-
telű butorokból, franczia
és angol szövetekből
:Költségvetés díjmentes.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Fényképezőgép

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera...

Gyümölcsfa

diszta és rózsaszínű gyümölcsökkel ingyen szolgál...

Ugyenőknek

biztos megoldást nyújtok általában barkinok kik...

Asszonyok

vigyázzatok! Tülnagy gyermekáldás ellen meg...

Pannonia

Takarék- és Hitelszövetkezet Budapest, V. Doroty...

Nevelőnőket

német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen...

Butor

1 kredencz legfinomabb elegáns és divatos gyö...

Öreg hamis fogakat zalogcédulákat

tékszerekről és ingókról tört ékszereket, régiségeket...

Jogi

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra...

Mérlegképes

könyvelő és magyar-német levelező azonnal mellék...

Réthy

név látható a valódi pemetefü csukorka minden...

Kézimunka

himzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez...

Melyik nemesszivül

üzlettulajdonos vagy bárki tudna alkalmazni 19 éves...

Fajbarontfi

és költő, és sok éremmel kitüntetett írók után oriai ud...

A valódi gyöngy

szilvium kellemes ízű és jóságára felülmulthatatlan...

Székesfővárosi

tanító, okleveles tanár, szakképzett gyermekpszichológus...

Revfülöpön

a Balatonparison, a Lenke nyaraló két szoba konyha...

Lakást

bérlhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába...

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra...

A Falkogen

füdbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt...

Mérnöki műszereket

vez, elad, cserél, lejtőrök, Planiméter, Teleskop...

Régi ezüstárgyakat

és zalogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut...

Sodronykerítésfonógépet

küldök 60 koronáért, kész sodronykerítéseket áriap szerint...

Ujdonság!

Gamsbua

Ujdonság! - K. 380-tól felfelé.

A. Sachsél Bécs

Alaplétesítő XVII. Kalvarienberg. Nr. 34, II. Taborstrasse Nr. 39, XVI. Neu erfelderstr. Nr. 2.

Árverési butor,

szőnyeg-, csillár- raktáramat olcsón elárulom kiköltözés miatt.

Gépészeket

cséplés időnyre nayszintén gazdasági személyzelet...

Nősülni óhajt?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvényt. gyermekekkel...

Lakást

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni...

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyóval...

Önök évnél kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen...

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat...

Gimnáziumi

real, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntesség, bármely erőteljesi vizsga...

Kolozsvári

logtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra...

Csemegealma

1000 nemes fajlama és óriás birsalma postakosaránkint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor.

Fűthető fürdőkád.

50 koronától felebb, kádak 12 koronától fejtűb mindenféle szivattyú és vízvezeték berendezési vállalatok

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve.

Zalogcédulákat,

brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek.

Villamos világitás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cszikkek árjegyzéke ingyen.

Veresáfonyabefőtt

BART A-féle, 5 kilós postakosarárúveg 6.- koronára FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm.

Fénykép-készítőket

objektívet vesz, elad, cserél hires Appolo lemezek egyedül-elárulást helye.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 18., Fókja: Erzsébet-körút 88. Alapítástól 1877.

30 korona

finom szövethől divatos férfiöltöny vagy feltöltött mérték után remek szabás és finom kivitelben

Nagy és Fia BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

Állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: machagoni, palisander, ében- és ezltromfa.

Nagy és Fia

Angol bőrgarnitúra, francia olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia

Valódi porzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Venezueli tükrök füveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia

antique butorok és szövetek, szalongarnitúrák.

Nagy és Fia

Nippek, bronzszobrok olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Fióktüzet nincsen össze nem tévesztendő hasonnevű czéggel.

Nagy és Fia

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Allandó butor és antiquitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

Egy újabb alkotmánybiztosíték.

Mikor a törvénytelen kormány garázdálkodásainak során eljutott az ellenálló vármegyei tisztviselők fizetésének felfüggesztéséig és a kenyér nélkül hagyott, kiéheztetésre kárhóztatott családapák megélhetésének biztosítására nemzeti ellenállási alapokat gyűjtöttek össze a vármegyék, számos hirlapi cikk foglalkozott azzal a kérdéssel, vajon jól van-e az ügy, ahogy van, és nem kellene-e arról gondoskodni, hogy jövőre egy másik törvénytelen kormány ilyen rövid uton és könnyű szerrel ki ne foghasson az autonómián?

A fölmerült tervek között sűrű emlegetés tárgya volt a közigazgatási tisztviselők mellékfoglalkozása és példaképpen felhozták, hogy a német birodalom legtöbb országában, ha a kormányok valami okból hasonló módon akarnának eljárni a közigazgatási tisztikarral, nagy zavart nem okozhatnának, a tisztviselőket ki nem éhezethetnék, pedig ott nincs is autonómia. Felfüggeszthetnék őket, de tönkre nem tehetnék, mert a németek közt egyre-másra minden második közigazgatási tisztviselő az élén áll valami gazdasági szövetkezetnek s attól olyan tisztességes mellékjövédelmet huz, amely gyakran fölülmulia a rendes fizetését is. A hivatalától elmozdithatja a kormány, a szövetkezet éléről azonban csak a büntető bíróság távolíthatná el, ez azonban kissé nehezen megy, mert a bíró ott eléggé független a politikai hatalomtól.

A németek a közigazgatási tisztviselők eme függetlenségének természetesen kevés hasznát látják, mert ott az autonómia teljes hiánya miatt mindig az történik, amit a középponti hatalom akar.

De nálunk — az egészen más. Ha mi a törvényhatósági autonómiánkat meg tudnók erősíteni azzal, hogy a főtisztviselőket (mert hiszen csak ezekről van szó és nem a segédhivatalok személyzetéről) gazdasági függetlenségbe tudnók helyezni a mindenkorai kormányokkal szemben, ezzel hatalmasabb alkotmánybiztosítékot teremtenék minden törvénynél, mert a törvényen egy törvénytelen kormány mindenkor tultheti magát, még a közigazgatási bíróság elé utalt esetek-

ben is, de száz és ezer magánjogi jogsértést semmi esetre sem merne elkövetni az országos hitelszervezetbe bekapcsolt szövetkezetek rendelkezési jogának elkobzásával, vagyis más szavakkal kifejezve: tünni lenne kénytelen, hogy a fizetésüktől megfosztott tisztviselők a szövetkezeteik élén maradjanak s így nemcsak a megélhetés gondjaitól mentesítve legyenek, de az intézetek anyagi erejére támaszkodva, továbbra is hatalmas tényezői maradjunk a társadalomnak.

Oly egyszerű ez a dolog, külföldi példa is van rá és mégis el fogjuk-e valaha érni, hogy közigazgatási tisztviselőinket tömegesen ott lássuk a megyei, járási és községi szövetkezetek élén?

A szövetkezeti ügynek számos apostola van hazánkban, a szövetkezetek mindenféle fajtája csakugyan szaporodik is és azok évről-évre erősöbülnek, de ha a szövetkezeti ügynek külföldi fejlődését a hazaival összehasonlítjuk, be kell valanunk, hogy mi még mindig csak a kezdet kezdetén vagyunk. A mi népünk szövetkezetei csak éppen hogy megélnék, de csakis úgy, hogy vezetők nemes altruizmusból ingyenmunkát teljesítenek, ők szornulnak tehát a közigazgatási tisztviselők támogatására, nemhogy esetleg ezeket támogathatnák. Nem is említve egy nagyon kényes ügyet, azt t. i., hogy minden efféle szövetkezet hitelre szorul, a hitelt rendszeren az országos központból kapja, ez a központ pedig erre a célra — államsegélyben részesül. Ilyen szervezet és állapot mellett tehát a szövetkezetek támogatása ma még kevesebbet érne a semminél.

Kivételt tesznek azonban a városi szövetkezetek és egyéb pénzüzetek. Ezeknek a gazdasági helyzete és anyagi ereje sokkal szilárdabb és amennyiben hitelt használnak, nem szornulnak a kormány jóindulatára, mert a főváros nagy pénzüzeteivel állanak összeköttetésben s ezekkel a politikai hatalomtól teljesen függetlenül bonyolítják le üzleteiket, a nyílt pénzüzati forgalmat szabályozó hiteltörvények és szokások alapján.

És ezeknél az intézeteknél aztán sűrűn találkozunk városi emberek nevével. A városok élén álló polgármesterek, tanácsosok és egyéb főtisztviselők állanak rendszeren az élén ezeknek az intézeteknek, ma már alig van törvényhatósági, vagy rendezett tanácsú város, melyben erre példát ne találunk.

Tudomása van erről természetesen a belügyminiszternek is és nagy megnyugvásunkra szolgál konstatálhatni, hogy gróf Andrássy Gyula a városi közigazgatási tisztviselőknek ezt a mellékfoglalkozását teljesen jogosnak, üdvösnél tartja és nemcsak megtűri, de tőle telhetőleg elősegíteni is kívánja.

Fényes bizonyítéka ennek egy körrendelet, melyet e tárgyban a múlt napokban, márczius 26-án irt alá és 37.323/1908. szám alatt megküldött minden városi törvényhatóságnak, nemkülönben ama vármegyék közönségének, amelyek területén rendezett tanácsú város van.

A körrendelet a városi tisztviselői állásoknak részvénytársulati, vagy szövetkezeti alapon szervezett pénzüzetek és nagyipari vállalatok igazgatósági tagsági, vagy felügyelőbizottsági tagsági állásaival való összeférhetlenségéről szól és rendelkezéseiben annyira szabadelvű, hogy az autonómia minden híve lelkesedéssel fog kalapot emelni előtte.

Vannak egyes pontjai e rendeletnek, amelyek szemben az eddigi kormányok által követett eljárással, a legnagyobb mértékben meglepők, mert míg az utóbbi negyven esztendőben minden törvény és minden rendelet az autonómiát nyirbálta és a miniszteri hatáskört szinte beteges kicsinyességgel kiszűszelteni törekedett, addig a gróf Andrássy Gyula rendelete e tekintetben a legteljesebb mérsékletet tanusítja.

Fénypontja, e rendeletnek, hogy a városok közigazgatási tisztviselőinek teljes korlátlan szabadságot ad bármily néven nevezendő társulattal való mellékfoglalkozásra. Felsorolja t. i. mindjárt az első pontban, hogy ugy részvénytársulati, mint szövetkezeti alapon szervezett pénzüzetnél, nagyipari vagy közlekedési vállalatnál igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagságot vállalhatnak, sőt hasonló megítélés alá eső bármely más állást is.

És hogy ezek az állások mennyiben összeférhetők a köztisztviselői állással, erre vonatkozólag a rendelet szavai szerint általános érvényű szabályt nem lehet felállítani, mert az helyesen mindig csak a konkrét eset körülményei szerint bírálható el.

Általános szempontból a rendelet szerint összeférhetlenség csak egy-két esetben állapítható meg. Így például, ha a mellékfoglalkozás a tisztviselő ideje nagyobb részét lefoglalja, ha a

A megáldás.

Irtá: Francois Coppée.

Ezernyolczszázkilenczben — ez volt az Urnak éve, Én káplár voltam akkor s Saragossa épp' bevéve — Az utcát ostromoltuk. Kegyetlen munka volt az! Minden kapu bezárva és számtalan a torlasz, Golyót szórt minden ablak, mi meg hulltunk alattuk: „Ez mind a papok vétke!” — a szót tovább így adtuk, S ha egyet futni láttunk a távol messzeségben — Noha már hajnal óta harcoltunk szomjan, étlen, Szemünket füst belepte s kesernyés volt az ajkunk, Mert reggel óta folyton töltényeket haraptunk — Puskánkat kézkaptuk, vígan tüzelve rá a Sötétlő, nagy kalapra, a fekete csuhára. A zászlóaljam éppen egy szűk utcába tért be, Fel-felnéztem, figyelve a tetőket, az égret, Mivel káplári rangban a tisztam volt vigyázni, És láttam is vöröslő lángnyelveket cikázni, Mint kovács fújtatója alvó lángot ha éleszt. A távol zürzavarból — el hogy felejténém ezt! — Hallatszott nők sirása, akiket fojtogattak. Hullákon átszökelve a mieink haladtak, Betérték itt is, ott is viskóba vagy lebuja, Kutatván, ellenünk ott nem rejtőzik-e bujva? Majd vöröslő szuronnyal, vagy véres, pusztá kézzel Megjelölték a házat a szent kereszt jelével, Mert keskeny volt az utca és résen kelle lenni, Hogy ne maradjon ottan át nem kutatva semmi.

Nem zárt sorokba' mentünk, dobszó nélkül haladván, A tisztek elmerülve s némán a sok hadastyán, Szokatlan félelemmel a harczedzett szivekben.

S egy sarkot hogy elértünk, tovább haladva, menten Felhangzott francziául a kiáltás: „Segítség!” Egy megszorult csapat volt, mely várta, hogy segítsék; Granátosok csapatja, derék és büszke század, Amelyet szőgyenszemre — az ember lelke lázad! Egy zárda udvarából, mit husz barát, ha védett, Kiűztek, tönkreverték, hogy csaknem semmivé lett. Beszött kereszt fehérlett a fekete csuhákon, Nagy tonzurát viseltek, de semmit sem a lábom; Vértől nedves kezekkel csak törtettek előre, S hatalmas ércskereszttel ütötték agyba, főbe A mieinket. — Erre a többivel legottan Parancs szerint reájuk gyilkos sortűzet adtam. Nyugodtan s lelki vádtól egy cseppet sem gyötörve, Mely a hősök csapatját egy szálíg összetörte. Mikor a füst eloszlott e hitvány tett nyomában, Hullát láttunk a hullán a templom ajtajában, És szem rémulve látja, tovább ajk félve adja: Csobogva le a lépcsőn ömlött a vér patakja. — E borzalom mögött, a szentegyház ajtajából Az oltár gyertyafényét láttuk ragyogni távol; S hol fátvölhöz hasonlón a tömjén füstje terjedt, A szentély helsejébe, az Ur oltára mellett Nyugton s ügyet se' vetve az ütközet zajára, Egy tisztos ősz alakja, egy hófchér pap álla És áldozott Urának a megszokott misében.

Be van szívembe vésvé a kép emléke mélyen. És most, hogy róla szólok, mint hogyha újra látnám A zárda udvarában, a mór homlokzat árnyán Élettelen' heverni a sok megölt barátot. A párat, mit a vérből a napsugár kiváltott, A keskeny templomajtó sötétlő háttérében Az ősz papot, az oltárt, tündöklő gyertyafényben, S magunkat mozdulatlan' s csaknem remegve állni. Nehéz lett volna akkor még páromat találni Adáz káromkodásban; tudták is itten, ottan, Hogy társaimmal egykor kápolnát fosztogattam, S vélvén, hogy czinkosimnak attól vig kedve támad, Az oltárgyertya lángján gyujtottam meg pipámat; Baiszom alatt a ráncz is, amely ajkamra hajlott, Inkább káromkodásra, semmint imára vallott. Már ilyen vén, gonosz csont voltam s javithatatlan — De most az egyszer mégis remegtem, mit tagadjam.

„Tűz!” szólt egy tiszt mögöttünk.

Nem mozdult senki karja; Szilárd a lelkész, bár a szót, biztos, ő is hallja. Arczczal fordul felénk most szentségtartó kezével, Mert a misében éppen ahhoz a ponthoz ért el, Hol a pap hátrafordul s a hiveket megáldja — Kitárt két karja mintha angyalnak volna szárnya, S hogy most az otyatartó keresztet ir a légbe, Mindenki visszahökken és inkább nézne félre; Csak hangjában az ősznek nincs nyoma félelemnek, Hogy szavai a légen most lágyan átremegnek, Mint mikor papi ajkon felhangzik az Oremus.

pénztézet vagy részvénytársaság a várossal üzleti összeköttetésben áll és emiatt az illető tisztviselőre nézve az érdekeltség esete írogna fenn, vagy ha a vállalat működésének iránya kizárná azt, hogy annak igazgatásában a városi tisztviselő állása tekintélyének, az állam vagy a város érdekeinek sérelme nélkül részt vehessen.

El kell ösmerni, hogy ennél kevesebbet kívánni már nem a szabadelvűség követelménye lett volna, hanem egyenes mulasztás.

De a miniszter még ezeket a fizikai és erkölcsi szempontokat sem maga kívánja érvényesíteni, hanem az összeférhetlenség összes kérdéseiben való döntést rábizzá az autonómiára. Törvényhatósági városokban tehát a városi közgyűlés fog az ily kérdésekben végérvényesen határozni, a rendezett tanácsú városok tisztviselőire nézve pedig a városi képviselőtestület, ennek határozatát azonban, mint elsőfoku döntést, a megyei törvényhatósági bizottsághoz lehet felbuzni.

Arról, hogy ezek az ügyek a minisztériumig fölbuztassanak, szó sincsen a rendeletben, ellenben határozottan ki van mondva, hogy már ma is, minden elfoglalt állást be kell jelenteni és amennyiben a törvényhatósági bizottság az állást összeférhetetlennek mondaná ki, az illető tisztviselő attól nyomban megválni tartozik.

Szóval a belügyminiszter a törvényhatósági tisztviselők mellékfoglalkozásának ügyére nem akar befolyást gyakorolni és teljesen megnyugszik az autonómia bölcsességében, bizonyára onnan indulván ki, hogy a város közönsége, amely fizeti a tisztviselőit, joggal bír arra is, hogy azok mellékfoglalkozásának ügyeiben a kormány beavatkozása nélkül döntsön.

Ez az autonóm hatáskör tiszteletének bizonyítéka, az önkormányzat erkölcsi erejében való teljes megnyugvás; egy új irány bevezetése a közigazgatásba, amely ugy a törvényhatóságok, mint a tisztviselői kar nagyobb függetlenségének biztosítékát képezheti a jövőben, ha még egyszer szembe kellene helyezkedniök egy törvénytelen kormányzattal.

Megüresedett községi orvosi állások.

Temesszentandrás. Községi orvosi állás, 1800 korona fizetés. látogatási díjak utólagos egyezség szerint az előjáróság megállapítja. Nyugdíjinté-

Szóly ilykép:

„Benedicat vos omnipotens Deus . . .“

— „Tűz!“ hangzott a paranasszó ismét — „vagy megharagszom!“

S közülünk egy granátos, inkább tán gyáva asszony, Rálőtt a tisztos öszre, puskáját kézrekapva; Az holt-halványra vált, de fejét tartván magasra, Bátorság ég szemében, bár tudta jól, hogy elvész.

— „Pater et Filius . . .“ szólt, folytatva most a lelkész; De mily meghibbanása, mily tévedése agynak, Mily vérre szomjas ösztön, mik ily tanácsot adnak? Sorunkból újra hangzott lövésnek dörrenése; Oltárnak dölve háttal, támaszkodik kezére Az ősz pap, míg a mással a szentséget emelve, Im' harmadszor kerül most a sor az égi jelre. Hogy bennünket megáldjon, leírja a keresztet Biztos kézzel a légben, a hangja mitso' reszket, S bár halk, de hallható még, mert mind elült a lárma.

„Et Spiritus sanctus.“

Szóly, mindkét szemét lezárva, S imáját befejezván, holtan bukott a földre.

Gurult a szentségtartó csorbulva, összetörve. Mi félve, hogy e tettért mindenki megvet, átkoz, Ott álltunk mozdulatlan', a fegyvert tarva lábhoz, Készek a vértanúnak a tisztelgést megadni:

„Amen!“ szólt egy dobos most és elkezdett kacagni.

Fordította: Zoltán Vilmos.

zetbe lépés kötelező. Április 25-ig. Főszolgabíróság Temesvár.

Liebling. Községi állatorvosi állás, 800 korona fizetés, 200 korona lakpénz, látogatási díj 80 fillér, éjjel 1 korona 80 fillér, (állatállomány 7500 darab sertés, 10 és szarvasmarha.) Április 15-ig. Főszolgabíróság Csáková.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Fülekkelecsény. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Április 25-ig. Főszolgabíróság Salgótarján.

Nagyalmás. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Április 26-ig. Főszolgabíróság Hidalmás.

Toplec. Körségi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 1000 korona irnoktartás, 200 korona irodaszolgatartás, 150 korona irodaátalány, 100 korona napidíj-átalány, 160 korona tüzfűtőátalány. Április 18-ig. Főszolgabírószág Orsova.

Nagycserged. Körségi jegyzői állás, 1600 korona fizetés. Április 14-ig. Főszolgabírószág Balásfalva.

Alkenyér. Körségi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 80 korona lakpénz, 100 korona iroda-átalány, 140 korona kéz. díj, 20 korona világitási átalány, 600 korona irnoktartás, tüzfűtőátalány. Április 15-ig. Főszolgabírószág Szászváros.

Mezőberény. Katona, hagyatéki és szám-ügyi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 300 korona lakpénz, a marhalevelek kiállításáért befolyó díjak egyharmad része és a szakszerinti magánmunkálatok díja. Április 23-ig. Főszolgabírószág Békés.

Az orvosok és a munkásbiztosító pénztárak.

Budapest, április 11.

Az Országos betegpénztár egy határozati javaslatot dolgozott ki és küldött az Országos Orvos-Szövetség elnökségéhez elfogadás végett. A szövetség elnöksége ezen határozati javaslat két pontjában nem tartotta magát illetékesnek dönteni és ez volt az ok, amiért a szövetség a múlt hó 23-án rendkívüli kongresszusra hivatott egybe. Ez a két pont volt az az ütköző pont, amelyen az egyezség hajótörést szenvedett. Tisztább áttekintés czéljából ideiktatom ezt a két pontot, egyik az első, a másik a tizenkilencedik pont:

1. pont. Abban a kérdésben, hogy a pénztárak a biztosított tagok orvosi gyógykezelését orvosok alkalmazásával, kijelölésével, vagy szabad orvosválasztás mellett teljesítik-e, az Országos Pénztár igazgatóság állást nem foglal, az 1907. évi XIX. t.-cz. 133. §-ának rendelkezéseire képest az egyes kerületi pénztárak, illetőleg azok közgyűléseinek szabad elhatározására bizza a rendszer meghatározását.

Figyelmezteti azonban az igazgatóság a kerületi pénztárakat, hogy amennyiben tagjaik orvosi gyógykezelésének ellátása érdekében az országos orvosszövetség egyes helyi fiókszövetségeivel fognak tárgyalni, e fiókszövetségek az országos pénztár és országos orvosszövetség közt létrejött megállapodás értelmében a szabad orvosválasztási rendszer iránti követelés felállításánál a szokásos egyezkedési tárgyalások korlátai közt fognak maradni. Amennyiben tehát az illető kerületi pénztárak a szabad orvosválasztási rendszert nem hajlandók elfogadni, sem az országos orvosszövetség, sem az illető fiókszövetségek nem akadályozhatják tagjaikat abban, hogy a pénztáraknál, mint alkalmazott, vagy kijelölt orvosok szolgálatot vállaljanak.

Amennyiben az orvosszövetség valamelyik fiókja a kerületi pénztárral szemben mereven ragaszkodna a szabad orvosválasztás rendszeréhez s e miatt köztük nem sikerülne a megegyezés, a kérdésben az 1907. évi XIX. t.-cz. 133. §-ában körülírt eljárás szerint az országos pénztár igazgatósága intézkedik, orvosi tanácsa és az országos orvosszövetség elnöksége véleményének meghallgatásával.

19. pont. Amennyiben a jelen egyezmény egyes pontjainak értelmezése vagy alkalmazása tekintetében vagy más okból az egyes kerületi pénztárak és az orvosszövetség helyi fiókjai között vita merülne fel, a vitás kérdésben az 1907. évi XIX. t.-cz. 133. §-ában körülírt eljárás szerint az országos munkásbetegsegélyző- és balesetbiztosító pénztár igazgatósága orvosi tanácsának, valamint

az orvosszövetség elnökségének meghallgatásával intézkedik. A vitás kérdés eldöntéséig az orvosszövetség tagjai az orvosi szolgálat ellátását meg nem tagadhatják.

Nem szándékom most az 1907. évi XIX. t.-cz. 133. §-ával foglalkozni, hiszen törvényben lefektetett elvek ellen egyáltalán — ha rosszak — csak másik törvénnyel lehet védekezni, de a határozati javaslatot helyes világításba állítani kötelességemnek tartom.

Felállítom sarkitélként, hogy a hivatkozott két pont minden sora fényes bizonyítéka annak, hogy a pénztár igazgatósága velünk szemben talmaskodó álláspontra helyezkedni és minkei orvosokat mellőzni, sőt lenyomni akar.

Ezt be fogom bizonyítani.

Az 1. pont bekezdésében ez áll:

„Az országos pénztár igazgatósága nem foglal állást . . . az egyes kerületi pénztárak, illetőleg azok közgyűléseinek szabad elhatározására bizza a rendszer meghatározását.“ (T. i. az orvosok alkalmazásának rendszerét.)

Eszerint nem az orvos és kerületi pénztárak, hanem csak a pénztárak maguk határoznak; nem kölcsönös megegyezés, hanem egyoldalú rendelkezés.

Ha az a pénztár felállít orvosi állásokat és a saját vagyonából határoz meg fizetéseket, semmi közöm hozzá, de ez a pénztár hatalmaskodással elvonja tőlem az embereket, azoktól pénzt szed be és a beszédett pénz legnagyobb részét másra költi, magának is tart meg belőle, saját alkalmazottjai fizetését ebből fedezi, a takarékpénztárba is tesz belőle és nekem munkámért csak igen csekély összeget ad. És engem meg sem kérdez, tetszik-e?

Nem igaz, hogy a pénztár önzetlen munkát végez, nem igaz, hogy a humanitás jegyében dolgozik!

Hiszen ha valóban érzi azon kürtölt elvet, hogy a szegény munkásokon akar segíteni, hát miért akarja elnyomni az orvosokat? Hát mi mi a fene vagyunk, nem éppen olyan munkások vagyunk, mint a kőműves, suszter, szabó? Talán csak éppen azért haragszunk ránk, mert nekünk kvalifikácziónk is van?!

Meg kellene gondolniök az intező köröknek, hogy a kenyér hiánya vis maior! Miért akarják szánkól mindenáron kivenni a kenyeret?

Azt mondják, hogy az állami munkásbiztosító hivatal alelnöke azt mondta, hogy nem hagy jóvá olyan egyezséget, amely fiókszövetség és kerületi pénztár között létesült, akármilyen legyen abban az egyezségben, akármennyire biztosítsa is a czél elérését.

A fiókszövetség egy vármegyében lakó és működő orvosok egyesülete, amely miniszterileg jóváhagyott alapszabály szerint működik és pedig — és ez fontos, etikai (erkölcsi) alapon, tehát minden hatalmaskodás, minden máspresszió mellőzésével, mint éppen csak az erkölcsi törvények hatása alatt. Ez pedig az emberek egyesülésének legideálisabb alakja.

Miért perhorreszkálja ezt, alelnök ur? Pedig, lássa, a másik szerződő fél még mindig az erőszakosság alapján áll. A kettő együtt, mint galamb és ölyv. Csakhogy — gondoljuk meg — a galambnak is van epéje.

Ha ez a hír az alelnök urról nem igaz, úgy a mondottakért bocsánatot kérni kedves kötelességemnek fogom tartani, de csak akkor.

Hogy pedig a gondolata se maradjon meg annak, hogy az orvosok véleménye is figyelembe vehető, a határozati javaslat így folytatja:

„Figyelmezteti azonban az igazgatóság a kerületi pénztárakat, hogy amennyiben tagjaik orvosi gyógykezelésének ellátása érdekében az Országos Orvos-Szövetség egyes fiókszövetségeivel fognak tárgyalni, e fiókszövetségek az országos pénztár és az Országos Orvos-Szövetség közt létrejött megállapodás értelmében a szabad orvosválasztási rendszer iránti követelés felállításánál a szokásos egyezkedési tárgyalások korlátai közt fognak maradni. Amennyiben tehát az illető kerületi pénztárak a szabad orvosválasztási rendszert nem hajlandók elfogadni . . .“

Im! Még annyit sem engednek meg, hogy amennyiben a fiókszövetség és pénztár között nem jönne létre egyezség, hanem egyszerűen a pénztárak tetszéséhez köti az ügyet. Igazán

nek megfelelőleg tetemes javulást czéloz e rövid javaslat.

Mindenek felett lehetővé akarja tenni, még pedig kivétel nélkül valamennyi vármegyei alkalmazottra, hogy a jelenleginél egy fizetési osztályal magasabb fizetési osztályba emelkedhessenek. Továbbá az automatikus előlépések rendszerével el akarja érni a szolgálatban töltött idők honorálását s a protekciók kizárását, végül az egyes fokozatokból való négy évenkénti átlépés általánosításával a felsőbb fizetési osztályokban levők gyorsabb előmenetelét is biztosítani óhajtja, tudvalevőleg pedig csak a IX—XI-ik fizetési osztályokra nézve volt irányadó a négy évenkénti emelkedés, míg a magasabb osztályokban öt évben volt megállapítva ez a — „vá-
rakozási idő.”

Javaslatom vázlatos ismertetésével egyidejűleg nem lesz érdektelen röviden áttekinteni a különböző tervezeteken, melyek valamennyien a helyzet javítását czélozzák s tárgyai lesznek az e hó 12-én megtartandó országos értekezletnek.

Ezek a javaslatok részben újabb fizetésrendezés, részben új statusrendezés utján kívánják szolgálni a közérdeket. Tudtommal eddig a következő indítványok érkeztek be és pedig:

Sáros vármegye törvényhatóságától: amely azt követeli, hogy az összes tisztviselők eltöltött 15 évi szolgálat után, automatikusan lépjenek át a következő magasabb fizetési osztályba;

Sulyok Árpád főjegyzőtől: aki szintén azt óhajtja, hogy minden tisztviselő magasabb fizetési osztályba juthasson, de bizonyos hányad szerint. Így, hogy az alispánok 7 százaléka, a főjegyzők, főjegyzékek és áruszéki elnökök 7 százaléka az V., illetve VI. fizetési osztályba jusson. A főszolgabírók 7 százaléka a VI., 33 százaléka a VII. fizetési osztályba soroztassék.

Dr. Hattyúfy Dezső áruszéki elnöktől: aki az alispánok közül 10 alispánt kíván az V. fizetési osztályba sorozni; a főjegyzők, áruszéki elnökök és főjegyzékek közül pedig 25—25 tagot (összesen hetvenötöt) a VI. fizetési osztályba; a főszolgabírók és ülnökök 39.5 százalékát kívánja beosztani a VII. osztályba; ugyiszintén a VII. fizetési osztályba kívánja sorozni a főorvosoknak 39.5 százalékát is; a fogalmazói szakban a X. fizetési osztályt egészen törölni kéri.

Fogaras vármegye törvényhatóságától: amely 12 évi szolgálat után kivétel nélkül valamennyi fizetési osztály számára automatikus előlépést követel a következő magasabb fizetési osztályba.

Németh Dezső főszolgabírótól: aki minden 25 évi szolgálati idővel rendelkező főszolgabíró számára — még ha nem is volt 15 évig főszolgabíró — előlépési jogot követel a VII. fizetési osztályba;

Somogy és Nagyküküllő vármegyék törvényhatóságaitól: amelyek szerint 15 és illetve 12 évi szolgálat után minden tisztviselő legyen előléptethető a következő magasabb fizetési osztályba; és végül

Máramaros vármegye tisztikarától: mely azt kívánja, hogy a vármegyei tisztviselők az 1904. évi X. t.-cz. módosításával az állami tisztviselőkre nézve megállapított V—XI. fizetési osztályba soroztassanak s mondassék ki, hogy a várakozási idő az egyes fizetési fokozatban a XI., X. és IX. fizetési osztályban 3—3 év, a VIII., VII. és VI. fizetési osztályban 4—4 év, az V. fizetési osztályban pedig öt év. Ezen fizetési osztályok keretében automatizce menjenek elő a segéd- és kezelőszemélyzet tagjai.

Azokban a vármegyékben, ahol ötnél több aljegyzői állás van rendszeresítve, egy aljegyzői állás jegyzői állás van rendszeresítve, egy aljegyzői állás főjegyzői állássá átszervezendő lenne. A járási főszolgabírói állások fele a VII. fizetési osztályok egyharmada a VIII. fizetési osztályba sorozott főszolgabírói állásokká átalakítandó lenne s ezek a főszolgabírák mellé ugyanolyan minőségben osztatnának be, mint a jelenlegi szolgabírák.

A vármegyei áruszéknél, ahol az ülnökök száma négy, vagy ezt a számot meghaladja, egy ülnöki állás a VII. fizetési osztályba lenne sorozandó.

E kivonatos ismertetés bizonyítja, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésének újabb rendezése az érdeklettek közömbösének révén került felszínre és hogy megfelelő megoldás nélkül nem is térhetni többé felette napirendre.

Hogy követeléseinkből mi valósítható meg s mi marad jobb időkre? Ez természetesen más kérdés; de hogy összetartás és céltudatos törekvés mellett valamit sikerüljön fog elérnünk, az kétséget nem szenvedhet.

Az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap.

Budapest, április 11.

Az országos tanítói nyugdíj- és gyámalapról évről-évre nyilvános elszámolást igenis feltüntet a tanügyi kormány; a néptanítók hivatalos lapja szüksszavu, kivonatos jelentést is közzé tesz belőle. Rendesen december hó valamelyik száma hozza ezen hézagos és tájékoztatásra alig elegendő jelentést.

A nyugdíjalapnak azonban nagyon sok baja van. Hézagosság és felületesség folytán a nyugdíjtörvény alig mondható életképesnek. Sok határozata javításra szorul, sok hibája pótlásra vár. Minden revízió után való törekvésünket azonban lelohasztják az ugynevezett hivatalos forrásból eredő fölvilágosítások.

A három év előtti egyetem tanítógyűlésen is szóba került a nyugdíjalap. Ekkor „beavatott” egyének országoszerre hangoztatták, hogy a nyugdíjalap rosszul áll. Egy szabadkai községi tanító ellentmondást nem tűrő érvekkel igazolta, hogy a nyugdíjalap teljesen jól áll, sőt óriási haszonnal zárja mérlegét. Együttal azt is kimutatta, hogy nyugdíjalap a nyugdíjtörvény hibái folytán óriási kárt szenved esetről-esetre.

A tanítóság előtt köztudomású, hogy a bevételek és kiadások (számszerű és pontos kimutatás hiányában) összehasonlításáról szó sem lehet. Föltéve azonban, hogy a legpontosabb adatokat bocsájtánák rendelkezésünkre, vajjon elérhetők-e azon czélt, mely mindenkinek szeme előtt lebeg: a harminczöt évi szolgálatot, az 50% hozzájárulás törlesztését és a tanítók tanuló gyermekeinek általános — nem tisztán protekciószerű alapul — anyagi segélyezését.

Szerintem ez a kérdés a lényeges, ez a kérdés a megoldandó. Nézzünk a szeme közé kétféle vagy jobban mondva mindkét féle szempontból.

1. A most érvényben levő szabályzat alapján az első két kívánság teljesíthető, mert 30 ezer tanítótag befizet 2%-os évi hozzájárulást és 100 korona évtől-dős korpótlék 50%-nak évi átlaga szerint kerek összegben évi 870.000 koronát, az állami hozzájárulás 300.000 korona, 24 korona községi hozzájárulás 720.000 korona, a 30 filléres gyermekadó évi 710.000 korona vagyis 2.600.000 korona bevétel. Ehhez hozzáveendő még a nyugdíjalap évi jövedelme, ez is valószínűleg egy millió, összesen tehát 3.600.000 korona.

Ily nagy az évi bevétel, mely azonban még a fölöslegesnek látszó évi kezelési költség erejéig 60—80 ezer koronával megnöveszhető volna. Hiszen akik a nyugdíjalapot kezelik, kisebb-nagyobb fizetéssel bíró nyugdíjkezes tisztviselők, kiknek talán fölösleges a külön díjazás; az pedig el sem képzelhető, hogy a nyugdíjügyet kezelő állami tisztviselők fizetését a nyugdíjalapból fedezné az állam.

2. Ha azt vennők tekintetbe, hogy a nyugdíjalap évi jövedelmét a nekünk nyújtandó újabb és az alapot terhelő és apasztó kedvezmények fejében némiképpen kárpotoljuk, arra is van elfogadható tervezet. Ugyanis, ha 2% hozzájárulás helyett 3%-ot fizetünk — persze a fizetésemeléskor az 50% befizetés elmaradna — akkor a fent kimutatott évi jövedelem főösszege így festene:

30.000 tanító 1200 korona átlagos fizetést véve alapul, befizetne évenként:

	1,080.000 K
Községi hozzájárulás	720.000 „
30 fill. gyermekadó	710.000 „
Államsegély	300.000 „
Alapkamat	1,000.000 „

Összesen: 3,810.000 K

Vagyis az előző számadatnál 210.000 koronával kedvezőbb bevételt érünk el, ha elmarad az 50%-os hozzájárulás. E többletből vagy 60.000 korona leszámítható arra, hogy 35 évi szolgálat hozatván be, sokkal többen mennének kivált az első öt év alatt nyugdíjba, miért is a tanítók tanulógyermekei gyámoltására évi 150.000 korona állana rendelkezésünkre. Ebből vagy 100 egyetemi hallgató 600 korona évi segélyt élvezhetne, a többi azoknak jutna, akik gimnáziumba, kereskedelmibe, képezdében, felső ipariskolába járnak. Szóval minden falusi tanítónak is lehetővé tétetnék, hogy gyermeke segélyt kapjon. És miután e segélyt

magunk adjuk össze, minden protekció kizárása mellett, minden idegen községben iskolába járó tanító-gyermek legalább 200 korona ösztöndíjban részesülhetne.

Ezeket óhajtottam az „Egyetértés” e hó 22-én megjelent, Hanvai Ede tollából eredő cikkre megjegyzésképp elmondani, mert tudva tudom, hogy valamit kell kivinnünk a már-már tarthatatlan állapot javítása czéljából.

Havas Antal.

IRODALOM.

* Magyar költők németül. Egy német könyvről van szó, még pedig tipikusan német könyvről. Német a komolysága és német a konzessziótlan bátorsága, melylyel minden tekintély-elvet félretéve, a maga szabad és modern szempontjait érvényesíti azok megvalogatásában, akik e szempontok szerint a németek számára a „Lyrik des Auslandes”-t jelentik. Ezt a pompás könyvet, mely a lipcei Hesse-czegnél jelent meg, Hans Bethge jegyzi és fordítói között a legkitünőbb német költők szerepelnek, akik közül elég Dehmelt, Geibelt és Hartleht emlitenünk az anthologia színvonalának jellemzésére. A könyvnek különös és szokatlan specialitása, hogy a magyar irodalomról is tudomást vesz és jelentékeny arányban képviselteti. Ebben egyébként a Németországban már nagyon méltányolt magyar műfordítóknak, Horvát Henrik lippai tanárnak van legfőbb érdeme. Az ő ismert művészi Baudelaire-fordításait hívták meg a Bethge-féle anthologia előkelő társaságába, mire ő sebtében néhány modern magyar verset lefordított és ezzel helyet biztosított a könyvben a Hamupipőke-sorsot szenvedő magyar poézisnek is. Gyönyörűen közvetlen kicsengést nyer Horvát Henrik német tolmácsolásában egy-egy magyar idioma. Aggodalmas szeretettel őrizi meg a magyar vers eredeti illatát is és mégis könnyen folyó, önálló értékű német verset formál belőle. Még pedig nem Pósa Lajos-féle átlátszó dögicsélléssel, hanem Ady Endre-féle szines és rafinált flosculusokkal van dolga. Andreas Ady, Julius Juhász, Josef Kiss, Eugen Komjáthy, Desider Kozsoltányi, Ludvig Palágyi, Alexander Petőfy, Fruzina Szalay, Franz Szilágyi és Johann Vajda; kissé furcsa és némiképpen diszonáns sor, talán a magyar lírának nem is legeslegjobb képviselője, de hát Bethge könyve szempontjainak ők feleltek meg és bizonyos, hogy érdekes képét nyújtják mai líránknak, Horvát Henrik fordításában új veretet és új értéket nyernek.

(B—s.)

* A „Vasárnapi Ujság” április 12-iki száma érdekes képeket közöl X. Pius pápáról és nővéreiről, Japán néhány szép tájáról, az osztrák-magyar flotta tangeri látogatásáról, az abruzzói hercegről és menyasszonyáról, a berlini kereskedők budapesti látogatásáról, a gyermeknapról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Sajó Sándor és Varságh János versei, Hrabovszky Julia elbeszélése, Fogazzaro regénye. Egyéb közlemények: gróf Vay Péter cikke a japáni három császárvárosról, párisi levél, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* Horkayné a czukrászoltban. Horkayné a szelleges csevegő asszony ezen a héten ismét leadja megjegyzéseit az Új Időkben. Finom és csipős kritikájában sorra kerülnek a mult hét eseményei: a feministák, a Barkóczy-ügy, a gyermeknap stb. Novellát az új számba Lovik Károly, Lux Terka, Vértesy Gyula irtak, s folytatódik Legioner izgalmas folyásu regénye. Cikket Farkas Pál és Keve irtak, verset Sas Ede, Czöbel Minka, Jörgné Draskóczy Ilma és mások. A képek közt van egy csomó képpel a gyermeknap, a velencei Karnevál, a Dollárkirálynő, a Három feleség, a berlini kereskedők, humoros felcsepek stb. Az Új Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

* Állampolgárság és községi illetőség. Vita Emil székesfővárosi tanácsjegyző összegyűjtötte s rendszerbeszedte s magyarázó jegyzeteket alkotott a ma-

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

gyar állampolgárságra, községi illetőségre és iz idegeneknek Magyarországon való tartózkodására nézve fennálló jogszabályokat. Megjelent az Athenaeum kiadásában. Ára 2 korona.

* **Bosnyák Anna.** Harmadik kiadásban jelent meg Prém József pályanyertes tragédiája: „Bosnyák Anna”, mely évek óta vár előadásra a Nemzeti Színházban. Az új, csinos kötet a színháznak hivatalos rendező-könyve szerint adja a poétikus szöveget erőteljes verseivel, melyek a szenvedélytől izzó tragédiának sok szépséget kölcsönöznek. Prém József három találó sorban jelzi színpadra teremtett műve sorsát:

A költő képzeletében él a dráma;
Könyvben, ha még oly szép: csak holt betű;
A színpadon: ott vár feltámadásra.

Amde Bosnyák Anna mint olvasmány is élvezetes; mutatja azt, hogy már három kiadást ért, amit kevés magyar drámáról jegyezhetünk fel. Tárnya a Mátyás király fennhatósága alatt álló Bosznia két utolsó ellenkirályának és anyjuknak megrázó küzdelme. A szerző Jászai Marinak ajánlotta e harmadik kiadást is s a nagy művésznő méltó szerepet kap Anna királynőben. A kötet a Lampel-Wodianer-czég nál jelent meg s ára 2 korona.

* **A Magyar Iparművészet** most megjelent ez évi második füzetében közli dr. Wartha Vincze műegyetemi rektorának Zsolnay Vilmos emlékére a múlt hónap folyamán rendezett emlékünnep alkalmával rendezett emlékünnep alkalmával elmondott emlékbeszédét, amelyben szakszerűen méltatja az elhunyt nagy mesternek a magyar kerámia körül szerzett elévülhetlen érdemeit. Egy másik cikk a modern irányzatnak az egyházművészet terén való jogosultságát fejtegeti, a tartalmas rovatok pedig az iparművészet terén előfordult újabb mozgalmakról számolnak be. — Számosan — részben színes — reprodukció a Zsolnay-gyár régibb és újabb gyártmányainak javát mutatják be. E helyen megemlítjük, hogy a Magyar Iparművészet, mely eddig évenként hatszor jelent meg, ez évben kilencszer, ezentul pedig évenként tizszer fog megjelenni. A társulati tagsági díj — mely azonos az előfizetési díjjal — azonban változatlanul marad évi tíz korona.

* **Az ifjúsági egyesületek a népművelés terén.** E cím alatt dr. Petri Mór Pestmegye kir. tanfelügyelője, ismert író és költő, a Szabad Tanítás Magyar Országos Kongresszusának múlt évi nagygyűlésén általános tetszést aratott előadást tartott, melynek gondos kibővítése a jelen, 73 oldalra terjedő s az Előszón kivül négy részből álló munka. Az első rész az ifjúsági egyesületek rövid történetét adja. A második rész az ifjúsági egyesületek szervezetét s megoszlását tárgyalja s közli a közoktatásügyi miniszter által kiadott alapszabálytervezetet, mely már 572 ifjúsági egyesületnek nyújt biztos alapot. A munka törzsét a harmadik rész, „Az ifjúsági egyesületek működése” alkotja, melyben gazdag adatkincs nyert tömör képet nyújtó feldolgozást. Megbízható eleven adatok vannak benne feldolgozva, melyeknek összehordásánál az ország tanfelügyelői s buzgóbb tanítói működtek közre. Ez a rész nemcsak azért érdekes és fontos, mert mintákat nyújt s módokat rajzol új ifjúsági egyesületek alakítására, hanem azért is, mert az összehasonlítás alapján a meglévők fejlődésére s fokozottabb munkájának biztosítására tudatosan vezet. A negyedik részben az ifjúsági egyesületek hatása s az elért eredmények domborodnak ki. A szóban levő munka, mondanunk sem kell, uttörő. De biztos utmutató. Előnyös hatása pedig kiszámíthatatlan. A munka a „Népművelők könyvtára” cz. gyűjteményben Lampel R. kiadásában jelent meg. Ára 1 korona.

Jótekonyczélú nevelési intézmények Franciaországban.

Budapest, április 11.

Hazánkban a tudomány minden ága, így a pedagógia is, német emlékön nevelődött. Ennek oka nemcsak politikai helyzetünkben rejlik, hanem azon körülményben is, hogy a nyugati államok közül Németország esik hozzánk legközelebb, hogy a német nyelvet szétében beszélik az országban s így a német tudomány sok magyar ember számára könnyebben hozzáférhető volt, mint a francia vagy az angol és mert amellet, hogy voltak és vannak nagy német pedagógusok, imponált nekünk a német fontosság. A francia könnyedséget ellenben megszoktuk könnyelműségnek és felületességnek tekinteni. Pedig, ha van nemzet, mely nagy példákat tud felmutatni minden téren, a pedagógiában is, a francia az.

Helytelen az a nálunk lábrakapott felfogás, hogy a francia nem pedagógus. Hiszen a Montaigne-ok, Fénelonok, Descartes-ok, Rousseauk egy-egy mértföldmutatói a nevelés történetének. De ne zavarjuk a halottak álmát! Nézzük csak az élő és virágzó kis Belgiumot, az apró Francia-Svájcot s mindkettőben a legfejlettebb tanügyi állapotokat fogjuk találni. Amit ezek kicsiben tudnak felmutatni, azt Franciaország nagyban produkálja. Igaz, hogy ebben az általános népműveltség még nem emelkedett olyan magas fokra, mint az előbbieken, de hatalmas léptekkel halad előre s az a tény, hogy az állam mintegy 105.000 tanítótól rendelkezik, már egy-magában is tiszteletet parancsol.

Ezuttal azonban csak azokról az emberbaráti intézményekről akarok röviden megemlékezni, melyeket az iskolával kapcsolatban jobbra a magánkezdeményezés hozott létre Franciaországban.

Ilyen például az iskolai kölcsönsegélyező intézmény (mutualité scolaire). Jobb magyarsággal kölcsönösen segélyező intézménynek kellene nevezni, mert akik tagjai, egymást segélyezik a közösen összegyűjtött alapból. A kölcsönsegélyező egyesület par excellence francia találmány. A felnőttek társadalmában az egyféle foglalkozást üzők társultak, hogy egymást betegség esetén támogassák, de főképpen, hogy aggkorukban nyugdíjat élvezzenek. Az 1850., 1852. és 1898-iki törvények szabályozták ezeket a társulatokat. Miután a társadalmi életben bevált ez az intézmény, bevitték azt az iskolába is. A kis iskolásgyermekket hetteknint vagy havonként fizetnek egy-két sous-t az iskolai takarékpénztárba. Az így összegyűlt összeghez rendszeren hozzájárulnak nagyobb adományok a tehetősebb polgárok részéről. S ha valamelyik gyermek szükségét lát, ebből az alapból segélyben részesül. Az iskola elvégzése után pedig minden tanulóknak van egy kis pénzcskéje. Csak a legújabb időben alakultak meg az iskolai takarékpénztárak, de évről-évre jobban prosperálnak.

Nagy hatású tevékenységet fejt ki a társadalmi kezdeményezés utján megalakult Alliance Française, melynek célja a francia nyelv széleskörű propagálása. Sok iskolát tart fenn ez az egyesület a gyarmatokon, különösen Indo-Khinában, de az európai és amerikai államokban is vannak ezen egyesület patronátusa alatt álló intézetek. Párisban pedig a nyári szünidőben tart az egyesület francia tanfolyamokat azok számára, kik előleges tanulmányok után ott akarnak oklevelet szerezni, hogy a francia nyelvet más országokban, vagy a kolóniákon taníthassák.

Szintén társadalmi uton jöttek létre a siketnémák és a vakok intézetei. A Valentin-Hay-féle vakok segélyezésére alakult társulat, melynek elnöke Francois Coppé, a napokban tartotta nagygyűlését. Egy vak ember olvasta fel az egyesület évi jelentését, melyet egy másik vak ember szerkesztett pontozott írással. Az igazgatótanács felerészben vakokból áll, az egyesület alapítója is vak ember volt. Van az egyesületnek mintegy 25.000 kötetből álló, vakok számára készített kölcsönkönyvtára. A támogatott világtalanok száma mintegy 7000 s a múlt évben rájuk fordított összeg 163.000 frank. Segélyeznek gyermekeket, nőket, férfiakat egyaránt.

Az emberszeretet térfoglalásának egyik

eredménye, hogy újabb időben a hatóságok minden művelt államban külön gondoskodnak a testi, szellemi vagy erkölcsi betegségben szenvedő gyermekekről. Az utóbbi években hazánkban is sokat tettek a gyöngye tehetségű gyermekek érdekében. De a tanügy egyéb tekintetben is oly lendülettel halad előre nálunk, hogy ezt az érdemünket a külföld is kénytelen elismerni, sőt a genfi tanügyi tanácsnok hallandó volt egy alkalommal ezt a ránk nézve hízogó kijelentést tenni. En fait d' instruction publique la Hongrie marche à la tête des nations civilisées (A közoktatás terén Magyarország a civilizált nemzetek élén halad.)

A francia kormány csak alig fogott hozzá, hogy a gyöngye tehetségű gyermekekről gondoskodjék, de az elhagyott, elzúllott gyermekek számára már régebben állított fel intézeteket. A múlt év június 7-én terjesztett a közoktatásügyi miniszter a francia képviselőház elé egy a rendellenes testi, szellemi és erkölcsi gyermekek neveléséről szóló javaslatot.

E javaslat szerint a gyöngye tehetségű francia gyermekek száma körülbelül 20.000-re tehető, nem számítva a hülyéket, epileptikusokat, hisztérikusokat, paralitikusokat. Ezeket is számításba véve az abnormálisok száma 5.500.000 francia gyermek között mintegy 50.000.

A javaslatot még nem tárgyalták, de a gyakorlatban már kísérleteznek. Párisban öt osztály áll fenn gyenge tehetségű gyermekek számára az elemi iskolákkal kapcsolatban, Bordeauxban kettő, Lyonban pedig most rendelkeznek ilyen osztályok felállítására iránt.

Külön osztályok vannak a fiúk, külön a lányok számára. Ezeket a gyermekeket az egyetemi orvosprofesszor választja ki azok közül, kik három évvel hátramaradtak a tanulásban, ha ezt a visszamaradást nem betegség, vagy iskolakerülés okozta. Az osztályokat a belga példák tanulmányozása után nyitották meg. A tananyag nagyban megegyezik a francia elemi iskolák alsó fokának tantárgyaival. Tudnivaló, hogy a francia elemi iskolák a következő három fokozatra oszlanak: az alsó fokon tanulnak a 6-9 éves gyermekek, a középfokon a 9-11 évesek, a felső fokon pedig a 11-13 évesek. Ez utóbbi után van még egy továbbképző tanfolyam (cours complémentaire). Az abnormális gyermekek mellé egy-egy ilyen tanfolyambeli serdültöt rendelnek, az felügyel rá, jatszák vele az órák közötti szünet alatt, de a nagy szünidőben sem téveszti szem elől a nagyobb fiú vagy leány a maga gyámolítottját, amennyiben gyakran meglátogatja, vagy levelez vele. A leányosztályokban nők tanítanak.

Szólnom kell még egy bölcsőjében levő, ugyszólván csak a napokban megindult társadalmi mozgalomról, de amely markáns vonásokkal karakterizálja a nagy alkotásokra képes francia szellemet. Ez a Société de l'art à l'école (az iskolában a művészetet ápoló egyesület.) Ismeretes dolog, hogy a környezet milyen mély hatással van az emberre. A párisi gyermekek eddig meglehetősen szűk és disztelen osztályokban tanultak, most azonban nagyarányú iskolai építkezésekhez fogtak hozzá a hatóságok. De az a kérdés merült fel gyermekbarátok körében, hogy mivé lenne a híres francia izlés, ha a kis gyermek éveken át csupa szomorú, poros falakat látna maga körül? Lassankint kivessze az újabb nemzedékből az az érzék, mely a francia nemzetet az iparművészet és a divat terén az izlés diktátorává avatta. A kis francia gyermekben megvan a szépérzék csiréje, csak olyan környezetbe kell őt helyezni, mely ezt az érzéket felébreszse és kifejlésze benne. Ezért nem elégszenek meg a francziák a rajztanításnak realisabb irányba való terelésével, hanem kívánják, hogy gyermekeik mindig kellemes, derűs környezetben legyenek, maguk körül csak vidító, szép dolgokat lássanak, mert a gyász és a bánat ugyanis elég korán megérkezik mindenki számára.

Pedagógusok, művészek, sőt mecénások egyesültek, hogy az iskolát, hol a gyermek intelligenciája nyiladozni kezd, diszes helylyé tegyék. Programjuk: egészséges, jól szellőztethető, észszerűen épített és berendezett, vonzó, diszes iskolaépület, az izlés fejlesztése a disztimények által; beavatni a gyermeket a vonalak, színek, alakok, harmonikus mozdulatok és hangok szépségének ismeretébe.

Az állam nem áldozhat sokat az iskolák

Irex-fogpor
auto-szelenczében

Automatikus poriadás - Uj!

Leglgyabb finomságú ideális készítmény
Egy auto-szelencze 60 adagot tartalmaz, 2 hónapra elegendő.
Ára K. 1.20.

ékesítésére, Páris városa szintén túl van terhelve építési költségekkel, tehát mindkettő hálsán fogadja a társadalmi kezdeményezést. Georges Moreau és Quénieux indították meg a mozgalmat a Notre-Dame des Champs-utcai elemi iskolában, ahol két osztályt díszes képekkel láttak el, az ablakokat felvirágozták, a padlóburkolatot felmosatták, mások követték példájukat. Az egyesület a hatóságokkal egyetértve, hat kerületbe osztotta be a párisi iskolákat, mindenikbe külön látogató bizottságot küldött ki. Az egyesület elnöke Charles Conyba szenátor, aki mint ő maga kifejezte, virágos iskolákat akar teremteni a komor iskolák helyébe. A pénzt önkéntes adakozásból gyűjtik össze s remélik, hogy nemskára tekintélyes összeggel fognak rendelkezni. A nők csatlakozására is számítanak. Alice monakói hercegnő már tagja az egyesületnek.

A mi mágnásaink és pénzarisztokratáink is megszívlelhetnék ezt a példát s iskolaszékeink számára is a legszebb feladat volna ilyen irányban működni. Fővárosunkban ugyan egymásután emelkednek a modern iskolapaloták, de az épület maga nem minden s az országban szerzte igen nagy az olyan iskolaépületek száma, melyek nagyon is rászorultak hasonló akcióra.

Nemes Jenő.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

177. számú játszma.

Játszották a bécsi mesterversenyen 1908. április 7-én.

Vezérgyalog-játék.

Világos:	Sötét:
Marshall	Teichmann
1. d2-d4	d7-d5
2. e2-e3	Hg8-f6
3. Ff1-d3	.....
Ez a folytatás egy évüzed előtt volt különösen használatos, de nem ajánlható, mert világosnak semmi előnyt sem biztosít.	
3.	Hb8-c6!
A leghelyesebb, melyre sötét azonnal kényelmes játékokat kap.	
4. f2-f4	.....
Világosnak meg kell akadályozni a játéknak nyílt jellegét adó 4. ... c7-e5-öt, ami 4. c2-c3-ra igen jól következhetnék be.	
4.	Hc6-b4
5. Hg1-f3	.....
A londoni versenyen Lee egy játszmában Schlechter ellen és később Showalter Pillsbury ellen 5. Fc1-d2-öt játszott, hogy 5. Hb4xd3-t 6. c2xd3, e7-c6 után 7. b2-b4-gyel akadályozva legyen c7-c5.	
5.	Hb4xd3!
6. c2xd3	.....
A kettős gyalog nem hátrányos, bár üthetne a vezér is, mint többek között a müncheni versenyen történt dr. Gottschall és Schlechter közt.	
6.	e7-e6
7. 0-0	Ff8-e7
8. Hb1-c3	.....
Az 1898. évi bécsi versenyen Schlechter ellen Trenchard itt 8. Hf3-c5 s utána 9. Hb1-d2-vel folytatta.	
8.	0-0
9. Fc1-d2	b7-b6
10. Hf3-e5	Fc8-b7
11. Bf1-f3	c7-c5
12. Bf3-h3	Ba8-c8
13. Vd1-f3	.....
Helyesebbnek látszik azonnal g2-g4.	
13.	a7-a6
14. g2-g4	.....
Világosnak egyetlen támadási lehetősége csakis ezen előnyomulásban van, ami egyébként a fentemlített játszmában is előfordult.	
14.	g7-g6!
Szükséges, mert fenyegetett g4-g5 s utána Vf3-h5.	
15. Bh3-h6	Bc8-c7
16. Hc3-e2	Kg8-g7
17. Vf3-h3	Bf8-h8
18. Fd2-c3	c5-c4
Sötétnek nem szabad megengedni, hogy világos megnyissa a futár diagonálisát.	
19. g4-g5	.....
Jobb volt 19. He2-g3, ami után a tervezett huszáráldozat esélydusabb volna és fenyeget egyzersmind f4-f5-tel is.	

19.	Hf6-g8
20. He5xf7	.....
Ez áldozat nem jár sikerrel, sötét kimenekül a veszedelemből.	
20.	Kg7xf7
21. Bh6xh7	Bh8xh7
22. Vh3xh7	Kf7-f8
23. Vh7xg6	c4xd3
24. He2-g3	Fb7-c8
25. Ba1-f1	.....
Világosnak nincs kielégítő támadójátéka a feláldozott figuráért.	
25.	Vd8-e8
26. Vg6xd3	Ve8-b5
27. Vd3-g6	Vb5-e8
28. Vg6-d3	Ve8-b5
29. Vd3-h7	.....
Világos helyesebben tenné, ha ismételné előbbeni lépését, mert most sötét kap játékokat. 29. Vd3xb5, a6xb5 30. Bf1-c1 után a játszma kimenetele még kétes volna, amennyiben világosnak egy figurával kevesebbje, de érte három gyalogja van.	
29.	Fe7-d6
30. Vh7-h8	Vb5-d3!
31. c3-e4	.....
Nincs jobb; fenyegetett egyzersmind Bc7-h7-tel a vezért elfogni.	
31.	d5xe4
32. g5-g6	c4-e3
33. f4-f5	c3-e2
34. Hg3xc2	e6xf5
35. He2-f4	Vd3-e4
36. Vh8-h4	Bc7-e7
37. Hf4-g2	Ve4xh4
38. Hg2xh4	Be7xe7
39. Hh4xf5	sötét feladja;
a negyedik lépésre matt lesz.	

178. számú játszma.

Játszották a Komáromi Sakk-Kör versenyén 1908. április 1-én.

Vezércsel.

Világos:	Sötét:
Dr. Mike Lajos	Schweiger Fülöp
1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	d5xc4
3. Hg1-f3	e7-e6
Jobb a sötét állását folszabadító 3. .... c7-c5, amit e változatban sohasem szabad elmulasztani.	
4. c2-c3	Hg8-f6
5. Ff1xc4	Hb8-c6
Teória ellenes lépés; c7-c5 most is jó volt.	
6. 0-0	Ff8-e7
7. Hb1-c3	0-0
8. a2-a3	a7-a6
9. Bf1-e1	b7-b5
10. Fc4-d3	Fc8-b7
11. b2-b4	Hc6-a7
Helyesebb volna 11. ... Hc6-b8 s utána Hb8-d7, hogy a huszár f8-on védelmül legyen használható.	
12. c3-e4	Bf8-e8
13. Fc1-e3	Hf7-c8
14. e4-e5	.....
Világos eddigi konzekvens lépéseivel máris jobb állást ért el.	
14.	Hf6-d5
15. Ba1-c1	Hc8-b6
A 11. lépés hátránya kitünik; a huszár rossz helyen talál posztírozást.	
16. Hc3-e4	f7-f6
17. e5xf6	Hd5xf6
18. He4-g5	Fb7-d5
19. Vd1-c2	g7-g6
19. .... h7-h6-ra következhetnék 20. Fd3-h7, Kg8-f8 21. Hf3-h4! (fenyeget 22. Hh4-g6! és matt), h5xg5 22. Hh4-g6!, Kf8-f7 23. Hg6-e5!, Kf7-f8 24. Vc2-g6 és a matt nem védhető	
20. Hf3-e5	Fe7-f8
21. Fd3xg6!	.....
Világos igen csinosan fejezi be a játszmat.	
21.	Be8-e7
22. He5-f7	Be7xf7
23. Fg6xf7	Kg8-g7
24. Ff7xe6	feladja.

Sakk-hírek.

A prágai versenyre eddig jelentkeztek, Bardeleben, Spielmann, Duras, Porges, Rotlew, Freymann, Martinovich, Brown, Batik, Durschmidt, Grössel, Rabinowitz. — A főverseny csak 14 napig tarthat.

Könyv a feladvány készítéséről. A sakkfeladványokról még nem jelent meg magyar nyelven olyan mű, melyben a sakkzó röviden, de kimerítően megtalálja azokat a szabályokat, melyeket a feladvány megalkotásánál a feladványszerzőnek követnie kell. E hiány pótlása céljából Schuster Zsigmond világhírű magyar feladványszerző megírta a „Sakkfeladvány-költészet műszabályai”-t. E mű különösen becsesnek ígérkezik, mert a nagynevű feladványszerzőnk saját szerzeményeivel együtt

akarja egy terjedelmesebb kötetben kiadni. A kiadatandó példányok megállapíthatása végett a szerző felkéri az érdeklődőket, hogy a nyár folyamán megjelenő könyvet egyszerű levelezőlapon nála (Budapest, VI. Teréz-körút 60.) megrendelni sziveskedjenek. A megrendelés a mű átvételére nem kötelez. A könyv ára 1-2 korona s tartalma a következő:

Előszó. Első rész. I. A sakkfeladvány fogalma, annak alapeszméje és irodalma.

Második rész. I. Főjáték. II. Változatok. III. Eredetiség. IV. Szabályszerűség. V. Matt-tisztség. VI. Gazdaságosság. VII. Hadállás. VIII. Fenyegetés. IX. Lépéskényszer. X. Lépések. XI. A lépések száma. XII. A feladvány mint rejtvény. XIII. Zárszó.

Harmadik rész. I. Történelem. II. A világ feladvány-szerzőinek névsora.

Negyedik rész. I. A szerző saját feladványai. II. Kettesek. III. Hármások. IV. Négyesek. V. Ötösök. VI. Megfejtések.

Sakk-üzenetek.

G. Miksa. Kecskemét. Szabály, hogy a megértett figurával lépni kell. Tehát nincs rá eset, hogy a megtett lépést visszavenni és helyette más figurával lépni lehessen.

K. Lajos. Budapest. A beküldött játszma csak annyiban érdekes, hogy váltakozva egymást követik a jó és rossz lépések. Az inkorrekt figuráldozat után világosnak kellene nyerni; de oly hibásan folytatja, hogy sötét jut nyert álláshoz. És sötét többször rohamosan nyerhetett volna. Végül is hibás játéka folytán világos nyer. Mindezek miatt azonban még közölhető volna; de minthogy túlságosan hosszú, 70 lépéses, sajnos, nem alkalmas a közlésre.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 11. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Némethy Alajos budapesti lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számvizsgálóvá a veszprémi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a belügyminiszter dr. Mindszenti Mihály belügyminiszteri számvetés segédfogalmazóvá; a földmivélségi miniszter a vezetése alatt álló minisztériumban dr. Barcza László, dr. Balás Károly, dr. Tóth Dezső, dr. Titsch Sándor, dr. Holzwarth Ferencz, dr. Parragh Gyula miniszteri fogalmazó-gyakornokokat és dr. Gerlőczy József Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei tiszteletbeli aljegyzőt — ez utóbbit ideiglenes minőségben — illetéktelen miniszteri segédfogalmazókká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Voitkó István okleveles tanítót a bácskerekúri állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Bancsánszky Ilona szolvai helyettes kisdudóvónót a szolvai II. számú állami kisdudóvódához kisdudóvónóvá nevezte ki.

Pályázatok. A marosvásárhelyi törvényszéknél törvényszéki bírót, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kebelében szervezendő műszaki osztálynál egy műszaki tanácsosi, 2 főmérnöki és 2 mérnöki állásra 2 hét; a beregszászi törvényszéknél irnoki és a temesvári ítélőtáblánál szolgai állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

apr. 10.		apr. 11.	apr. 10.		apr. 11.
m é t e r			m é t e r		
Inn	Sharding	0.93 0.88	Tizza	M.-Sziget	0.85 0.70
Duna	Passau	2.67 2.50		Tókeháza	0.88 1.46
	Linz	0.19 0.19		V.-Námány	0.96 4.14
	Réce	0.12 0.05		Tokaj	0.89 3.52
	Pozsony	2.06 2.05		Tiszafüred	2.50 3.20
	Komárom	3.28 3.47		Szolnok	2.53 2.84
	Budapest	2.78 3.-		Csongrád	2.25 2.42
	Paks	2.- 2.30		Szeged	2.58 2.64
	Mohács	2.74 3.02		T.-Bece	2.14 2.21
	Gombos	3.36 4.-		Titót	3.02 3.18
	Uljvidék	2.42 2.88	Óndava	Hóór	0.42 0.50
	Pancsova	2.94 3.17	Tapolc	Bárfa	0.84 0.89
	Orsova	3.26 3.37	Ródreg	Ladócz	3.54 3.54
Horva	Morvatalu	2.75 2.81	Sajó	Zsolt	2.19 2.28
Vág	Zselna	1.28 0.96	Hornád	H.-Német	0.78 0.71
	Trencsén	1.07 0.-	Bereityó	Margitta	0.80 1.48
	Szered	1.99 1.46		B.-Újfalva	0.17 0.45
	Szl.-Göthárd	2.51 1.80	Kőrös	Ceucs	0.77 0.58
	Sárvár	2.57 3.-		N.-Vár	0.57 1.-
	Győr	3.32 3.64		Bélfalva	0.90 1.04
	Várasd	2.55 2.28		Tenke	0.- 1.76
Dráva	Zákány	2.06 2.14		Gurahonó	1.12 1.70
	Bacsa	2.49 2.84		Borosjenő	0.50 2.50
	Füzét	2.42 2.84		Békás	1.80 2.58
	M.-Szerdah.	2.91 2.98		Gyoma	1.88 1.80
Hara	Zágráb	2.60 1.98		Gy.-Fehérvár	1.68 0.58
Száva	Svácz	6.85 7.06	H.	Branyicska	0.- 1.69
	Mitrovicza	5.26 5.48		Soborain	0.- 0.-
	Ybó	1.63 1.99		Arad	0.74 0.84
	Sztimár	1.96 3.10		Makó	0.92 0.86
Krauzna	N.-Maltény	0.- 2.36	Temes	K.-Kostály	0.30 1.58
Latorca	Munkács	0.62 0.58	Béga	Kiszató	0.- 1.42
Labores	Homonna	0.59 0.45		Temesvár	0.03 0.88
Unz	Perocsény	0.64 0.62		Becserek	0.87 0.95

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Az új tavaszi árjegyzék megjelent!

Kivánatra ingyen.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
NEUMANN M.
FÉRFI-, FIÚ-, GYERMEK- ÉS
LEÁNYKA-RUHÁK TELEPE
BUDAPEST
MUZEUM-KÖRÜT 1. ÉS 3. SZÁM.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszerek, evőeszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műrész

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

ROZSA
SZEGFŰ

Magastörzsű rózsafák
2 éves korával 10 darab 12-16 K. Magastörzsű rózsafák
8 éves korával, csak régebbi legjobb és újabb legjobb fajták,
20 K. Bokorroszák, 2 évesek
10 db 6-8 K. Amerikai óriássegfűk, egy éves, először virágzó, 6 db 10 K. Császársegfűk, folyton virító, 10 db
5-10 K. Keszeskedem biztos megfogamzásért és gazdag virágzásért
Szétküldés mindenkor bérmentve utánvétellel. Képes árjegyzék díjlanul.

Krausz T.
Kivitelezési kérésre
FEKETEHALOM, Brassó mellett

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL
ES HAMISÍTVÁNYOKTÓL

Ügyeljünk az aldirásra:

Santal Midy

SANTAL MIDY

Ártalmatlan és teljesen tiszta

ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA

(koppalva és befecskendezés nélkül)
a heveny vagy idült kifolyást.

Minden tokoska a MIDY nevet viseli.

PARIS, 8, rue Violonne.
Főraktár: Török József
Budapesten, Király-utca, 12,
és Andrássy-ut 26.
és Magyarország jelentősebb Gyógyszertáraiban.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...

PAP PAP PAP

darabja 1 ár 50 kr-tól jobbra

Összeállítható vagy kivethető 9 méterrel 10 lrt.

Sodronyágybetelek méret szerint 6 főtől feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágynemű rész- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.

BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20,

Gyár:
Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Gyermekkosárak nagy választékban. Nagyon jól álló kisgyermek vagy a póráz vízszelvény.

Hajón vagy Vasuton

utazóknak miért kell okvetetlenül egy üveg *Diana-sósbor-szeszt* magukkal vinni?

1. Mert hölgyek, gyermekek, sőt gyakran az uraknál is gyakori az úgynevezet tengeri betegség, mely rendszeren fejtájás, hányinger, szédülés, undorral kezdődik.
2. Mert mindjárt reggel használható szájviznek, fogtisztítónak, tejbördörzsölésnek, hajápolásnak korpa eltüntetéshez.
3. Mert utazás alatt vagy után gyakran fellép a nátha, mely egyszeri felszipantás vagy szaglás után elmúlik.
4. Mert láb, hónalj, kéz vagy lábközötti izzadást azonnal megszüntet és az izzadásból kiáramló kellemetlen büzt azonnal megszünteti.
5. Mert a mosdóvizbe csepegtethetük belőle, miáltal a mitesszerek eltűnnek, az arczbőr szép tiszta és kellemes illatu lesz.
6. Mert fürdővizbe öntve, az egész test ruganyossá és illatosná válik, izzadásnak sehol nyoma sincs.
7. Mert frissítőleg hat a fejbőr és a homlok bedörzsölése által az egész testre és különösen hűsítőleg hat az egész fejre.
8. Mert a vén csontok kiegyenesednek masszírozás által.

Egy üveg Diana-sósbor-szesz	Egy nagy üveg Diana-sósbor-szesz	Egy legnagyobb üveg Diana-sósbor-szesz
40	1.-	2.-
fillér.	korona.	korona.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. sz.

A bevásárlásnál arra kell vigyázni, hogy a külső sárga burkolatpapíron legyen látható e két szó:

DIANA-sósbor-szesz.